

Een onderzoek naar de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken

Onderzoeksrapport

B.H.E. Ammerlaan - S1102424
Hogeschool Leiden
HBO rechten
HBR-4-AS17-AS
Reguliere kans, 16 juni 2019

In opdracht van:	De Clercq Advocaten en notariaat
	Dhr. mr. A.P. Pouw
Afstudeerbegeleiders:	Mw. mr. I. van Mierlo-Groot
	Mw. mr. A.F. Filemon
Onderzoeksdocent:	Mw. drs. M. Rietmeijer

Voorwoord

Voor u ligt mijn afstudeeronderzoek dat betrekking heeft op de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van De Clercq Advocaten en notariaat. Na vier jaar studeren, is dit het laatste onderdeel ter afronding van de studie HBO-rechten.

Het afstudeertraject verliep dit jaar anders dan normaal. Zondag 15 maart 2020 verkondigde Mark Rutte dat alle scholen dienden te worden gesloten. Snel volgde het bericht van de Hogeschool dat alle fysieke lessen werden geschrapt en studenten niet meer naar hun stageorganisatie konden. Gelukkig kon de eettafel worden omgebouwd tot 'homeoffice'. De *intelligente lockdown* heeft ervoor gezorgd dat ik de afgelopen maanden niet kon werken, sporten of afspreken met vriendinnen. Hierdoor heb ik mij volledig kunnen focussen op het afronden van mijn onderzoek. Cruijff zou zeggen: "ieder nadeel heeft zijn voordeel."

In het bijzonder wil ik Teun Pouw van De Clercq Advocaten en notariaat bedanken dat hij bereid is geweest mij te begeleiden in mijn afstudeertraject. Daarnaast wil ik mijn afstudeerbegeleiders, mevrouw Filemon en mevrouw Van Mierlo, bedanken voor hun ondersteuning tijdens het schrijven van mijn scriptie. Tot slot wil ik mijn ouders bedanken voor hun steun de afgelopen vier jaar.

Benthe Ammerlaan
Pijnacker, juni 2020

Samenvatting

“Een foto zegt meer dan duizend woorden.” Een bekende quote waar menig fotograaf zich in kan vinden. Een unieke foto dat door een fotograaf wordt geschoten, wordt in de praktijk regelmatig zonder toestemming van de fotograaf door een derde gebruikt. Bijvoorbeeld door een ondernemer die deze ‘unieke’ foto op internet vindt en vervolgens gebruikt voor zijn website. Dit is natuurlijk niet zomaar toegestaan.

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van De Clercq Advocaten en notariaat (hierna: De Clercq). De intellectuele eigendomsadvocaten (hierna: IE-advocaten) werkzaam bij De Clercq zijn tijdens de behandeling van auteursrechtelijke inbreukzaken met betrekking tot fotografische werken gestuit op het feit dat er soms onduidelijkheid heerst over de begroting van de schadevergoeding. Dit komt omdat wet- en regelgeving geen duidelijkheid geeft over de begroting van de hoogte van de vordering tot schadevergoeding. Tevens blijkt dat het in de praktijk soms onduidelijk is hoe de rechter de hoogte van de proceskostenvergoeding vaststelt. De indicatierichtlijn in intellectuele eigendomszaken (hierna: IE-zaken) bevat tarieven die een handvat kunnen bieden om de redelijkheid en de evenredigheid van de gemaakte proceskosten te kunnen beoordelen en om het mogelijke kostenrisico op voorhand beter te kunnen inschatten. Deze tarieven zijn een indicatie, wat in de praktijk betekent dat rechters er niet aan gebonden zijn. De onduidelijkheid over de begroting van de twee vergoedingen zorgt ervoor dat de IE-advocaten van De Clercq het procesrisico in dergelijke inbreukzaken soms onvoldoende kunnen inschatten, hetgeen wel noodzakelijk is om cliënten optimaal te kunnen adviseren.

Om bij te dragen in de oplossing van dit praktijkprobleem is de volgende hoofdvraag geformuleerd: “Welk schriftelijk advies kan gegeven worden aan De Clercq Advocaten en notariaat over de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken ten behoeve van haar cliënten, op basis van jurisprudentieonderzoek, wetsanalyse en literatuuronderzoek?” Ter beantwoording van deze vraag is onderzoek gedaan in literatuur, wet- en regelgeving en in 18 uitspraken uit de jurisprudentie. Het jurisprudentieonderzoek is uitgewerkt in twee afzonderlijke analyses. In deze kosten-batenanalyse is duidelijk geworden of eiser in de geanalyseerde uitspraken meer kosten heeft moeten maken dan dat het hem heeft opgeleverd. Tevens is er een interview afgenomen met de heer Mijnsbergen, auteursrechtsadvocaat uit Uitgeest, die in dit interview zijn ervaring uit de praktijk heeft gedeeld.

Indien de rechthebbende van de foto constateert dat een derde een inbreuk heeft gemaakt op zijn auteursrecht en deze inbreuk hem kan worden toegerekend, heeft de rechthebbende recht op schadevergoeding. Wanneer de inbreukmaker de schade niet wil vergoeden of de rechthebbende en de inbreukmaker kunnen het niet eens worden over de te vergoeden schade, kan de rechthebbende een procedure starten bij de rechtbank. Uit onderzoek is gebleken dat eiser in zijn vordering tot schadevergoeding ten minste recht heeft op de misgelopen licentievergoeding. Deze licentievergoeding kan worden onderbouwd aan de hand van de eigen tarievenlijst van de cliënt. Er kan zich een situatie voordoen waarin cliënt geen eigen tarievenlijst heeft of hij het gebruik van zijn eigen tarieven onvoldoende kan aantonen, doordat bijvoorbeeld facturen ontbreken. In zo'n geval is het mogelijk om

aansluiting te zoek bij een tarievenlijst of richtprijs. Ook wanneer de eigen gehanteerde tarieven van de rechthebbende lager zijn dan die van de tarievenlijsten of richtprijzen, kan er aansluiting worden gezocht bij een tarievenlijst of richtprijs. Uit de resultaten blijkt dat het gebruik van de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie, de algemene voorwaarden van Dutch Photographers redelijk wordt geacht.

Uit de resultaten van de kosten-batenanalyse is blijkt dat deze in 63,6% negatief uitvalt. Dit betekent dat eiser niet de gevorderde schadevergoeding toegewezen heeft gekregen, niet de gevorderde proceskosten toegewezen heeft gekregen, of beide vorderingen niet volledig zijn toegewezen. Om haar cliënten optimaal te kunnen adviseren dient De Clercq op voorhand een inschatting te maken van het procesrisico van de procedure. Dit kan zij doen door een inschatting te maken of de zaak een beperkt feitencomplex heeft en er sprake is van een eenvoudige inbreuk. Bij de inschatting is tevens van belang in welke mate er gebruik wordt gemaakt van standaardteksten in de dagvaarding en de omvang van de inhoud van de processtukken. Wanneer uit deze inschatting blijkt dat de zaak een beperkt feitencomplex heeft, er sprake is van een eenvoudige inbreuk, er veelal standaardteksten in de dagvaarding worden gebruikt en de processtukken qua inhoud niet omvangrijk zijn, dient de betreffende advocaat rekening te houden met het risico dat de rechter de categorie 'zeer eenvoudig' zal toepassen bij de vaststelling van het salaris van de gemachtigde. In dat geval zal het indicatietarief worden toegepast. Dit indicatietarief valt in de geanalyseerde uitspraken lager uit dan het bedrag aan salaris dat door de gemachtigde van eiser is gevorderd. Tevens is het bij de inschatting van het procesrisico de vordering tot schadevergoeding van belang. Om haar cliënten een betere inschatting te kunnen geven over de begroting van het schadebedrag door de rechter, wordt De Clercq geadviseerd om haar vorderingen te verhogen met minimaal 25% en maximaal 50%. Wanneer de betreffende advocaat in de begroting uitgaat van deze verhogingen, kan zij op voorhand een realistische inschatting geven aan haar client over de toepassing, nu de rechter de verhoging van 25% of 50% het vaakst toepast (55,6%).

Indien de betreffende advocaat en zijn cliënt toch besluiten om een procedure te starten, ondanks dat uit de inschatting is gebleken dat de kans dat de categorie 'zeer eenvoudig' zal worden toegepast aanwezig is, wordt er geadviseerd om de advocaatkosten te beperken. Dit kan De Clercq doen door in auteursrechtelijke inbreukzaken met betrekking tot fotografische werken stagiaires de processtukken te laten opstellen, nu deze processtukken in dergelijke inbreukzaken over het algemeen standaardteksten bevatten. Als de kosten in de procedure uiteindelijk hoger uitvallen dan de procedure aan vergoedingen heeft opgeleverd, kan de betreffende advocaat prijsafspraken maken met zijn cliënt.

Inhoudsopgave

Afkortingen	7
Hoofdstuk 1: Inleiding	8
1.1 Aanleiding onderzoek en probleemanalyse	8
1.2 Doelstelling	9
1.3 Hoofdvraag	9
1.4 Deelvragen en de methoden van het onderzoek	10
Hoofdstuk 2: Het auteursrecht	15
2.1 Een auteursrechtelijk beschermd werk	15
2.2 Exploitatierechten: openbaar maken en verveelvoudigen	16
2.3 Persoonlijkheidsrechten	17
2.4 Beperkingen	18
Hoofdstuk 3: Schadevergoeding en proceskosten	19
3.1 Schadevergoeding	19
3.1.1 Wettelijke grondslag	19
3.1.2 Begroting van de schade	20
3.1.3 Verhoging schadevergoeding	21
3.1.4 Schadevergoeding in de praktijk	21
3.2 Proceskosten	21
3.2.1 Wettelijke grondslag	21
3.2.2 Begroting van de proceskosten	22
3.2.3 Proceskosten in de praktijk	24
Hoofdstuk 4: Resultaten begroting van de schadevergoeding	25
4.1 Partij	25
4.2 Voortraject	25
4.3 Auteursrechtinbreuk	25
4.4 Vordering	26
4.5 Verweer gedaagde	28

4.6 Uitspraak rechter	29
Hoofdstuk 5: Resultaten begroting van de proceskosten.....	34
5.1 Vordering eiser	34
5.2 Verweer gedaagde.....	34
5.3 Uitspraak rechter	35
Hoofdstuk 6: Resultaten van de kosten-batenanalyse	37
Hoofdstuk 7: Conclusie	38
Hoofdstuk 8: Aanbeveling	42
Bronnenlijst	44
Bijlagen	46
Bijlage 1: Transcript interview.....	46
Bijlage 2: Geanalyseerde uitspraken.....	57
Bijlage 3: Legenda.....	58
Bijlage 4: Analyse begroting schadevergoeding.....	60
Bijlage 5: Analyse begroting proceskosten.....	66
Bijlage 6: Algemene voorwaarden DuPho	70
Bijlage 7: Liquidatietarieven kanton 2019	72
Bijlage 8: Indicatie-tarieven in IE-zaken (versie van 1 april 2017)	74
Bijlage 9: Tarievenlijst Stichting FotoAnoniem (oud)	75

Afkortingen

Aw	Auteurswet
BW	Burgerlijk Wetboek
Rv	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
EOK	Eigen oorspronkelijk karakter
PS	Persoonlijk stempel
HvJ EU	Hof van Justitie van de Europese Unie
IE-advocaten	Intellectuele eigendomsadvocaten
IE-zaken	Intellectuele eigendomszaken
DuPho	Dutch Photographers

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek en probleemanalyse

De Clercq Advocaten en notariaat in Leiden is een middelgroot kantoor. Het kantoor kent meerdere specialismes, zoals het arbeidsrecht, ondernemingsrecht en het intellectuele eigendomsrecht. Ten behoeve van dit onderzoek ben ik actief binnen de afdeling IT, IE & Privacy. Tijdens de uitvoering van dit onderzoek word ik ondersteund door de heer Pouw, IE-advocaat.

In dit onderzoek staat het auteursrecht centraal. Meer specifiek ziet dit onderzoek op de inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken. Nu het auteursrecht op grond van art. 1 van de Auteurswet (hierna: Aw) het exclusieve recht van de auteursrechthebbende is, betekent dit dat een derde niet zomaar zonder toestemming van de auteursrechthebbende een werk openbaar mag maken of verveelvoudigen.¹ Toch komt het nog regelmatig voor dat een derde zonder toestemming van een fotograaf een door de fotograaf gemaakte foto openbaar maakt of verveelvoudigt. Voor de misgelopen inkomsten en schade die ten gevolge van de onrechtmatige openbaarmaking of verveelvoudiging is geleden, staat de heer Pouw de fotograaf bij. De heer Pouw probeert vervolgens aan de hand van een procedure of schikkingsvoorstel de schade en de gemaakte kosten te verhalen op de inbreukmaker. Naast fotografen staat de heer Pouw ook de licentienemers of andere auteursrechthebbende bij. In dit onderzoek, met uitzondering van het jurisprudentieonderzoek, wordt het begrip 'auteursrechthebbende' gehanteerd. Dit begrip omvat de verschillende categorieën.

De heer Pouw staat ook geregeld inbreukmakers bij. In dat geval probeert hij de gevorderde schadevergoeding en de gevorderde proceskosten door eiser zoveel mogelijk te beperken. In dit onderzoek ligt de nadruk op de eisende partij, de auteursrechthebbende van de foto die schade heeft geleden en proceskosten heeft moeten maken door de inbreuk. Soms wordt een procedure afgehandeld doordat partijen onderling schikken over de hoogte van de schadevergoeding. Wanneer partijen er samen niet uitkomen, wordt er een procedure gestart bij de rechtbank.

Uit de praktijk van de heer Pouw is gebleken dat het soms lastig is de hoogte van de schadevergoeding te bepalen, nu er geen wet- of regelgeving is over de hoogte van de vergoeding. De heer Pouw begroot de schadevergoeding op dit moment aan de hand van de hoogte van de licentievergoeding die eigenlijk zou moeten worden betaald aan de auteursrechthebbende voor het gebruik van zijn foto. De hoogte van deze licentievergoeding kan voortvloeien uit de tarievenlijst van de auteursrechthebbende, echter heeft niet elke auteursrechthebbende een tarievenlijst. Bijvoorbeeld doordat de opdrachten die een fotograaf krijgt zeer uiteenlopend zijn en er voor elke opdracht een aparte prijsafsprake wordt gemaakt. In zo'n geval is het mogelijk om aan te sluiten bij richtlijnen met daarin standaardtarieven, zoals die van Stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie of de algemene voorwaarden van beroepsorganisatie Dutch Photographers (hierna: DuPho). De algemene voorwaarden van DuPho

¹ Gielen 2018, p. 517

zijn als bijlage aan dit onderzoek toegevoegd.² Daarnaast vraagt de heer Pouw soms een verhoging van dit bedrag, wanneer de inbreukmaker het tevens heeft nagelaten de naam van de fotograaf te vermelden. In zo'n geval maakt de inbreukmaker inbreuk op de persoonlijkheidsrechten van de maker als bedoeld in art. 25 Aw.

Naast het verzoek om schadevergoeding verzoekt de heer Pouw tevens om gedaagde op grond van art. 1019h van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv) te veroordelen in de proceskosten, wanneer de cliënt van de heer Pouw in de hoedanigheid van eiser de procedure wint. Sinds de invoering van art. 1019h Rv is de ervaring van de heer Pouw dat er binnen het intellectuele eigendom soms onduidelijkheid bestaat over de hoogte van de te vorderen proceskosten alsmede de begroting ervan door de rechter.³ De gerechtelijke instanties hanteren indicatietarieven die deze onduidelijkheid probeert weg te nemen.⁴ Omdat het een richtlijn is, zijn rechters er niet aan gebonden. De heer Pouw merkt dat rechters regelmatig aansluiten bij deze richtlijn. Hij ervaart dat de categorie 'zeer eenvoudig' sinds de invoering op 1 april 2017 regelmatig wordt toegepast. Tot op heden is het voor de heer Pouw lastig om voorafgaand aan de procedure een inschatting te maken over de mogelijk te ontvangen proceskostenvergoeding.

Nu het in de procedure soms onduidelijk is hoe de hoogte van de schadevergoeding en de proceskosten worden begroot, kan de heer Pouw zijn cliënten niet altijd een betrouwbare inschatting geven van het procesrisico van de procedure. Hetgeen waaraan zijn cliënten wel behoefte hebben.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om De Clercq Advocaten en notariaat een advies te overhandigen over de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken. Het advies is gericht aan de IE-advocaten werkzaam bij De Clercq Advocaten en notariaat in Leiden die procedures behandelen met betrekking tot inbreuken op het auteursrecht van fotografische werken. Aan de hand van dit advies kunnen zij hun cliënt een inschatting geven van het procesrisico in dergelijke procedures.

1.3 Hoofdvraag

De hoofdvraag luidt als volgt: *“Welk schriftelijk advies kan gegeven worden aan De Clercq Advocaten en notariaat over de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken ten behoeve van haar cliënten, op basis van jurisprudentieonderzoek, wetsanalyse en literatuuronderzoek?”*

² Zie bijlage 6

³ Truijens, *B/E* 2018/6, p. 242

⁴ Indicatietarieven in IE-zaken

1.4 Deelvragen en de methoden van het onderzoek

Deelvraag 1: In welk geval is er sprake van een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken, blijktens literatuuronderzoek, wetsanalyse en jurisprudentie?

Deze deelvraag is beantwoord aan de hand van onderzoek in wet- en regelgeving en literatuur. Er is onderzoek gedaan in de Nederlandse Auteurswet. Met name in art. 1, 10, 12, 13, 15a, 16a, 19, 20 en 21 van de Auteurswet. Tevens zijn art. 2, 3 en 5 van de Auteursrichtlijn 2001 geraadpleegd. Ter beantwoording van de deelvraag is de volgende literatuur geraadpleegd:

- Ch. Gielen (red.), *Kort begrip van het intellectuele eigendomsrecht (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2018
- J.H. Spoor, D.W.F. Verkade, D.J.G. Visser, *Auteursrecht, auteursrecht, portretrecht, naburige rechten en databankrechten (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019

Tevens zijn er een aantal uitspraken geanalyseerd van de Hoge Raad en het HvJ EU:

- HvJ EU 16 juli 2009, ECLI:EU:C:2009:465 (Infopaq 1)
- HvJ EU 7 augustus 2018, ECLI:EU:C:2018:634 (Land Nordrhein-Westfalen/Renckhoff)
- HvJ EU 13 november 2018, ECLI:EU:C:2018:899 (Levola/Smilde)
- HR 27 januari 1995, NJ 1995/669 (Bigott/Doucal I)
- HR 16 juni 2006, ECLI:NL:2006:AU8940 (Lancome/Kecofa)
- HR 30 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC2153 (Endstra-tapes)
- HR 22 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY1529 (Stokke/H3 Products)

Deelvraag 2: In welk geval heb je bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken recht op schadevergoeding, blijktens literatuuronderzoek en wetsanalyse?

Deze deelvraag is beantwoord aan de hand van onderzoek in wet- en regelgeving en literatuur. Er is onderzoek gedaan in boek 6 van het Burgerlijke Wetboek, namelijk in art. 6:95, 6:96, 6:106 en 6:162 BW. Daarnaast is de Nederlandse Auteurswet geanalyseerd, namelijk art. 27 en 27a. Ter beantwoording van deze deelvraag is de volgende literatuur geraadpleegd:

- A. Bekema, 'Foto-auteursrecht en de begroting van de schade', *AMI* 2019/6, p. 192-196
- Ch. Gielen (red.), *Kort begrip van het intellectuele eigendomsrecht (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2018
- T. Hartlief (red.), *Verbintenissen uit de wet en schadevergoeding*, Deventer: Wolters Kluwer 2018
- S.D. Lindenbergh, 'Commentaar op art. 6:96 BW', in: H.B. Krans, C.J.J.M. Stolker & W.L. Valk (red.), *Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek*, Deventer: Wolters Kluwer 2019
- J.H. Spoor, D.W.F. Verkade, D.J.G. Visser, *Auteursrecht, auteursrecht, portretrecht, naburige rechten en databankrechten (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019

Deelvraag 3: Hoe wordt de hoogte van de schadevergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken begroot, blijkens literatuuronderzoek en wetsanalyse?

Deze deelvraag is beantwoord aan de hand van onderzoek in wet- en regelgeving en literatuur. Er is onderzoek gedaan in boek 6 van het Burgerlijke Wetboek, namelijk in art. 6:97 BW. Daarnaast is de Nederlandse Auteurswet geanalyseerd, namelijk art. 27 en 27a. Ter beantwoording van deze deelvraag is de volgende literatuur geraadpleegd:

- A. Bekema, 'Foto-auteursrecht en de begroting van de schade', *AMI* 2019/6, p. 192-196
- A.P. Engelfriet, 'Schadevergoeding bij online auteursrechtinbreuk: stand van zaken 2015', *AMI* 2012/5
- Ch. Gielen (red.), *Kort begrip van het intellectuele eigendomsrecht (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2018
- J.H. Spoor, D.W.F. Verkade, D.J.G. Visser, *Auteursrecht, auteursrecht, portretrecht, naburige rechten en databankrechten (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019

Deelvraag 4: In welk geval heb je bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken recht op proceskostenvergoeding, blijkens literatuuronderzoek en wetsanalyse?

Deze deelvraag is beantwoord aan de hand van onderzoek in wet- en regelgeving en literatuur. Er is onderzoek gedaan in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, namelijk in art. 237 en 1019h Rv. Ter beantwoording van de deelvraag is de volgende literatuur geraadpleegd:

- C. Janssens, 'De proceskostenveroordeling in IE-zaken', *AB* 2016/6
- C.J.S. Vrendenburg (red.), *Proceskostenveroordeling en toegang tot de rechter in IE-zaken. Regelingen over proceskosten getoetst aan het EU-recht*. Deventer: Wolters Kluwer 2018

Deelvraag 5: Hoe wordt de hoogte van de proceskosten begroot bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken, blijkens literatuuronderzoek en wetsanalyse?

Deze deelvraag is beantwoord aan de hand van onderzoek in wet- en regelgeving en literatuur. Er is onderzoek gedaan in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, namelijk in art. 237 en 1019h Rv. Daarnaast is de uitspraak van het HvJ EU van 28 juli 2016 (ECLI:EU:C:2016:611) geanalyseerd. Ter beantwoording van deze deelvraag is de volgende literatuur geraadpleegd:

- C. Janssens, 'De proceskostenveroordeling in IE-zaken', *AB* 2016/6
- C.J.S. Vrendenburg (red.), *Proceskostenveroordeling en toegang tot de rechter in IE-zaken. Regelingen over proceskosten getoetst aan het EU-recht*. Deventer: Wolters Kluwer 2018

Deelvraag 6: Hoe begroot een auteursrechtadvocaat de hoogte van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk auteursrecht van fotografische werken, blijkens een interview?

Om deze deelvraag te kunnen beantwoorden, is contact gezocht met de heer mr. R.M. Mijnsbergen, auteursrechtsadvocaat bij Advocatenkantoor Mijnsbergen in Uitgeest. In overleg met de opdrachtgever bleek een interview met een ervaren IE-advocaat een nuttige toevoeging aan het onderzoek. Op aanwijzing van de heer Pouw bleek de heer Mijnsbergen de aangewezen persoon om meer te weten te

komen over de begroting van schadevergoeding en proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken, nu hij in zijn praktijk veelvuldig dergelijke zaken behandelt.

Door corona was het niet mogelijk om meer advocaten te interviewen. Er zullen om die reden geen conclusies kunnen worden getrokken voor de gehele advocatuur. De resultaten van deze deelvraag hebben uitsluitend betrekking op de individuele ervaring van de heer Mijsbergen met de rechtspraak. Het interview is telefonisch afgenomen in verband met het coronavirus en vond plaats op dinsdag 28 april 2020. Er zijn geluidopnames van het gesprek opgenomen. Het interview duurde totaal 49:06 minuten. Het interview is uitgewerkt in een transcript. Het transcript is overgelegd aan de geïnterviewde en goedgekeurd voor gebruik. In overleg met de geïnterviewde is afgesproken om de namen van zijn collega's die worden genoemd in het interview anoniem te houden, om te voorkomen dat zij in een negatief daglicht worden gezet. De vragen die zijn gesteld, zijn uiteindelijk anders geformuleerd dan zoals in het plan van aanpak. Dit gaat echter niet ten koste van de beantwoording van de deelvraag. De vragen dragen bij aan de beantwoording van de deelvraag, nu deze betrekking hebben op de praktijkervaring van een advocaat met betrekking tot de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding. Tevens wordt er aandacht besteed aan de vraag hoe de werkwijze van de advocaat in dergelijke inbreukzaken zou kunnen worden verbeterd. De volgende vragen zijn gesteld:

Introductie

- Zou u iets kunnen vertellen over uw werk als advocaat?

Begroting schadevergoeding

- In de praktijk kan de vordering tot schadevergoeding worden begroot aan de hand van de misgelopen licentievergoeding van de fotograaf of op basis van tarievenlijsten, zoals bijvoorbeeld die van Stichting FotoAnoniem. Hoe kijkt u tegen deze onderbouwingen aan?
- Adviseert u fotografen om een prijslijst te hanteren om aan de hand daarvan de schade te kunnen begroten?

Begroting proceskostenvergoeding

- Uit de jurisprudentie die ik heb gelezen komen een aantal dingen naar voren. Er wordt vanuit de advocaat bij de begroting van de proceskosten in principe altijd aansluiting gezocht bij art. 1019h Rv. De rechter heeft verschillende mogelijkheden om daarover te oordelen. Hij kan bijvoorbeeld de indicatietarieven toepassen. Wat is uw ervaring over het gebruik van deze tarieven door de rechter?

Verbetering werkwijze

- Hoe denkt u dat de begroting van schadevergoeding en proceskostenvergoeding, zowel door de rechter als door u, zou kunnen worden verbeterd?

Deelvraag 7: Op basis van welke factoren wordt de hoogte van de schadevergoeding begroot bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken, blijkens jurisprudentieonderzoek?

Deelvraag 8: Op basis van welke factoren wordt de hoogte van de proceskosten begroot bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken, blijkens jurisprudentieonderzoek?

Deelvragen 7 en 8 zijn beantwoord middels een jurisprudentieonderzoek in 18 uitspraken die terug te vinden zijn in bijlage 2. De uitspraken betreffen allemaal bodemprocedures. De analyse met betrekking tot de begroting van de schadevergoeding is terug te vinden in bijlage 4. De analyse met betrekking tot de begroting van de proceskosten is terug te vinden in bijlage 5. In de uitspraken zijn een aantal begrippen gegeneraliseerd die in bijlage 3 zijn uitgewerkt.

De uitspraken zijn gevonden op rechtspraak.nl. Er is gebruik gemaakt van de zoektermen 'inbreuk auteursrecht', 'foto', 'schadevergoeding' en 'proceskosten'. De datum van de selectie liep van 1 april 2017 tot en met 1 mei 2020. Als uitgangspunt is 1 april 2017 genomen, nu op deze datum de nieuwe indicatietarieven zijn ingegaan en de categorie 'zeer eenvoudig' is toegevoegd. Voor dit onderzoek is dit van belang, nu de opdrachtgever geïnteresseerd is in de toepassing van de indicatietarieven in auteursrechtelijke inbreukzaken met betrekking tot fotografische werken. De uitspraken zijn vervolgens geselecteerd op basis van factoren die bepalend zijn voor de begroting van de schadevergoeding en de proceskosten. Allereerst diende in de uitspraak de onderbouwing van vordering tot schadevergoeding en proceskosten van eiser naar voren komen. Vervolgens moest duidelijk worden of gedaagde verweer voerde tegen de vordering van eiser. Indien dit het geval was, moest de inhoud van het verweer uit de uitspraak blijken. Tot slot diende uit de uitspraak de uiteindelijk beoordeling en onderbouwing van de begroting van de schadevergoeding en de proceskosten door de rechter te kunnen worden opgemaakt. Met betrekking tot de uitspraak van de rechter gold dat de beoordeling van de uitspraak voldoende uitleg en motivatie betrof waarom hij tot een bepaald besluit was gekomen. Eén enkele zin was daarbij onvoldoende. Daarbij diende er een mogelijkheid te bestaan om de uitspraken tegen elkaar af te wegen in een kosten-batenanalyse. Dit is gedaan door de gevorderde schadevergoeding, de toegewezen schadevergoeding, de gevorderde proceskostenvergoeding en de toegewezen proceskostenvergoeding tegen elkaar af te wegen. Uiteindelijk is gebleken dat het niet in alle uitspraken mogelijk was om deze afweging te maken, nu de vordering van de proceskosten van eiser niet altijd duidelijk was.

In eerste instantie zijn er 20 uitspraken geselecteerd. Bij de uitvoering van het onderzoeken bleken twee uitspraken niet concreet genoeg om te kunnen worden geanalyseerd. Om die reden is ervoor gekozen om deze buiten beschouwing te laten.

De proceskosten zoals weergegeven in de analyse in bijlage 5 hebben uitsluitend betrekking op de advocaatkosten, nu de liquidatietarieven betrekking hebben op het salaris van de gemachtigde. Wanneer het griffierecht en de explootkosten ook zouden worden meegenomen, zou er een onrealistisch beeld ontstaan van de resultaten. Dit betekent dat de uiteindelijke proceskostenvergoeding

in de uitspraken in werkelijkheid hoger ligt, nu bij dit bedrag ook het griffierecht en de exploitkosten zijn meegerekend.

Om tot het gewenste resultaat te komen zijn bij de uitvoering van het jurisprudentieonderzoek topics gebruikt. In het belang van de leesbaarheid van dit onderzoek is ervoor gekozen om het topic toe te lichten in hoofdstuk 5 en 6. In deze hoofdstukken worden de resultaten van de analyses uitgewerkt.

Hoofdstuk 2: Het auteursrecht

In dit hoofdstuk wordt duidelijk wanneer er sprake is van een auteursrechtelijk beschermd werk en wanneer er sprake is van een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken. Dit zal antwoord geven op deelvraag 1 van het juridisch kader.

2.1 Een auteursrechtelijk beschermd werk

Het auteursrecht ontstaat automatisch door het maken van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst. Uit art. 5 lid 2 van de Berner Conventie blijkt dat hier geen enkele formaliteit aan verbonden hoeft te zijn. In de praktijk betekent dit dat het toevoegen van een copyright symbool (©) geen toegevoegde waarde heeft.

Een werk, zoals de Auteurswet dit in art. 1 definieert, zijn werken van letterkunde, wetenschap en kunst. In art. 10 Aw wordt een niet-limitatieve opsomming gegeven van werken die de wet hieronder verstaat.⁵ Ook fotografische werken vallen onder deze opsomming.⁶ Het feit dat een werk onder een categorie in art. 10 Aw valt, betekent niet direct dat een werk ook auteursrechtelijk beschermd is. Een werk moet voldoen aan de 'werktoets' wil het worden gekwalificeerd als een auteursrechtelijk beschermd werk. In 1991 concretiseerde de Hoge Raad in het Van Dale/Romme-arrest de werktoets. De Hoge Raad stelde dat er slechts sprake is van een auteursrechtelijk beschermd werk, wanneer deze een eigen oorspronkelijk karakter heeft en een persoonlijk stempel van de maker draagt, het zogeheten EOK&PS-vereiste.⁷ Sinds 1991 is dit vereiste meerdere keren geherformuleerd in de jurisprudentie. Zo voegde de Hoge Raad in het Lancôme/Kecofa-arrest uit 2006 aan het vereiste toe dat een werk voor menselijke waarneming vatbaar dient te zijn, wil het werk auteursrechtelijk worden beschermd.⁸ Twee jaar later, in het Endstra tapes-arrest, scherpte de Hoge Raad het vereiste van het persoonlijke stempel van de maker aan. De Hoge Raad oordeelde dat er scheppende menselijke arbeid moet zijn verricht en er creatieve keuzes moeten zijn gemaakt bij het maken van het werk, wil er sprake zijn van een persoonlijk stempel van de maker. De achterbankgesprekken tussen het CIE en de heer Endstra voldeden hier niet aan en konden om die reden niet auteursrechtelijk worden beschermd.⁹

Het EOK&PS-vereiste, zoals wij deze in het Nederlandse auteursrecht hanteren, wordt op een andere manier door het HvJ EU geformuleerd. Wil een werk in aanmerking komen voor auteursrechtelijke bescherming, dan dient het werk volgens het HvJ EU "een eigen intellectuele schepping van de auteur van het werk" te zijn.¹⁰ De Hoge Raad constateerde in het Stokke/H3 products-arrest uit 2013 dat deze formulering door het Hof dezelfde maatstaf heeft als de werktoets die door de Hoge Raad wordt gehanteerd.¹¹

⁵ Spoor 2019, p. 105

⁶ Art. 10 lid 1 onder 9 Aw

⁷ HR 4 januari 1991, NJ 1991/608 (Van Dale/Romme)

⁸ HR 16 juni 2006, ECLI:NL:2006:AU8940 (Lancôme/Kecofa)

⁹ HR 30 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC2153 (Endstra-tapes)

¹⁰ HvJ EU 16 juli 2009, ECLI:EU:C:2009:465 (Infopaq 1)

¹¹ HR 22 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY1529 (Stokke/H3 Products)

Naast dat een werk een eigen oorspronkelijk karakter moet hebben en een persoonlijk stempel van de maker, dient het werk tevens nauwkeurig en objectief te kunnen worden geïdentificeerd. Recentelijk diende het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden een prejudiciële vraag in bij het HvJ EU met de vraag of smaak kan worden aangemerkt als een auteursrechtelijk beschermd werk. Ter beantwoording van deze prejudiciële vraag concludeert het HvJ EU dat de smaak van een voedingsmiddel niet nauwkeurig en objectief kan worden uitgedrukt. Om die reden kon de smaak van Heksenkaas niet worden aangemerkt als werk ¹²

Ook een foto dient te worden gekwalificeerd als werk, wil de foto rechtsbescherming van de Auteurswet genieten. Het is niet altijd vanzelfsprekend dat een foto aan de werktoets voldoet. Zo oordeelde de Rechtbank Noord-Holland in 2017 dat een close-up foto van een temperatuurmeter in de auto, zoals hiernaast is weergegeven in afbeelding 1, niet kon worden aangemerkt als werk in de zin van de Auteurswet.¹³ De rechter stelde in r.o. 5.4. het volgende: “De foto betreft een natuurgetrouwe zo duidelijk en

Afbeelding 1

correct mogelijke close-up van een temperatuurmeter in een auto. Dat daarbij variaties mogelijk zijn in de belichting, afstand en hoek, zoals door Masterfile en Mediapro ter zitting naar voren is gebracht, is naar het oordeel van de kantonrechter onvoldoende om te kunnen spreken van een oorspronkelijk werk. Daarvoor is meer nodig.” Tevens oordeelde de rechter dat bij iedere foto belichting, afstand en hoek moeten worden ingesteld, maar dat een foto hiermee nog niet het persoonlijk stempel van de maker draagt. Gedaagde heeft onvoldoende aangetoond dat de foto zich onderscheidt van andere soortgelijke dashboard foto's.

2.2 Exploitatierechten: openbaar maken en verveelvoudigen

Wanneer een werk wordt gekwalificeerd als werk in de zin van de Auteurswet, geeft dit de maker van het werk auteursrecht.¹⁴ Het auteursrecht geeft op grond van art. 1 Aw de maker of de auteursrechthebbende het exclusieve recht om zijn werk openbaar te maken of te verveelvoudigen, ook wel de exploitatierechten genoemd.¹⁵ Dit betekent dat een derde niet zomaar zonder toestemming van de maker het werk mag gebruiken. Toch doet deze situatie zich regelmatig voor. Zo ook bij fotografische werken, bijvoorbeeld wanneer een derde een door een fotograaf gemaakte foto zonder toestemming plaats op zijn website of sociale media.

Zoals reeds is beschreven kunnen exploitatierechten worden onderverdeeld in twee soorten bevoegdheden die uitsluitend de maker van het werk toekomen: openbaar maken en verveelvoudigen.¹⁶ Het openbaar maken van een werk wordt door de wetgever in art. 12 Aw verwoord als een ruim begrip

¹² HvJ EU 13 november 2018, ECLI:EU:C:2018:899 (Levola/Smilde)

¹³ Rb. Noord-Holland 6 april 2018, ECLI:NL:RBNHO:2017:10089

¹⁴ Spoor 2019, p. 67

¹⁵ Spoor 2019, p. 172

¹⁶ Spoor 2019, p. 171

en de betekenis ervan is niet-limitatief geformuleerd in de wet.¹⁷ Wil er sprake zijn van een openbaarmaking, dan dient er sprake te zijn van een mededeling aan het publiek, zo oordeelde de Hoge Raad in 1995 in het Bigott/Doucal I-arrest. Zij stelt dat voor een openbaarmaking als bedoeld in art. 12 Aw vereist is dat het werk op een of andere manier aan het publiek ter beschikking komt.¹⁸ Recentelijk diende het HvJ EU een prejudiciële beslissing te nemen over de vraag of er sprake was van een mededeling aan het publiek, concreter: of er sprake was van een nieuw publiek. Een leerling gebruikte een foto voor zijn werkstuk die hij via een website van een reismagazine had gevonden. Het werkstuk werd na afronding op de website van de school geplaatst. De fotograaf stelde dat de leerling inbreuk had gemaakt op zijn auteursrecht. Het Hof oordeelde dat het kopiëren en uploaden van een foto op een website die met toestemming van de rechthebbende van de foto op een andere website vrij toegankelijk was, niet toegestaan is zonder toestemming van de rechthebbende.¹⁹

Verveelvoudigen is de tweede exclusieve bevoegdheid dat het auteursrecht de maker van het werk toekent. Deze bevoegdheid is door de Nederlandse wetgever opgesomd in art. 13 Aw. Het begrip kent in de Auteurswet twee betekenissen. Allereerst ziet verveelvoudigen op het vervaardigen van één of meer stoffelijke exemplaren waarin het werk is vastgelegd, beter bekend als reproduceren.²⁰ Het reproductierecht is in art. 2 van de Auteursrichtlijn geharmoniseerd.²¹ Ten tweede ziet verveelvoudigen op het vertalen, bewerken of op een andere manier wijzigen van het werk.²² Het gaat hierbij om iedere bewerking of nabootsing in gewijzigde vorm welke niet als een nieuw oorspronkelijk werk moet worden aangemerkt.

2.3 Persoonlijkheidsrechten

Naast exploitatierechten ontstaan er bij het scheppen van een werk ook persoonlijkheidsrechten voor de maker die de wetgever heeft opgesomd in art. 25 Aw. Waar de exploitatierechten voornamelijk zien op de materiële belangen van de auteur, zien persoonlijkheidsrechten op het immateriële belang, het zogenaamde *droit moral*.²³ Het artikel maakt in lid 1 onderscheid tussen een viertal persoonlijkheidsrechten: het recht van de maker om zich te verzetten tegen openbaarmaking van zijn werk zonder naamsvermelding, of onder een andere naam dan die van de maker, tegen elke andere wijziging in het werk en tegen elke misvorming, verminking of enig andere aantasting van het werk. Blijkens de tekst van het artikel zijn persoonlijkheidsrechten niet overdraagbaar. Dit betekent dat wanneer het auteursrecht wordt overgedragen, de maker zijn persoonlijkheidsrechten behoudt.²⁴ Ondanks dat persoonlijkheidsrechten niet overdraagbaar zijn, kan de maker op grond van art. 25 lid 3 Aw wel afstand doen van een deel van de rechten.²⁵ Van het vierde persoonlijkheidsrecht van de maker om zich te verzetten tegen elke misvorming, verminking of andere aantasting van het werk kan geen

¹⁷ Gielen 2018, p. 529

¹⁸ HR 27 januari 1995, NJ 1995/669 (Bigott/Doucal I)

¹⁹ HvJ EU 7 augustus 2018, ECLI:EU:C:2018:634 (Land Nordrhein-Westfalen/Renckhoff)

²⁰ Gielen 2018, p. 518

²¹ Richtlijn 2001/29/EG

²² Spoor 2019, p. 176

²³ Gielen 2018, p. 543

²⁴ Spoor 2019, p. 433

²⁵ Spoor 2019, p. 441

afstand worden gedaan.²⁶ Een inbreuk op de persoonlijkheidsrechten van de maker van de foto kan er in de praktijk voor zorgen dat de vordering tot schadevergoeding wordt verhoogd, nu er in zo'n geval ook immateriële schade is geleden. In paragraaf 3.1 wordt hier mee aandacht aan besteed.

2.4 Beperkingen

Ondanks dat het auteursrecht middels exploitatie- en persoonlijkheidsrechten de maker veel bescherming biedt, kent de wet een aantal beperkingen in art. 15 tot en met 25 Aw die noodzakelijk worden geacht in het belang van derden of van de samenleving.²⁷ Deze beperkingen vloeien voort uit art. 5 van de Auteursrechtrichtlijn waarin de beperkingen limitatief zijn opgesomd.²⁸ De beperkingen zijn op Europees niveau geharmoniseerd, wat betekent dat er voor uitleg van de richtlijn dient te worden aangeklopt bij het HvJ EU.²⁹

De beperkingen zorgen ervoor dat openbaarmaking en verveelvoudiging van een werk in sommige gevallen wél is toegestaan zonder toestemming van de maker. In zo'n geval kan er geen sprake zijn van inbreuk op het auteursrecht van de maker. Een aantal beperkingen die betrekking kunnen hebben op fotografische werken zijn het citaatrecht (art. 15a Aw), reportages van actuele gebeurtenissen (art. 16a Aw), privékopie fotokopieën (art. 16b Aw), parodie (art. 18b Aw), in opdracht gemaakt portret (art. 19 Aw jo. art. 20 Aw) en het portretrecht (art. 21 Aw). In dit onderzoek zal de bespreking van de beperkingen verder buitenbeschouwing worden gelaten. Ten behoeve van het onderzoek is het van belang om te weten dat de inbreukmaker een beroep kan doen op een van deze beperkingen, om zo onder de inbreuk uit te komen.

²⁶ Art. 25 lid 1 sub 3

²⁷ Spoor 2019, p. 253

²⁸ Spoor 2019, p. 255

²⁹ Spoor 2019, p. 256

Hoofdstuk 3: Schadevergoeding en proceskosten

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op deelvraag 2, 3, 4, 5 en 6. In paragraaf 3.1 zal duidelijk worden wanneer je bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken recht hebt op schadevergoeding, alsmede hoe deze vergoeding wordt begroot. In paragraaf 3.2 wordt uiteengezet wanneer je bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken recht hebt op proceskosten, alsmede hoe deze kosten worden begroot. Tot slot wordt in paragraaf 3.3 aandacht besteed aan de vraag hoe een auteursrechtadvocaat ter voorbereiding van een procedure bij de rechter de hoogte van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk auteursrecht van fotografische werken begroot.

3.1 Schadevergoeding

3.1.1 Wettelijke grondslag

Wanneer vaststaat dat de foto een werk is in de zin van de Auteurswet, geeft dit de auteursrechthebbende van de foto het recht om de foto te exploiteren.³⁰ Indien een derde zonder toestemming van de auteursrechthebbende de foto openbaar maakt of verveelvoudigt maakt hij hiermee, behoudens de beperkingen van de wet, inbreuk op het auteursrecht van de auteursrechthebbende.³¹ Het constateren van een dergelijke inbreuk wordt vaak uitgevoerd door organisaties zoals Permission Machine (permissionmachine.com), Image Law (imagelaw.de) of Copytrack (copytrack.com).³² Fotografen of auteursrechthebbende van foto's kunnen zich aansluiten bij dergelijke organisaties die vervolgens aan de hand van hun geavanceerde software op het internet naar foto's zoeken van de auteursrechthebbende die zonder toestemming online zijn geplaatst door een derde.³³

Wanneer een inbreuk is geconstateerd, stuurt de auteursrechthebbende of zijn gemachtigde een sommatiebrief naar de inbreukmaker. In een dergelijke sommatiebrief verzoekt de maker van de foto de inbreukmaker om zijn handelingen te staken. Vaak bevat zo'n sommatiebrief ook een voorstel voor de te betalen schadevergoeding. Wanneer de inbreukmaker hier geen gehoor aan geeft of zich niet kan vinden in het voorstel, kan de gemachtigde van de fotograaf – indien er sprake is van een spoedeisend belang - een kort geding bij de voorzieningenrechter aanhangig maken en een verbod tot verder gebruik van de foto vorderen.³⁴ Voor een vergoeding van de schade dient er echter een bodemprocedure te worden gestart, nu de uitspraak in kort geding slechts een 'voorlopig' vonnis is en er om die reden geen definitieve uitspraak kan worden gedaan over de hoogte van de te vergoeden schade.³⁵

Indien de handeling van de inbreukmaker een inbreuk oplevert op het auteursrecht en dit aan hem kan worden toegerekend, kan de fotograaf een beroep doen op zijn recht op schadevergoeding. Hetgeen

³⁰ Spoor 2019, p. 171

³¹ Gielen 2018, p. 580

³² Bekema, *AMI* 2019/6, p. 192

³³ Bekema, *AMI* 2019/6, p. 192

³⁴ Spoor 2019, p. 650

³⁵ Spoor 2019, p. 667

voortvloeit uit art. 27 lid 1 Aw: *“Niettegenstaande de gehele of gedeeltelijke overdracht van zijn auteursrecht blijft de maker bevoegd een rechtsvordering ter verkrijging van schadevergoeding in te stellen tegen degene, die inbreuk op het auteursrecht heeft gemaakt.”* Naast schadevergoeding kan de maker op grond van art. 27a Aw de inbreukmaker vorderen om de ten gevolge van de inbreuk gemaakte winst af te staan aan de maker.

Voor een verplichting tot schadevergoeding kent de wet het toerekenbaarheidsvereiste op grond van art. 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW). Dit houdt in dat de inbreukmaker die jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt, wist of redelijkerwijs had moeten weten dat hij inbreuk pleegde. Indien dit het geval is, kan de inbreukmaker worden verplicht tot het voldoen van schadevergoeding.³⁶

De schade die naar aanleiding van de inbreuk op het auteursrecht van de fotograaf is geleden en dient te worden vergoed, kan bestaan uit vermogensschade en ander nadeel.³⁷ Vermogensschade omvat zowel geleden verlies als gederfde winst.³⁸ Lid 2 van art. 6:96 BW geeft nog een aantal speciale categorieën die kunnen worden verstaan onder de vermogensschade.³⁹ Zo ook de redelijke kosten die zijn gemaakt ter vaststelling van de schade en aansprakelijkheid, hetgeen als gevolg van het L&L/Drenth-arrest in sub b van lid 2 is toegevoegd aan de wet.⁴⁰

De schadevergoeding van ander nadeel verwijst naar de immateriële schade die in de praktijk bestaat uit smartengeld.⁴¹ De uitwerking van schadevergoeding van ander nadeel dan vermogensschade is geformuleerd in art. 6:106 BW. Wanneer een derde inbreuk maakt op het auteursrecht van de maker kunnen naast de exploitatierechten ook de persoonlijkheidsrechten worden aangetast. In dat geval kan er naast een vordering van vergoeding van de materiele schade, de vermogensschade, ook een vergoeding worden gevorderd voor de immateriële schade.⁴² Het verschil tussen vermogensschade en schade van ander nadeel, de immateriële schade, is dat vermogensschade in beginsel volledig wordt vergoed en de immateriële schade op grond van art. 6:106 BW slechts naar billijkheid.⁴³

3.1.2 Begroting van de schade

Het uitgangspunt voor de begroting van de schade is terug te vinden in art. 6:97 BW.⁴⁴ Dit artikel luidt: *‘De rechter begroot de schade op de wijze die het meest met de aard ervan in overeenstemming is. Kan de omvang van de schade niet nauwkeurig worden vastgesteld, dan wordt zij geschat.’* De inhoud van dit artikel stemt overeen met die van art. 27 lid 2 Aw. Op grond van art. 27 lid 2 Aw kan in passende gevallen de schadevergoeding worden vastgesteld op een forfaitair bedrag. Het forfaitaire bedrag wordt vastgesteld aan de hand van elementen, zoals de hoogte van de licentievergoeding die de inbreukmaker

³⁶ Gielen 2018, p. 781

³⁷ Art. 6:95 lid 1 BW

³⁸ Art. 6:96 lid 1 BW

³⁹ Hartlief 2018, p. 268

⁴⁰ HR 3 april 1987, NJ 1988/275 (L&L/Drenth)

⁴¹ Lindenbergh, in: *T&C BW 2019*

⁴² Spoor 2019, p. 661

⁴³ Hartlief 2018, p. 266

⁴⁴ Spoor 2019, p. 656

verschuldigd was geweest indien hij toestemming had gevraagd.⁴⁵ Wanneer een derde voor het gebruik van een foto een licentie heeft gekregen van de fotograaf en er wordt inbreuk gemaakt op het auteursrecht, kan de schade die de licentienemer heeft geleden worden aangemerkt als de te vergoeden schade op grond van art. 27a lid 2 Aw.⁴⁶

3.1.3 Verhoging schadevergoeding

Zoals hiervoor is omschreven kan een vordering tot schadevergoeding bestaan uit vermogensschade of ander nadeel. Onder dit ander nadeel verstaat de wet onder andere een inbreuk op de persoonlijkheidsrechten.⁴⁷ Wanneer een fotograaf schade lijdt doordat naast inbreuk op zijn exploitatierechten ook zijn persoonlijkheidsrechten zijn geschonden, kan hij dit meenemen in zijn vordering. Voorbeelden van dergelijke inbreuken op de persoonlijkheidsrechten van de fotograaf zijn op basis van art. 25 Aw het niet vermelden van de naam van de fotograaf of het bijsnijden van de foto. Het vorderen van een verhoging van het gebruikelijke tarief aan schadevergoeding kent geen grondslag in de wet, nu het in het civiele recht geen punitief karakter heeft.⁴⁸ Echter, door het vorderen van een verhoging krijgt de verplichting tot schadevergoeding wél een punitief karakter.⁴⁹

3.1.4 Schadevergoeding in de praktijk

Zoals reeds duidelijk is geworden in de probleemanalyse blijkt uit de ervaring van de IE-advocaten van De Clercq dat er tot op heden onduidelijkheid is over de begroting van schadevergoeding, nu er geen wet- en regelgeving bestaat over de vaststelling van de hoogte van het schadebedrag. De heer Mijsbergen, auteursrechtadvocaat uit Uitgeest, begroot de schade op de manier die voor zijn cliënt het meest gunstig is. Zo vertelt hij dat hij in een procedure een afweging maakt tussen de twee begrotingsmogelijkheden.⁵⁰ De heer Mijsbergen stelt dat wanneer een fotograaf lage tarieven hanteert en de waarde van de foto's hierdoor laag zijn, het verstandiger is om als eisende partij aansluiting te zoeken bij een tarievenlijst, zoals die van Stichting FotoAnoniem. Verder vertelt hij dat het voor de rechter belangrijk is dat de fotograaf kan aantonen wat zijn gangbare tarief is voor een foto. Dit kan hij volgens de heer Mijsbergen doen door het overleggen van facturen. Zo wordt het voor de rechter duidelijk dat de fotograaf daadwerkelijk dat tarief hanteert.

3.2 Proceskosten

3.2.1 Wettelijke grondslag

De hoofdregel voor de Nederlandse proceskostenveroordeling vloeit voort uit art. 237 Rv.⁵¹ Het artikel bepaalt dat de partij die bij vonnis in het ongelijk wordt gesteld, in de kosten wordt veroordeeld. Art. 1019h Rv sluit hier op aan: *“Voor zover nodig in afwijking van de tweede paragraaf van de twaalfde afdeling van de tweede titel van het eerste Boek en in afwijking van artikel 843a, eerste lid, wordt de in*

⁴⁵ Spoor 2019, p. 658

⁴⁶ Spoor 2019, p. 641

⁴⁷ Spoor 2019, p. 661

⁴⁸ Engelfriet, *AMI* 2012/5, p. 207

⁴⁹ Bekema, *AMI* 2019/6, p. 192

⁵⁰ Bijlage 1: transcript interview

⁵¹ Vrendenburg 2018, p. 105

het ongelijk gestelde partij desgevoerd veroordeeld in redelijke en evenredige gerechtskosten en andere kosten die de in het gelijk gestelde partij heeft gemaakt, tenzij de billijkheid zich daartegen verzet.” Het artikel, en de overige artikelen van titel 15 ‘Van rechtspleging in zaken betreffende rechten van intellectuele eigendom’, hebben uitsluitend betrekking op de handhaving van intellectuele eigendomsrechten.⁵²

Uit de wettekst van het artikel vloeit voort dat de proceskosten redelijk en evenredig dienen te zijn, wil de in het gelijk gestelde partij de kosten vergoed krijgen. Wanneer de rechter oordeelt dat de gerechtskosten en de andere kosten redelijk en evenredig zijn, komen zij in aanmerking voor vergoeding, tenzij billijkheid zich tegen de proceskostenveroordeling verzet. Onder deze kosten vallen het griffierecht, de kosten van de advocaat of gemachtigde, kosten van deskundigen, vertalers en deurwaarders, onderzoekskosten, reis- en verblijfskosten, beslagkosten en de kosten van het ex parte verbod.⁵³ Om een of meerdere van deze kosten vergoed te krijgen, dient er een specificatie van de kosten te worden ingediend met een concrete omschrijving van de verrichte werkzaamheden.⁵⁴

Indien de billijkheid zich verzet tegen de proceskostenveroordeling van de verliezende partij, kan art. 1019h Rv buiten beschouwing worden gelaten.⁵⁵ Het HvJ EU heeft bepaald dat de beoordeling van de billijkheid door de rechter betrekking heeft op *“nationale regels op grond waarvan de rechter in een bijzonder geval bij wijze van uitzondering de algemene regeling inzake proceskosten buiten toepassing mag laten als die zou leiden tot een resultaat dat onrechtvaardig wordt geacht”*.⁵⁶

3.2.2 Begroting van de proceskosten

Indicatietarieven

In de praktijk is gebleken dat de verliezende partij door de invoering van art. 1019h Rv in sommige gevallen een enorm bedrag aan proceskosten diende te betalen.⁵⁷ De gerechtelijke instanties merkte dit ook op en om die reden hebben zij in 2008 voor het eerst indicatietarieven opgesteld om de praktijk een handvat te bieden om de redelijkheid en de evenredigheid van de gemaakte proceskosten, zoals bedoeld in art. 1019h Rv, te kunnen beoordelen en om het mogelijke kostenrisico beter te kunnen inschatten in de beginfase van de procedure.⁵⁸ De rechtbank, het gerechtshof en de Hoge Raad kennen ieder een eigen richtlijn. De indicatietarieven in IE-zaken (versie 1 april 2017) zijn als bijlage opgenomen in dit onderzoek.⁵⁹ Het HvJ EU heeft inmiddels uitgesproken dat het gebruik van een systeem van forfaitaire tarieven, zoals die van de indicatierichtlijn, geoorloofd is mits de tarieven waarborgen dat de kosten die de verliezende partij moet dragen redelijk zijn. Tevens dient er geen sprake te zijn van te

⁵² Art. 1019 Rv

⁵³ Vrendenburg 2018, p. 201

⁵⁴ Indicatietarieven in IE-zaken, p. 5

⁵⁵ Vrendenburg 2018, p. 213

⁵⁶ HvJ EU 28 juli 2016, ECLI:EU:C:2016:611 (United Video Properties)

⁵⁷ Janssens, AB 2016, afl. 6, p.63

⁵⁸ Indicatietarieven in IE-zaken, p. 1

⁵⁹ Zie bijlage 8

lage maximumbedragen die het niet waarborgen dat minstens een tamelijk deel van de redelijke kosten van de in het gelijk gestelde partij door de verliezende partij wordt gedragen.⁶⁰

De indicatietarieven geven indicaties voor maximale schadetarieven aan de hand van de vraag of een zaak zeer eenvoudig, eenvoudig, normaal of complex is. Om te kunnen beoordelen in welke categorie een zaak valt, dient de rechter onder andere rekening te houden met de omvang van een procedure, de omvang van het relevante feitencomplex en de grondslag van het verweer.⁶¹ De eerste categorie ‘zeer eenvoudig’ is bij de laatste herziening van 1 april 2017 toegevoegd. Wanneer de proceskostenvergoeding wordt vastgesteld aan de hand van deze categorie, gaat de rechter uit van het liquidatietarief. In de praktijk betekent dit dat iedere handeling, zoals het opstellen van een dagvaarding of pleidooi, staat voor 0,5, 1 of 2 punten. Deze punten zijn verbonden aan een bepaald bedrag aan proceskosten. De rechter zal de hoogte van de proceskostenvergoeding vervolgens begroten aan de hand van dit puntensysteem. Daarbij hangt de hoogte van het bedrag af van het belang van de zaak.⁶² De liquidatietarieven in kantonzaken zijn als bijlage opgenomen in dit onderzoek.⁶³

De proceskosten waarop de indicatietarieven betrekking op hebben, betreffen de advocaatkosten alsmede de buitengerechtelijke advocaatkosten.⁶⁴ Deze buitengerechtelijke advocaatkosten worden echter niet meegerekend in de categorie ‘zeer eenvoudig’, nu de proceskosten die op basis van deze categorie worden vastgesteld, gebaseerd worden op het liquidatietarief. Dit tarief heeft uitsluitend betrekking heeft op de kosten van de gemachtigde die direct verband houden met de zaak.⁶⁵ In de praktijk betekent dit dat eiser afzonderlijk zijn buitengerechtelijke advocaatkosten dient te vorderen, indien deze zijn gemaakt.

Nu de indicatierichtlijn een handvat is, betekent dit in de praktijk dat de rechter er niet aan is gebonden. Dit is ook gebleken tijdens een kortgeding in 2016 tussen Senz en Impliva, waarbij Senz werd veroordeeld in de proceskosten van ruim €120.000,-.⁶⁶ De rechter overwoog in r.o. 4.17 het volgende: *“Hierbij komt dat ook de indicatietarieven slechts een indicatie zijn van wat in de regel als redelijk en evenredig wordt ervaren. De tarieven staan er niet aan in de weg dat een afwijkend, lager of hoger, bedrag wordt vastgesteld”*

Compensatie van de proceskosten

Naast een toewijzing van de vordering op grond van art. 1019h Rv of het indicatietarief, wijst de rechter in de praktijk ook vorderingen toe op basis van de compensatie van de proceskosten. Deze bevoegdheid vloeit voort uit art. 237 lid 1 Rv: *“De partij die bij vonnis in het ongelijk wordt gesteld, wordt in de kosten veroordeeld. De kosten mogen echter geheel of gedeeltelijk worden gecompenseerd tussen*

⁶⁰ HvJ EU 28 juli 2016, ECLI:EU:C:2016:611 (United Video Properties)

⁶¹ Indicatietarieven in IE-zaken, p. 6

⁶² Liquidatietarieven kanton 2019

⁶³ Zie bijlage 7

⁶⁴ Indicatietarieven in IE-zaken, p. 4

⁶⁵ Indicatietarieven in IE-zaken, p. 3

⁶⁶ Rb. Den Haag 19 mei 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:5461

echtgenoten of geregistreerde partners of andere levensgezellen, bloedverwanten in de rechte lijn, broers en zusters of aanverwanten in dezelfde graad, alsmede indien partijen over en weer op enkele punten in het ongelijk zijn gesteld. Ook kan de rechter de kosten die nodeloos werden aangewend of veroorzaakt, voor rekening laten van de partij die deze kosten aanwendde of veroorzaakte.” Met betrekking tot de vergoeding van de proceskosten bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken betekent dit in de praktijk dat iedere partij de eigen kosten draagt, of dat de verliezende partij enkel een deel van de kosten van de wederpartij dient te vergoeden.⁶⁷

3.2.3 Proceskosten in de praktijk

De grondslag voor de begroting van de schade in IE-zaken vloeit voort uit art. 1019h Rv. De rechter kan er echter ook voor kiezen om de kosten te compenseren of deze te matigen aan de hand van de indicatietarieven. Volgens de heer Mijsbergen lopen de meningen met betrekking tot de indicatietarieven uiteen. Hij meent dat sinds de invoering van art. 1019h Rv, waarbij de volledige proceskostenveroordeling mogelijk werd, er voor kleine ondernemers een groot procesrisico ontstond, doordat de kosten van de proceskostenvergoeding bij verlies van de procedure in sommige gevallen hoog uitvielen. Aan de andere kant zou het volgens de heer Mijsbergen voor de kleine ondernemers een mogelijkheid bieden op om te treden tegen grote spelers, nu zij bij winst van de procedure de volledige proceskosten vergoed konden krijgen. De heer Mijsbergen is van mening dat invoering van de nieuwe categorie ‘zeer eenvoudige zaak’ ervoor zorgt dat de kleine ondernemer weer terug bij af is, nu hierdoor de proceskostenvergoeding op basis van zijn ervaring over het algemeen lager uit zal vallen. Hierbij speelt de advocaat een belangrijke rol, nu hij voor zijn cliënt een degelijke inschatting moet maken van het procesrisico. Wanneer er voor €350,- wordt geprocedeerd en er €2.000,- aan kosten moeten worden gemaakt, dan zal de cliënt forse schade leiden, zelfs als de factuur wordt gehalveerd, zo stelt de heer Mijsbergen.

Zelf procedeert de heer Mijsbergen alleen in zaken waarin het gaat om meerdere foto's of luchtfoto's en het belang dus ook op €1.000,- of meer ligt. Op basis van zijn ervaring zal de rechter in dergelijke zaken sneller oordelen dat er sprake is van een eenvoudige zaak of normale zaak, en niet van een zeer eenvoudige zaak. Daarentegen verklaart de heer Mijsbergen dat grotere kantoren, die vaak alleen institutionele ondernemingen bij staan, anders tegen de tarieven aankijken. Dit zijn in de praktijk vaak grote zaken waarin wordt geprocedeerd om duizenden euro's en er gezien de complexiteit van dit soort zaken ook meer proceskosten worden gemaakt. De heer Mijsbergen vertelt dat dit soort zaken niet zullen vallen in de categorie ‘zeer eenvoudig’ en deze grotere kantoren waarschijnlijk niet te maken hebben met het probleem die de heer Mijsbergen wél in zijn praktijk ervaart.

⁶⁷ Vrendenburg 2018, p. 115

Hoofdstuk 4: Resultaten begroting van de schadevergoeding

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het jurisprudentieonderzoek van deelvraag 7 weergegeven. Nu dit onderzoek betrekking heeft op twee deelonderwerpen, te weten de schadevergoeding de proceskostenvergoeding, is dit onderscheidt ook gemaakt in de uitwerking van de resultaten van de analyses. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het jurisprudentieonderzoek van deelvraag 8 weergegeven.

De analyse is terug te vinden in bijlage 4. In de analyse zijn bepaalde begrippen afgekort of gegeneraliseerd. Bijlage 2 bevat de uitwerking van deze begrippen. De resultaten zijn thematisch ingedeeld wat betekent dat elke topic van de analyse afzonderlijk wordt behandeld. Tevens wordt per topic verantwoord waarom deze is toegepast in de analyse.

4.1 Partij

In de praktijk kan er niet alleen een inbreuk worden gemaakt op het auteursrecht van de fotograaf, maar ook op die van bijvoorbeeld de licentienemer van de foto. In deze analyse wordt onder dit topic duidelijk wie eiser in de procedure is. Uit de analyse blijkt dat eiser in 6 uitspraken de fotograaf van de foto is. In 9 van de 18 uitspraken is eiser de rechthebbende van de foto. Het gaat in de uitspraken om partijen als het ANP, Hollandse Hoogte en Visions, Botanische- en reclamefotografie B.V. In twee uitspraken is eiser de licentienemer van de foto.

4.2 Voortraject

Het voortraject duidt in de analyse op de correspondentie die voorafgaand aan de procedure bij de rechter heeft plaatsgevonden. In dit topic wordt duidelijk of gedaagde bereid is geweest om alsnog de licentievergoeding te betalen. Uit de analyse blijkt dat eiser in alle 18 uitspraken gedaagde de mogelijkheid gegeven heeft om de licentievergoeding of de geleden schade te betalen. Uiteindelijk is er door gedaagde slechts in één zaak in het voortraject een bedrag van €250,- betaald, echter was dit volgens eiser onvoldoende om de schade te vergoeden en is er alsnog een procedure gestart.

4.3 Auteursrechtinbreuk

Er dient sprake te zijn van een auteursrechtelijke inbreuk wil eiser aanspraak doen op zijn recht op schadevergoeding. Om die reden wordt er in de analyse onder dit topic duidelijk of hier sprake van is. Eiser stelt in alle 18 uitspraken dat er sprake is van een onrechtmatige openbaarmaking van één tot zes van zijn foto's. Naast de onrechtmatige openbaarmaking stelt eiser in één uitspraak dat gedaagde tevens zijn foto's onrechtmatig heeft veeveelvoudigd.⁶⁸ In alle 18 uitspraken gaat het om een inbreuk op het auteursrecht dat via het internet plaatsvond, oftewel een digitale inbreuk. In twee uitspraken is ook de sociale media betrokken bij de inbreuk.⁶⁹ Zo had de eigenaresse van een broodjeszaak de foto's van eiser genaamd 'kom snert met rookworst en katenspek' en 'bord erwtensoep' op de facebookpagina

⁶⁸ Zie bijlage 4, uitspraak 1

⁶⁹ Zie bijlage 4, uitspraak 3 en 6

van haar onderneming geplaatst.⁷⁰ Om de inbreuk aan te tonen blijkt dat eiser in uitspraak 2 bewijs heeft geleverd aan de hand van een afdruk van een scherm waarop de afbeelding van eiser op de website van gedaagde te zien is. Aan de hand van dit bewijsstuk stelt de rechter de inbreuk vast: *“Uit de door eiser overgelegde afdruk van de website van NHV Verzekeringen blijkt dat de foto duidelijk, met daarin de voor de foto kenmerkende eigenschappen, te zien is. Er is dus sprake van een openbaarmaking van de foto.”*

4.4 Vordering

Hoogte vordering

In de analyse wordt onder dit topic duidelijk wat de hoogte van de vordering tot schadevergoeding van eiser is, zodat deze resultaten uiteindelijk naast die van de uitspraak van de rechter kunnen worden gelegd. Uit de analyse blijkt dat de hoogte van de vorderingen ligt tussen de €322,50 en €4.560,-.

Inhoud van de vordering

De inhoud van de vordering duidt in de analyse aan uit welke elementen de vordering bestaat. Hierbij wordt alleen gekeken naar de inhoud van de vordering tot schadevergoeding en niet naar overige vorderingen, zoals een verbod. De inhoud van overige vorderingen dragen niet bij aan het onderzoek.

Eiser baseert zijn vordering in 100% van de uitspraken op basis van de gederfde licentievergoeding. Dit is de gebruikelijke vergoeding van eiser dat gedaagde had moeten betalen indien hij toestemming had gevraagd voor het gebruik van de foto. Naast de gederfde licentievergoeding, omvat de vordering nog een aantal elementen:

- Inbreuk op één of meerdere van de persoonlijkheidsrechten;
- Inbreuk op het zelfbeschikkingsrecht;
- Afbreuk aan de exclusiviteit van het werk;
- De gemaakte kosten voor de opsporing en vaststelling van de inbreuk;
- Ontmoediging van de inbreuk.

Eiser constateert tevens in 100% van de uitspraken dat gedaagde een inbreuk heeft gemaakt op één of meerdere van zijn persoonlijkheidsrechten. Zo stelt eiser in 17 van de 18 uitspraken dat gedaagde het heeft nagelaten om zijn naam te vermelden. Daarnaast doet eiser in één uitspraak een beroep op zijn persoonlijkheidsrecht dat hem het recht geeft om zich te verzetten tegen de openbaarmaking van zijn werk onder een andere naam dan die van hem als maker. Eiser stelt in 9 van de 18 uitspraken dat gedaagde een inbreuk heeft gemaakt op zijn zelfbeschikkingsrecht: het recht op zelf te bepalen hoe en wanneer de foto wordt gebruikt. In 4 van de 18 uitspraken stelt eiser zich op het standpunt dat de exclusiviteit van de foto door de openbaarmaking verloren is gegaan en de vordering om die reden dient te worden verhoogd. In 12 van de 18 uitspraken wil eiser op grond van art. 6:96 lid 2 sub b BW de gemaakte kosten ter opsporing en vaststelling van de inbreuk vergoed krijgen. In 1 van de 18 uitspraken

⁷⁰ Zie bijlage 4, uitspraak 3

stelt eiser dat de vordering dient te worden verhoogd om men te ontmoedigen van het maken van een inbreuk op het auteursrecht.⁷¹

Begroting van de vordering

Uit de analyse blijkt dat de vordering op een aantal manieren kan worden begroot. In dit topic van de analyse wordt duidelijk hoe eiser tot het bedrag is gekomen. Zo blijkt uit dit topic tevens of eiser zijn vordering verhoogt. Zoals duidelijk is geworden in de vorige alinea, bestaat de vordering van eiser uit de gederfde licentie vergoeding en een aantal elementen. Deze elementen leiden in 16 van de 18 uitspraken tot een verhoging van de vordering. Deze verhoging is een opslag op de gederfde licentievergoeding.

In 13 van de 16 uitspraken waarin een verhoging van de vordering is gevorderd, ziet deze verhoging op 50% opslag op de licentievergoeding. In één uitspraak ziet de verhoging op 100%. In deze uitspraak ziet de vordering op tweemaal de gebruikelijke licentievergoeding van €270, hetgeen neerkomt op een verhoging van 100%.⁷² In twee uitspraken wordt de vordering verhoogd met de hoogte van de misgelopen licentievergoeding maal het aantal inbreuken op de persoonlijkheidsrechten. Zoals in uitspraak 1 waarbij eiser zijn vordering als volgt begroot: (5 x €285,-) + (5 x € 285,-) + (5 x € 285,-) + eenmaal €285,-. Allereerst vijfmaal €285,-, voor de gederfde licentievergoeding. Vervolgens nogmaals vijfmaal €285,- wegens het ontbreken van de naamsvermelding bij vijf foto's. Ook voor het wekken van de indruk dat de foto niet van eiser afkomstig is, vordert eiser vijfmaal €285,- Tot slot vordert hij éénmalig €285,-, nu één foto is verminkt. Totaal leiden deze berekeningen tot een bedrag van € 4.560,-⁷³

Onderbouwing van de vordering

De onderbouwing van de vordering duidt in de analyse aan op basis van welke grondslag de vordering is opgebouwd. Uit de analyse blijkt dat eiser zijn vordering kan onderbouwen en ondersteunen op een aantal manieren:

- De misgelopen licentievergoeding gebaseerd op de tarievenlijst van de fotograaf;
- De tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem;
- De richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie;
- Voorbeelden van door andere fotografen gehanteerde tarieven;
- De algemene voorwaarden van DuPho.

Op de volgende pagina volgt in figuur 1 een schematische weergave van de resultaten van de grondslagen van de vordering van eiser. De resultaten met betrekking tot de grondslagen van de vordering zullen afzonderlijk worden toegelicht. Zoals blijkt uit de blauwe kolom in figuur 1 is er in 11 van de 18 uitspraken aangehaald bij de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, hetgeen in figuur 1 is afgekort in TSFA. De huidige tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem (versie 2019) is online te raadplegen. De oude tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem (versie 2015) is opgevraagd bij de stichting

⁷¹ Zie bijlage 4, uitspraak 5

⁷² Zie bijlage 4, uitspraak 2

⁷³ Zie bijlage 4, uitspraak 1

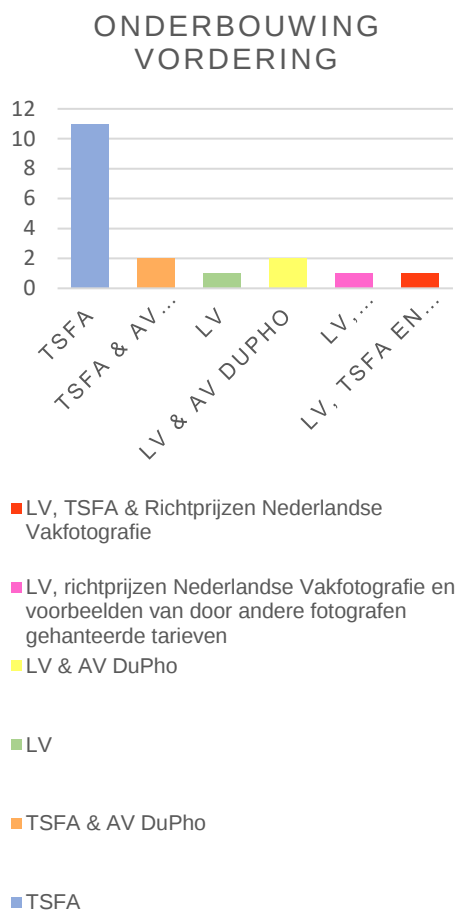
en als bijlage aan dit onderzoek gehecht.⁷⁴ In deze bijlage zijn de tarieven zichtbaar voor het gebruik van een foto voor een website, hetgeen voor de geanalyseerde uitspraken relevant is.

De tarievenlijst is in 2 uitspraken gecombineerd met de algemene voorwaarden van DuPho, hetgeen blijkt uit de oranje gekleurde kolom. In één geval is de tarievenlijst ter onderbouwing van de vordering gecombineerd met twee andere onderdelen: de misgelopen licentievergoeding op basis van de eigen tarievenlijst van eiser en de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie, zoals te zien is in de rode kolom. Eiser heeft in deze uitspraak een drietal producties overgelegd van de hiervoor genoemde onderdelen ter onderbouwing van zijn vordering.⁷⁵ In uitspraak 6 en 12 gebruikt de rechter de naam 'Nederlandse Fotografen Federatie'. DuPho is hetzelfde als de Nederlandse Fotografen Federatie, nu zij in 2014 haar naam heeft gewijzigd naar DuPho.

Naast de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem wordt de vordering tot schadevergoeding door eiser ook begroot aan de hand van de misgelopen licentievergoeding, hetgeen wordt gebaseerd op het gebruikelijk tarief van eiser. In de groene kolom van figuur 1 is te zien dat eiser zijn vordering één keer uitsluitend onderbouwt aan de hand van de misgelopen licentievergoeding. De vordering is tweemaal onderbouwd aan de hand van de misgelopen licentievergoeding in combinatie met de algemene voorwaarden van DuPho, zoals zichtbaar is in de gele kolom. Tevens is de onderbouwing van de vordering één keer met die van de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie gecombineerd en voorbeelden van tarieven zoals gehanteerd door andere fotografen, hetgeen is weergegeven in de roze kolom. Zoals reeds is besproken, is in de rode kolom zichtbaar dat de misgelopen licentievergoeding ook één keer gecombineerd is met de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem én de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie.

4.5 Verweer gedaagde

In de analyse wordt onder dit topic duidelijk of gedaagde verweer heeft gevoerd en wat dit verweer precies inhoudt. In alle uitspraken heeft gedaagde de inbreuk betwist. Totaal zijn er in alle uitspraken 25 verschillende soorten verweren gevoerd, hetgeen is terug te zien in de analyse.⁷⁶ De volgende vier verweren komen regelmatig terug:

Figuur 1

⁷⁴ Zie bijlage 9

⁷⁵ Zie bijlage 4, uitspraak 7

⁷⁶ Zie bijlage 4, onder topic 'verweer'

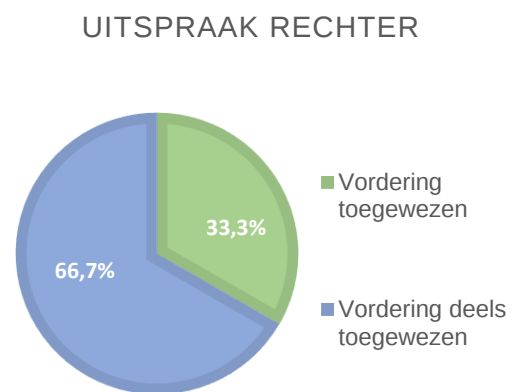
- Onbewuste inbreuk door gedaagde (4 keer aangevoerd);
- De website van gedaagde heeft een beperkt aantal bezoekers (4 keer aangevoerd);
- Gedaagde had geen kwade opzet (4 keer aangevoerd);
- Eiser maakt misbruik van zijn recht (3 keer aangevoerd).

Van deze vier regelmatig aangevoerde verweren heeft enkel het verweer dat de website van gedaagde slechts een beperkt aantal bezoekers heeft invloed op de vordering. Gedaagde voert in één uitspraak aan dat de foto's op een andere website voor een voordeliger tarief te verkrijgen zijn. Ook dit verweer heeft invloed op de vordering. De rechter gaat in deze uitspraak niet mee in de vordering van eiser. Eiser heeft het standpunt van gedaagde dat de foto's elders voordeliger te verkrijgen zijn niet weersproken.⁷⁷ De overige 23 verweren hebben geen invloed gehad op de vordering.

4.6 Uitspraak rechter

Inhoud van de uitspraak

De rechter heeft in de praktijk drie opties om te oordelen over een vordering: toewijzen, deels toewijzen of volledig afwijzen. In de analyse wordt in dit topic duidelijk hoe de rechter over de vordering heeft geoordeeld. De rechter heeft in alle 18 uitspraken schadevergoeding toegewezen. Zoals zichtbaar is in figuur 2, is de vordering in 66,7% van de gevallen volledig toegewezen. In 33,3% van de gevallen is de vordering deels toegewezen. Dit betekent dat slechts een gedeelte van de vordering is toegewezen. De rechter heeft in geen van de 18 uitspraken het schadebedrag hoger vastgesteld dan het door eiser gevorderde schadebedrag.

Figuur 2

Beoordeling van de inbreuk op het auteursrecht

Zoals in paragraaf 4.3 is gebleken, stelt eiser in alle 18 uitspraken dat gedaagde een inbreuk heeft gemaakt op zijn auteursrecht. In dit topic 'beoordeling van de inbreuk op het auteursrecht' wordt duidelijk of de rechter zich verenigt met dit standpunt van eiser. In alle 18 uitspraken is volgens de rechter vast komen te staan dat er sprake is van een inbreuk op het auteursrecht. De rechter oordeelt in 6 van de 18 uitspraken dat de foto voldoet aan het EOK&PS-vereiste. In uitspraak 17 verklaart de rechter het volgende met betrekking tot het EOK&PS-vereiste: *"Hieraan zal bij een foto meestal zijn voldaan, omdat de fotograaf onder meer kiest wat hij op de foto zet, de plaats vanaf waar hij de foto maakt en het moment waarop de foto wordt genomen. Vanwege deze creatieve keuzes draagt een foto al snel het persoonlijke stempel van de fotograaf."* In 6 van de 18 uitspraken oordeelt de rechter dat het niet in het geschil is of er auteursrechten aan de foto verbonden zitten.

⁷⁷ Zie bijlage 4, uitspraak 14

Beoordeling van de vordering

Het topic 'beoordeling van de vordering' ziet in de analyse op de overwegingen en motivering van de rechter met betrekking tot de vaststelling van de schade en de hoogte van deze vordering. Ook in dit topic wordt geen aandacht besteed aan overige vorderingen, zoals een verbod. De rechter benoemt in 4 van de 18 geanalyseerde uitspraken dat eiser ten minste aanspraak maakt op de misgelopen licentievergoeding.

De rechter constateert in 10 van de 18 uitspraken dat gedaagde de begroting van de schadevergoeding niet betwist. Dat betekent dat gedaagde het gebruik van de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, de misgelopen licentievergoeding, de Richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie of het gebruik van de Algemene voorwaarden van DuPho voor de begroting van de vordering niet weerspreekt. Uit uitspraak 9, 10 en 15 blijkt dat gedaagde het gebruik van de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem onvoldoende gemotiveerd betwist, zodat de rechter van deze tarieven uitgaat. In 3 van de 18 uitspraken betwist gedaagde wel de vordering van eiser. Zo stelt eiser in uitspraak 4 dat kranten normaal gesproken een lager tarief hanteren voor de afname van foto's. De rechter volgt gedaagde niet in dit standpunt, nu gedaagde voor het gebruik van de foto had moeten onderhandelen met eiser over het tarief. In geen van de 3 uitspraken heeft de betwisting van de vordering invloed op de hoogte van het schadebedrag.

Zoals reeds is besproken, vordert eiser in 13 van de 16 uitspraken een verhoging van 50% op de gebruikelijke licentievergoeding. Van de 13 uitspraken waarin eiser een verhoging van 50% vordert, zijn slechts 4 van de 13 verhogingen toegewezen. In één van deze uitspraken oordeelt de rechter dat het gebruikelijk is dat er bij onbevoegd gebruik van de foto meer wordt betaald dan alleen de licentievergoeding.

In 5 van de 13 uitspraken is de verhoging van 50% gedeeltelijk toegewezen. In 4 van de 5 uitspraken is de verhoging van 50% door de rechter naar redelijkheid gematigd tot 25%. In 1 van deze 5 uitspraken stelt de rechter dat er geen plaats is voor een verhoging wegens een inbreuk op het zelfbeschikkingsrecht en stelt de verhoging vast op 25%.⁷⁸

In 4 van de 13 uitspraken is de verhoging van 50% afgewezen. In 2 van de 4 uitspraken oordeelt de rechter dat er geen plaats is voor een verhoging van de vordering nu de website van gedaagde slechts een beperkt aantal bezoekers heeft. Gedaagde heeft dit verweer in deze twee uitspraken succesvol gevoerd. In uitspraak 7 stelt de rechter dat de beperkte zichtbaarheid van de foto niks uitmaakt voor de hoogte van de licentievergoeding, maar wel invloed kan hebben op de inbreuk op de persoonlijkheidsrechten. Om die reden wordt de vordering niet verhoogd. In de andere 2 uitspraken oordeelt de rechter dat er geen plaats is voor een verhoging nu het Nederlandse schadevergoedingssysteem geen punitief karakter heeft, wat bekend dat schadevergoeding niet als straf wordt toegekend. Zo stelt de rechter in uitspraak 5 het volgende: *“Er is ook geen plaats voor toepassing van een verhoging met 50% voor de inbreuk op het zelfbeschikkingsrecht of ter ontmoediging van het*

⁷⁸ Zie bijlage 4, uitspraak 15

plegen van inbreuk op auteursrechten, zoals ANP vordert. Toepassing van de tarieven van Stichting Foto Anoniem gaan er namelijk van uit dat de rechthebbende zelf niet om toestemming is gevraagd en in het Nederlandse recht geen plaats voor schadevergoeding bij wijze van straf.”.

Naast de 13 uitspraken waarin verhogingen van 50% worden gevorderd, worden er ook drie andere verhogingen gevorderd. De vorderingen met een verhoging van 100% is in één geval toegewezen.⁷⁹ In twee uitspraken wordt de vordering verhoogd met de hoogte van de misgelopen licentievergoeding maal het aantal inbreuken op de persoonlijkheidsrechten. Deze vordering wordt in één geval gevolgd, nu de rechter in deze zaak oordeelt dat de verhoging wegens een inbreuk op de persoonlijkheidsrechten aanvaardbaar en geaccepteerd is.⁸⁰

In één uitspraak wordt geen verhoging gevorderd.⁸¹ In één uitspraak is de begroting van de vordering door eiser onduidelijk. Uiteindelijke acht de rechter in deze uitspraak een verhoging van 25% op zijn plaats, nu gedaagde het heeft nagelaten om de naam van eiser bij de foto te vermelden.⁸²

Onderbouwing van de uitspraak

In paragraaf 4.4 onder het kopje ‘onderbouwing van de vordering’ is duidelijk geworden hoe eiser zijn vordering heeft onderbouwd: aan de hand van zijn misgelopen licentievergoeding op basis van het eigen tarief van eiser, de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie, voorbeelden van tarieven van andere fotografen en de algemene voorwaarden van DuPho. In de analyse is onder het topic ‘onderbouwing van de uitspraak’ uiteengezet hoe de rechter oordeelt over de onderbouwing van de vordering door eiser. Is deze onderbouwing gevolgd, of heeft de rechter zijn uitspraak op een andere manier onderbouwt? Ter illustratie van de resultaten, is er een schematische weergave toegevoegd die te zien is in figuur 3 op de volgende pagina.

Eiser onderbouwt haar vordering in 11 van de 18 uitspraken uitsluitend aan de hand van de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, hetgeen is getoond in figuur 1. De rechter volgt deze onderbouwing van de vordering in 10 van de 11 uitspraken. In één uitspraak past de rechter de vordering van eiser aan op het voorstel van gedaagde, zoals te zien is in de grijze kolom in figuur 3. Gedaagde heeft voorafgaand aan de procedure een schikkingsvoorstel gedaan van €175,-. De rechter volgt dit voorstel van gedaagde, maar verhoogt de vordering met 50% in overeenstemming met de vordering van eiser op grond van de tarievenlijst wegens de inbreuk op de persoonlijkheidsrechten van gedaagde, zijn zelfbeschikkingsrecht en het verlies aan exclusiviteit van de foto.⁸³ De rechter benoemt in 5 van de 10 uitspraken waarin hij de onderbouwing volgt, dat gedaagde de onderbouwing van de vordering van eiser aan de hand van de tarievenlijst onvoldoende heeft betwist. Om die reden gaat de rechter van de tarievenlijst uit. In 3 van de 10 uitspraken stelt de rechter de onderbouwing van de vordering voldoende

⁷⁹ Zie bijlage 4, uitspraak 2

⁸⁰ Zie bijlage 4, uitspraak 1

⁸¹ Zie bijlage 4, uitspraak 4

⁸² Zie bijlage 4, uitspraak 6

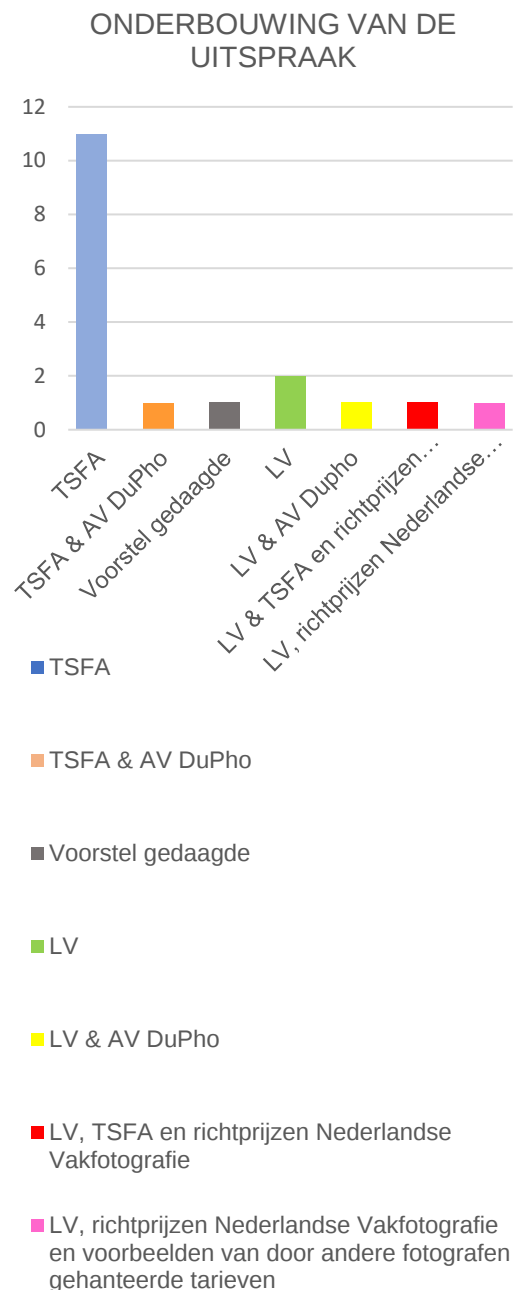
⁸³ Zie bijlage 4, uitspraak 14

is onderbouwd, gemotiveerd of toegelicht aan de hand van de tarievenlijst. Daarbij verklaart de rechter in uitspraak 17 dat het gebruik van de tarievenlijst bij de forfaitaire begroting van de schade een aanknopingspunt is, maar niet doorslaggevend is.

Eiser begroot zijn vordering in vijf uitspraken aan de hand van de misgelopen licentievergoeding en dus zijn eigen tarievenlijst, hetgeen weergegeven is in figuur 1. Uit de analyse is gebleken dat de rechter deze vordering van eiser volgt. Dit is te zien in de groene, gele, rode en roze kolom. In één uitspraak oordeelt de rechter dat de onderbouwing van de vordering op basis van de eigen tarievenlijst van eiser in combinatie met de algemene voorwaarden van DuPho niet kan worden gevolgd, nu er geen ruimte is voor een verhoging van de vordering.⁸⁴

In twee uitspraken wordt aangehaakt bij de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie ter onderbouwing van de gederfde licentievergoeding, zoals te zien is in de rode en roze kolommen in figuur 3. In één van de twee uitspraken beoordeelt de rechter dat het gebruik van de richtprijzen door gedaagde niet is weersproken. De rechter acht, gelet op de door andere fotografen gehanteerde tarieven, het gehanteerde tarief redelijk.⁸⁵ In de andere uitspraak oordeelt de rechter, ondanks betwisting door gedaagde van de redelijkheid van de vordering, dat eiser zijn vordering voldoende heeft gemotiveerd en onderbouwd aan de hand van de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie en de tarieven op zijn site.

Door eiser wordt in 4 uitspraken aansluiting gezocht bij de algemene voorwaarden van DuPho in combinatie met het gebruikelijke licentietarief of de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem om zo verhoging van de vordering te vorderen. Zoals zichtbaar is in de gele en oranje kolom in figuur 3 oordeelt de rechter dat de algemene voorwaarden slechts in 2 uitspraken kunnen worden toegepast. In één van de vier uitspraken oordeelt de rechter dat het gebruik van de algemene voorwaarden een aanvaardbaar en geaccepteerd uitgangspunt is, ondanks dat de algemene voorwaarden niet van toepassing waren in de relatie tussen eiser en gedaagde.⁸⁶ Ook in uitspraak 6 zoekt eiser aansluiting bij de algemene

Figuur 3

⁸⁴ Zie bijlage 4, uitspraak 12

⁸⁵ Zie bijlage 4, uitspraak 2

⁸⁶ Zie bijlage 4, uitspraak 6

voorwaarden van DuPho, echter oordeelt de rechter is dit verband dat de algemene voorwaarden niet van toepassing waren nu deze niet zijn overeengekomen tussen partijen. In de andere twee uitspraken legt de rechter de algemene voorwaarden van DuPho naast zich neer, nu hij stelt dat er geen plaats is voor een verhoging.

In de oranje kolom van figuur 3 is zichtbaar dat de tarievenlijst in één uitspraak wordt gecombineerd met de algemene voorwaarden van DuPho.⁸⁷ Dat terwijl eiser het schadebedrag in twee uitspraken heeft begroot aan de hand van deze combinatie. De rechter bepaalt echter in uitspraak 6 dat de algemene voorwaarden van DuPho niet van toepassing zijn verklaard tussen de partijen en om die reden niet kunnen worden gebruikt.

⁸⁷ Zie bijlage 4, uitspraak 3

Hoofdstuk 5: Resultaten begroting van de proceskosten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de analyse met betrekking tot de begroting van de proceskosten uiteengezet, hetgeen antwoord zal geven op deelvraag 8. Deze analyse is te vinden in bijlage 5. Nu in de twee analyses deze uitspraken worden geanalyseerd, zijn de resultaten van paragraaf 4.1 en 4.2 ook van toepassing op deze analyse. Net als in de analyse uit het vorige hoofdstuk, zijn bepaalde begrippen afgekort of gegeneraliseerd. Bijlage 2 bevat de uitwerking van deze begrippen. De resultaten zijn thematisch ingedeeld wat betekent dat elke topic van de analyse afzonderlijk wordt behandeld. Tevens wordt per topic verantwoord waarom deze is toegepast in de analyse.

5.1 Vordering eiser

In de analyse wordt in dit topic duidelijk dat eiser de vordering tot proceskostenvergoeding baseert op grond van art. 1019h Rv. Ook de heer Pouw heeft het gebruik van deze grondslag bevestigd, nu eiser deze grondslag bij winst van de procedure een zo'n hoog mogelijk bedrag aan proceskosten kan opleveren. Uiteindelijk zal uit de resultaten van de grondslag van de uitspraak van de rechter blijken of de rechter hetzelfde oordeelt over het gebruik van art. 1019h Rv.

In 11 van de 18 uitspraken is duidelijk welke bedrag aan kosten de gemachtigde van eiser heeft moeten maken. In de overige 7 uitspraken kan niet worden opgemaakt wat precies de kosten van de gemachtigde zijn. In 10 van de 18 uitspraken blijkt uit de tekst dat eiser ter onderbouwing van zijn vordering een specificatie van de kosten heeft overgelegd. In de overige 8 uitspraken kan deze informatie niet uit de tekst worden gehaald.

5.2 Verweer gedaagde

Het verweer van gedaagde ziet op de betwisting van de vordering. In de analyse wordt in dit topic duidelijk of gedaagde verweer heeft gevoerd en wat de inhoud van dit verweer is. Op basis van de uitkomsten van dit topic in de analyse kan duidelijk worden of het verweer van gedaagde invloed heeft gehad op de vordering van eiser. In 4 van de 18 uitspraken blijkt dat gedaagde verweer heeft gevoerd tegen de vordering tot proceskostenvergoeding. De verweren luiden als volgt:

- Kosten zijn buitenproportioneel (2 keer aangevoerd);
- Eiser had niet direct een gemachtigde hoeven in te schakelen (één keer aangevoerd);⁸⁸
- Kosten zijn onredelijk (één keer aangevoerd).⁸⁹

Uit 3 van de 18 uitspraken blijkt dat gedaagde geen verweer heeft gevoerd. In één uitspraak heeft gedaagde zijn standpunt onvoldoende gemotiveerd weersproken.⁹⁰ Uit 10 van de 18 uitspraken kan niet worden opgemaakt of gedaagde verweer heeft gevoerd.

⁸⁸ Zie bijlage 5, uitspraak 2

⁸⁹ Zie bijlage 5, uitspraak 1

⁹⁰ Zie bijlage 5, uitspraak 4

5.3 Uitspraak rechter

Inhoud van de uitspraak

In de analyse is in dit topic duidelijk geworden hoe de rechter over de vordering heeft geoordeeld. Zo blijkt uit de analyse dat de rechter de vordering heeft toegewezen of gematigd. Nu in sommige gevallen niet duidelijk is wat de salariskosten van de gemachtigde van eiser waren, kan over zes uitspraken niet worden geoordeeld of deze zijn toegewezen of afgewezen. In de analyse is bij deze uitspraken de uitspraak van de rechter wel duidelijk, maar de vordering van eiser is onduidelijk. Zo kan niet blijken of de rechter de vordering van eiser heeft gevolgd of gematigd.

Zoals reeds duidelijk is geworden blijkt in 11 van de 18 uitspraken wat de kosten van de gemachtigde zijn die ten grondslag ligt aan de vordering. Deze vorderingen liggen tussen de €300,- en €4.804,15. In 7 van de 18 uitspraken is niet duidelijk wat de hoogte is van de kosten die de gemachtigde van eiser heeft moeten maken. In 6 van de 11 uitspraken zijn de vorderingen volledig toegewezen op grond van art. 1019h Rv. In 5 van de 11 uitspraken zijn de proceskosten slechts deels toegewezen. In al deze 5 uitspraken zijn de kosten gematigd aan de hand van de indicatietarieven voor IE-zaken. In één uitspraak zijn de kosten van de procedure gecompenseerd, wat betekent dat elke partij verantwoordelijk is voor de vergoeding van zijn eigen gemaakte proceskosten.⁹¹

Beoordeling vordering

Kosten redelijk en evenredig?

Om de proceskosten vergoed te krijgen dient de rechter te beoordelen of deze redelijk en evenredig zijn, hetgeen onder dit topic in de analyse duidelijk wordt. In 7 van de 18 uitspraken oordeelt de rechter dat de kosten redelijk zijn, nu gedaagde in het minnelijke traject niet bereid blijkt om de schade te vergoeden. Bijvoorbeeld in uitspraak 1 waarbij gedaagde op geen enkele brief van eiser heeft gereageerd. Zo ook in uitspraak 2, waarbij gedaagde niet reageert op de schikkingsvoorstellen van eiser. In één uitspraak acht de rechter de kosten redelijk en evenredig op grond van de overgelegde specificaties.⁹² In één uitspraak kan niet uit de tekst worden opgemaakt waarom de rechter oordeelt dat de kosten redelijk en evenredig zijn.⁹³ De indicatietarieven zijn een handvat voor rechters om de redelijkheid en evenredigheid van een vordering te beoordelen. Gelet op de toepassing van de indicatietarieven door de rechter, acht hij de kosten in deze 11 uitspraken conform de indicatietarieven redelijk en evenredig.

Onderbouwing van de uitspraak

In paragraaf 5.1 onder het kopje 'onderbouwing van de vordering' is duidelijk geworden dat eiser zijn vordering onderbouwd aan de hand van art. 1019h Rv. In de analyse is onder het topic 'onderbouwing van de uitspraak' uiteengezet hoe de rechter oordeelt over de onderbouwing van de vordering van eiser.

⁹¹ Zie bijlage 5, uitspraak 18

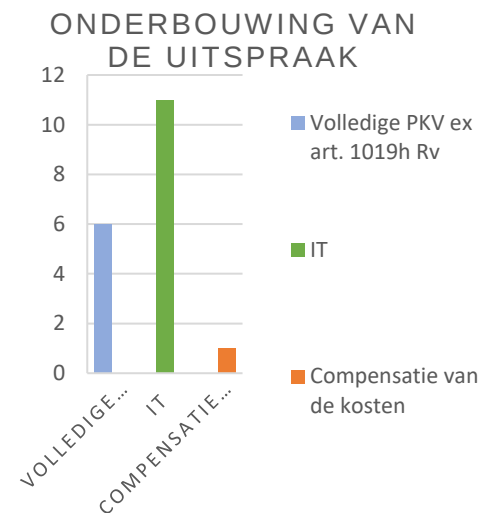
⁹² Zie bijlage 5, uitspraak 5

⁹³ Zie bijlage 5, uitspraak 3

In figuur 4 is een schematische weergave gegeven van de resultaten. De afkorting 'PKV' staat voor proceskostenvergoeding. De onderbouwingen luiden als volgt

Volledige proceskostenvergoeding ex art. 1019h Rv

Uit de analyse blijkt dat de rechter de vordering in 6 van de 18 van de gevallen toegewezen op grond van art. 1019h Rv, hetgeen in figuur 4 in de blauwe kolom is weergegeven. Dit betekent dus dat slechts in 6 van de 18 uitspraken (33,3%) de vordering van eiser is gevolgd. In de overige 12 uitspraken (66,6%) baseert de rechter zijn vordering op een andere grondslag. In één van uitspraken compenseert de rechter de proceskosten, hetgeen te zien is in de oranje kolom. In de overige 12 uitspraken worden de proceskosten gematigd aan de hand van de indicatietarieven voor IE-zaken.

Figuur 4

Indicatietarieven

De rechter begroot in 11 van de 18 uitspraken de vordering aan de hand van de indicatietarieven voor IE-zaken, hetgeen in figuur 4 is aangeduid als 'IT'. Dit is in 61,1% van de gevallen. In 10 van de 18 uitspraken gaat de rechter uit van de categorie 'zeer eenvoudig', hetgeen ertoe leidt dat het salaris van de gemachtigde wordt begroot aan de hand van het gegeven liquidatietarief. De rechter oordeelt in de 11 uitspraken dat de zaak zeer eenvoudig is aan de hand van een aantal factoren:

- Beperkt feitencomplex (motivering van de rechter in 6 uitspraken)
- Geen uitgebreid verweer (motivering van de rechter in 6 uitspraken)
- Eenvoudige inbreukwettig (motivering van de rechter in 3 uitspraken)
- Standaardteksten dagvaarding (motivering van de rechter in 2 uitspraken)
- Processtukken qua inhoud niet omvangrijk (motivering van de rechter in 1 uitspraak)
- Omvang schade beperkt (motivering van de rechter in 1 uitspraak)

In de 11 uitspraken waarbij de indicatietarieven door de rechter zijn toegepast betroffen het inbreken van 1 tot 4 foto's. De vorderingen liggen in deze uitspraken tussen de €322,50 en €2.400,-. De rechter heeft in de geanalyseerde uitspraken op 20 februari 2019 voor het eerst aansluiting gezocht bij de indicatietarieven voor de vaststelling van het salaris van de gemachtigde. In de zes uitspraken die voor deze datum plaatsvonden, is er door de rechter volledige proceskostenvergoeding toegekend op grond van art. 1019h Rv. In de 12 geanalyseerde uitspraken die na deze datum volgen, zijn die liquidatietarieven tien keer toegepast.

Compensatie van de kosten

De rechter compenseert in 1 van de 18 uitspraken de kosten van de procedure, nu partijen ieder voor een deel gelijk kregen en zij om die reden elk de eigen kosten dienen te dragen.⁹⁴

⁹⁴ Zie bijlage 5, uitspraak 18

Hoofdstuk 6: Resultaten van de kosten-batenanalyse

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de gevorderde schadevergoeding en de gevorderde proceskostenvergoeding afgewogen tegenover de toegewezen schadevergoeding en de toegewezen proceskostenvergoeding. Hieruit volgt een positieve of negatieve uitkomst van de kosten-batenanalyse. Hieronder staan de 11 uitspraken waarin de kosten van het salaris van de gemachtigde kenbaar waren gemaakt door eiser in zijn vordering. In de kolom 'toegewezen proceskostenvergoeding' staat in sommige gevallen de afkorting 'IT'. Deze afkorting staat voor de indicatietarieven. 'ZE' staat voor de categorie 'zeer eenvoudig'. De afkorting 'E' achter 'IT' staat voor de categorie 'eenvoudig'. De koppeling van de resultaten van de geanalyseerde uitspraken zijn als volgt.

Uitspraak	Grote van de inbreuk	Gevorderde schade-vergoeding	Toegewezen schade-vergoeding	Gevorderde proces-kosten	Toegewezen proceskosten vergoeding	Kosten en baten
1	5 foto's	€4.560,-	€4.560,-	€4.804,15	€4804,15	Positief
2	1 foto	€540,-	€540,-	€1.859,03	€1.859,03	Positief
3	4 foto's	€1740,-	€1.740,-	€2.210,25	€2.210,25	Positief
5	2 foto's	€645,-	€397,50	€579,-	€579,-	€66,- negatief
7	1 foto	€405,-	€270,-	€2.669,63	€144,- (IT ZE)	€2.660,63 negatief
8	4 foto's	€1.290,-	€608,-	€300,-	€240,- (IT ZE)	€742,- negatief
9	1 foto	€322,50	€322,5	€604,-	€604,-	Positief
11	3 foto's	€967,50	€967,50	€869,-	€144,- (IT ZE)	€725,- negatief
14	1 foto	€372,38	€262,50	€604,-	€144,- (IT ZE)	€569,88 negatief
16	1 foto	€372,38	€248,25	€600,-	€600,- (IT E)	€124,13 negatief
17	1 foto	€372,38	€310,30	€1.023,-	€216,- (IT ZE)	€869,08 negatief

Aan de hand van deze afweging blijkt dat de kosten-batenanalyse in 4 van de uitspraken positief is uitgevallen. In 7 van de 11 uitspraken (63,6%) valt de kosten-batenanalyse negatief uit. Dit betekent dat eiser niet de gevorderde schadevergoeding toegewezen heeft gekregen, niet de gevorderde proceskosten toegewezen heeft gekregen, of beide vorderingen niet volledig zijn toegewezen.

Hoofdstuk 7: Conclusie

Nu het juridisch kader is uitgewerkt, de resultaten van de analyses zijn geformuleerd, zal in dit hoofdstuk antwoord worden gegeven op de hoofdvraag. Allereerst worden de conclusies met betrekking tot de schadevergoeding geformuleerd en vervolgens de conclusies met betrekking tot de proceskostenvergoeding. Uiteindelijk wordt er antwoord gegeven op de hoofdvraag: *“Welk schriftelijk advies kan gegeven worden aan De Clercq Advocaten en notariaat over de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken ten behoeve van haar cliënten, op basis van jurisprudentieonderzoek, wetsanalyse en literatuuronderzoek?”*

Schadevergoeding

Indien een derde zonder toestemming van de auteursrechthebbende de foto openbaar maakt of verveelvoudigt, behoudens de beperkingen van de wet als bedoeld in art. 15 tot 25 Aw, maakt hij hiermee inbreuk op het auteursrecht van de fotograaf. Wanneer de handeling van de inbreukmaker een inbreuk oplevert op het auteursrecht en dit aan hem kan worden toegerekend, kan de fotograaf een beroep doen op zijn recht op schadevergoeding. Op grond van art. 27 lid 2 Aw kan in passende gevallen de schadevergoeding worden vastgesteld op een forfaitair bedrag. Het forfaitaire bedrag wordt vastgesteld aan de hand van elementen, zoals de hoogte van de licentievergoeding die de inbreukmaker verschuldigd was geweest indien hij toestemming had gevraagd.

Uit jurisprudentieonderzoek is gebleken dat de hoogte van de schadevergoeding wordt begroot aan de hand van een aantal factoren. Allereerst blijkt uit de geanalyseerde uitspraken dat eiser ten minste recht heeft op de misgelopen licentievergoeding. Dit betekent dat eiser zijn vordering ten minste kan onderbouwen aan de hand van het bedrag dat de inbreukmaker diende te betalen wanneer hij van tevoren toestemming had gevraagd voor het gebruik van de foto. Eiser kan dit bedrag onderbouwen aan de hand van zijn eigen tarievenlijst. Uit de geanalyseerde uitspraken blijkt dat eiser voor de begroting van de schade ook aansluiting kan zoeken bij de tarievenlijst van stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie, voorbeelden van door andere fotografen gehanteerde tarieven of de algemene voorwaarden van DuPho. De rechter oordeelt in twee uitspraken dat de algemene voorwaarden van DuPho niet van toepassing zijn op de overeenkomst. Om die reden oordeelt de rechter dat deze buiten beschouwing dienen te worden gelaten. In één uitspraak oordeelt de rechter dat de toepassing van de algemene voorwaarden geaccepteerd en aanvaardbaar is, ondanks dat zij tussen partijen niet zijn overeengekomen. Hieruit kan worden opgemaakt dat aansluiting bij de algemene voorwaarden niet vereist is voor het gebruik ervan bij de begroting, maar aansluiting kan wel gewenst zijn.

In de praktijk is het mogelijk om het schadebedrag te verhogen, indien eiser hier een reden tot heeft. Het verhogen van dit bedrag is in 11 van de 18 uitspraken (61,1%) redelijk geacht wanneer er sprake is van een inbreuk op de persoonlijkheidsrechten, inbreuk op het zelfbeschikkingsrecht of het verlies aan exclusiviteit van de foto. In de 11 uitspraken waarin een verhoging is toegepast oordeelt de rechter in

55,6% van de gevallen dat een verhoging van 25% tot 50% redelijk is. Indien er een reden is tot verhoging, blijkt dat de rechter deze verhoging minimaal vaststelt op 25% op de licentievergoeding.

Uit onderzoek is gebleken dat het verweer van gedaagde in 16,7% van de uitspraken invloed heeft op de vordering, meer specifiek op de verhoging van de vordering. De rechter stelt dat het beperkte aantal bezoekers van een website geen invloed kunnen hebben op de hoogte de misgelopen licentievergoeding, maar wel op de mate van de inbreuk op de persoonlijkheidsrechten van de maker. Ook het feit dat foto's elders voordeliger te verkrijgen zijn, heeft invloed op de vordering. Het onbewust of zonder kwade opzet schenden van het auteursrecht van de rechthebbende komt voor het risico van de inbreukmaker.

Proceskostenvergoeding

De proceskostenvergoeding in IE-zaken kent zijn grondslag in art. 1019h Rv. Het artikel bepaalt dat de in het ongelijk gestelde partij veroordeeld wordt tot betaling van de redelijke en evenredige proceskosten, tenzij billijkheid zich daartegen verzet. Om de praktijk een handvat te bieden om de redelijkheid en de evenredigheid van de gemaakte proceskosten, zoals bedoeld in art. 1019h Rv, te kunnen beoordelen en om het mogelijke kostenrisico beter te kunnen inschatten in de beginfase van de procedure, kennen de gerechtelijke instanties indicatietarieven voor IE-zaken. Wanneer de proceskostenvergoeding wordt vastgesteld aan de hand van de eerste categorie 'zeer eenvoudig', gaat de rechter uit van het liquidatietarief. Naast een toewijzing van de vordering op grond van art. 1019h Rv of het indicatietarief, heeft de rechter ook de mogelijkheid om de proceskosten te compenseren. Deze bevoegdheid vloeit voort uit art. 237 lid 1 Rv. Dit betekent dat iedere partij de eigen kosten draagt, of dat de verliezende partij enkel een deel van de kosten van de wederpartij dient te vergoeden.

De hoogte van de proceskostenvergoeding wordt in de praktijk begroot aan de hand van een aantal factoren. Eiser begroot zijn vordering tot proceskosten aan de hand van art. 1019h Rv. De rechter kan de vordering matigen aan de hand van de indicatietarieven voor IE-zaken. De rechter heeft in de geanalyseerde uitspraken op 20 februari 2019 voor het eerst aansluiting gezocht bij de indicatietarieven voor de vaststelling van het salaris van de gemachtigde. In de zes uitspraken die voor deze datum hebben plaatsgevonden, is er door de rechter volledige proceskostenvergoeding toegekend op grond van art. 1019h Rv. In de 12 geanalyseerde uitspraken die na deze datum volgen, zijn die liquidatietarieven tien keer toegepast. Hieruit kan op basis van de geanalyseerde uitspraken de conclusie worden getrokken dat het gebruik van de indicatietarieven een trend is die zich sinds begin 2019 heeft geuit en sindsdien voortzet.

Uit de geanalyseerde uitspraken is gebleken dat de categorie 'zeer eenvoudig' in fotografische inbreukzaken door de rechter in 55,6% van de uitspraken wordt toegepast. De rechter heeft in 6 van de 18 uitspraken geoordeeld dat dergelijke inbreukzaken een beperkt feitencomplex hebben en er vaak geen uitgebreid verweer wordt gevoerd. Tevens zouden er in dit soort fotografische inbreukzaken vaak gebruik worden gemaakt van standaardteksten in de dagvaarding. Afhankelijk van de hoogte van de

vordering en het aantal werkzaamheden die de gemachtigde verricht wordt het salaris op basis van de categorie 'zeer eenvoudig' door de rechter vastgesteld aan de hand van het liquidatietarief. De werkzaamheden die de gemachtigde heeft verricht zijn verbonden aan punten. In de geanalyseerde uitspraken lag het aantal punten tussen de 2 tot 3. Uit de geanalyseerde uitspraken blijkt dat het bedrag door de toepassing van de het liquidatietarief in combinatie met het beperkt aantal punten in de categorie 'zeer eenvoudig' niet hoger uitkomt dan €300,-. Door de toepassing van het indicatietarief door de rechter valt het salaris van de gemachtigde in de geanalyseerde uitspraken lager uit dan het bedrag aan salaris dat door de gemachtigde is gevorderd.

Uit de geanalyseerde uitspraken is gebleken dat de rechter de redelijkheid van de gemaakte proceskosten in 38,9% beoordeelt aan de hand van de vraag of een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was. Gelet op het uitblijven van de reactie van gedaagde, heeft de rechter geoordeeld dat een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was en eiser dus genoodzaakt was om kosten te maken. Tevens is bij de beoordeling van de redelijkheid de mate waarin de kosten zijn onderbouwd en gesteld. Daarbij kunnen de kosten door de rechter redelijk en evenredig worden geacht aan de hand van de indicatietarieven, hetgeen in 11 van de 18 uitspraken aan de orde is. Het verweer van gedaagde heeft in de geanalyseerde uitspraken niets afgedaan aan de hoogte van de vordering of de redelijkheid en evenredigheid van de vordering.

Het schriftelijke advies

Het schriftelijke advies dat De Clercq Advocaten en notariaat gegeven kan worden met betrekking tot de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken ten behoeve van haar cliënten bestaat uit een aantal elementen. Wanneer cliënt heeft aangetoond dat er sprake is van een inbreuk op het auteursrecht, dient cliënt de hoogte van de schade aan te tonen. Dit kan hij doen door aan te tonen wat zijn gebruikelijk tarief is zoals deze is geformuleerd op in zijn tarievenlijst. Aansluiting bij de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie, voorbeelden van tarieven die andere fotografen hanteren en de algemene voorwaarden van DuPho is ook een mogelijkheid. Daarbij is er de mogelijkheid om de vergoeding te verhogen wegens een inbreuk op de persoonlijkheidsrechten van de maker door de rechter gerechtvaardigd. Op basis van de geanalyseerde uitspraken wordt De Clercq geadviseerd om deze vordering te verhogen met 25% of 50%, indien hier een reden toe is. Bijvoorbeeld wegens een inbreuk op het persoonlijkheidsrecht van de maker.

De rechter kan in de praktijk de volledige proceskostenvergoeding toewijzen, de proceskosten matigen aan de hand van de liquidatietarieven of de kosten van de partijen compenseren. Het wordt De Clercq geadviseerd om in de procedure volledige proceskostenveroordeling te vorderen. Indien de rechter deze vordering volgt, blijkt uit de geanalyseerde uitspraken dat dat kosten volledig worden vergoed. De betreffende advocaat dient aan te tonen dat de kosten redelijk en evenredig zijn. Dit kan hij doen door de noodzaak van een gerechtelijke procedure aan te tonen. Daarbij dient de advocaat de kosten voldoende te onderbouwen en te stellen aan de hand van een specificatie.

Uit de resultaten van de kosten-batenanalyse blijkt dat deze in 63,6% negatief uitvalt. Dit betekent dat eiser niet de gevorderde schadevergoeding toegewezen heeft gekregen, niet de gevorderde proceskostenvergoeding toegewezen heeft gekregen, of beide vorderingen niet volledig zijn toegewezen. Op basis van deze kosten-batenanalyse wordt De Clercq geadviseerd om op voorhand een inschatting te maken hoe de rechter over een bepaalde zaak zal oordelen over de proceskosten. Dit hangt af van de omvang van het feitencomplex, de processtukken en de schade. Tevens hangt dit af van het gebruik van standaardteksten in de dagvaarding.

Samengevat wordt De Clercq geadviseerd het schadebedrag te begroten aan de hand van de tarievenlijst van de cliënt, de tarievenlijst van stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie, voorbeelden van door andere fotografen gehanteerde tarieven of de algemene voorwaarden van DuPho. Indien er reden is tot verhoging, dient zij deze te begroten op 25% of 50% op de gederfde licentievergoeding. Daarbij dient er op voorhand een inschatting te worden gemaakt van de kans of de rechter de categorie 'zeer eenvoudig' van de indicatietarieven zal toepassen. Indien deze categorie van toepassing is, zullen de advocaatkosten namelijk lager uitvallen dan de kosten die de advocaat aan de hand van een specificatie heeft gevorderd. Hetgeen ervoor kan zorgen dat er in de procedure meer kosten zullen worden gemaakt dan dat de procedure zal opleveren.

Hoofdstuk 8: Aanbeveling

In dit hoofdstuk wordt er naar aanleiding van de hiervoor getrokken conclusies een aanbeveling geformuleerd. Deze aanbeveling draagt bij aan het doel van het onderzoek. Het doel van dit onderzoek is namelijk om De Clercq Advocaten en notariaat een advies te geven over de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken. Aan de hand van dit advies kunnen zij hun cliënt in dergelijke procedures op voorhand een inschatting geven van het procesrisico.

Aanbeveling 1: Begroting van de schade

Zoals reeds duidelijk is geworden, heeft eiser ten minste recht op de misgelopen licentievergoeding. Gebleken is dat eiser deze in de praktijk op verschillende manieren onderbouwt. Met betrekking tot de onderbouwing van de vordering wordt De Clercq geadviseerd de schade te begroten die voldoende kan worden gemotiveerd en onderbouwd. Wanneer cliënt op basis van zijn tarievenlijst voor het gebruik van een foto op internet €750,- vordert, dient hij aan te tonen dat hij dit tarief ook daadwerkelijk hanteert. Dit gebruik kan worden aangetoond door het overleggen van bijvoorbeeld facturen. Er kan zich een situatie voordoen waarin cliënt geen eigen tarievenlijst heeft, hij zijn eigen gehanteerde tarieven onvoldoende kan aantonen doordat facturen ontbreken of zijn eigen gehanteerde tarieven zijn lager dan die van de tarievenlijsten of richtprijzen. In zo'n geval is het mogelijk om aansluiting te zoeken bij een tarievenlijst of richtprijs. Uit onderzoek is gebleken dat de rechter het gebruik van de tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem, de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie en voorbeelden van tarieven van andere fotografen een mogelijkheid zijn om de vordering te onderbouwen en deze door rechter redelijk worden geacht. Tevens kan er aansluiting worden gezocht bij de algemene voorwaarden van DuPho. Uit onderzoek is gebleken dat de rechter in twee uitspraken het gebruik van de algemene voorwaarden afwijst, nu partijen deze niet zijn overeengekomen. Eén uitspraak is hier de uitzondering op. Om de afwijzing van het gebruik van de algemene voorwaarden te voorkomen, dient De Clercq haar cliënten te adviseren om zich aan te sluiten bij de algemene voorwaarden van DuPho. Dit kan cliënt doen door op zijn website te vermelden dat de algemene voorwaarden van toepassing zijn op de overeenkomst en dat zij ook van toepassing zijn wanneer de foto onrechtmatig wordt gebruikt.

Aanbeveling 2: Inschatting maken van het procesrisico

Uit deze kosten-batenanalyse blijkt dat deze in 63,6% van de uitspraken negatief uitvalt. Om in de praktijk te voorkomen dat er meer kosten worden gemaakt dan dat de procedure oplevert, wordt De Clercq aanbevolen om voorafgaand aan de procedure een inschatting te maken van de proceskosten van de procedure. Uit de geanalyseerde uitspraken is namelijk gebleken dat de categorie 'zeer eenvoudig' van toepassing is indien de zaak een beperkt feitencomplex heeft en er sprake is van een eenvoudige inbreukwestie. Bij deze inschatting is ook de mate van het gebruik van standaardteksten in de dagvaarding van belang en de omvang van de inhoud van de processtukken. Zo kan op voorhand worden ingeschat of de rechter zal oordelen of de categorie 'zeer eenvoudig' van toepassing is. Wanneer deze categorie namelijk van toepassing, wordt er bij de vaststelling van de advocaatkosten

uitgegaan van het liquidatietarief, hetgeen in de praktijk vaak lager ligt dan de daadwerkelijk gemaakte advocaatkosten.

Om het procesrisico in auteursrechtelijke inbreukzaken met betrekking tot fotografische werken te kunnen inschatten, wordt er ook gekeken naar de vordering tot schadevergoeding. Eiser heeft de mogelijkheid in zijn vordering tot schadevergoeding het bedrag aan misgelopen licentievergoeding te verhogen, bijvoorbeeld wegens een inbreuk op zijn persoonlijkheidsrecht. Om haar cliënten een betere inschatting te kunnen geven over de begroting van het schadebedrag door de rechter, wordt De Clercq geadviseerd om haar vorderingen te verhogen met minimaal 25% en maximaal 50%. Wanneer de betreffende advocaat in de begroting uitgaat van deze verhogingen, kan zij op voorhand een realistische inschatting geven aan haar client over de toepassing van de verhogingen in de praktijk, nu de rechter de verhoging van 25% of 50% het vaakst toepast (55,6%). De betreffende advocaat dient vervolgens aan de hand van de inschatting op voorhand met zijn cliënt te overleggen welke stappen zij gaan ondernemen. Er kan zich een situatie voordoen waarbij de client niet content is met een verhoging van 25% of 50%. In dat geval dient de betreffende advocaat zijn client in te lichten over het feit dat de kans kleiner wordt dat de verhoging op de vordering door de rechter zal worden toegewezen indien deze hoger ligt dan 50%.

Aanbeveling 3: Kosten beperken

Uit de analyse blijkt dat de rechter in 11 van de 18 uitspraken de liquidatietarieven toepast bij de vaststelling van de proceskosten. In 10 van de 11 uitspraken waarin de liquidatietarieven zijn toegepast, gaat de rechter uit van de categorie 'zeer eenvoudig'. De toepassing van deze categorie zorgt er in de praktijk voor dat het bedrag aan toegewezen proceskosten lager ligt dan het bedrag aan salaris dat door de gemachtigde van eiser is gevorderd. Gelet op het risico dat er meer proceskosten worden gemaakt dan er zullen worden toegewezen door de rechter, wordt De Clercq geadviseerd om de advocaatkosten te beperken. Dit kan zij doen om in dergelijke procedures stagiaires de processtukken te laten opstellen, nu deze processtukken in dergelijke inbreukzaken over het algemeen standaardteksten bevatten. De Clercq werkt op dit moment ook regelmatig met WO-studenten die een aantal maanden stagelopen bij de organisatie.

Aanbeveling 4: Prijsafsprake maken

Wanneer uit de inschatting blijkt dat er een kans bestaat dat er in de procedure bij de rechtbank meer kosten zullen worden gemaakt dan het zal opleveren, kan de betreffende advocaat prijsafspraken maken met zijn cliënt. Zo kunnen zij onderling afspreken dat cliënt een extra bedrag aan de advocaat betaalt voor het honorarium, wanneer de rechter de proceskosten matigt aan de hand van de categorie 'zeer eenvoudig' van de indicatietarieven.

Bronnenlijst

Literatuur

Gielen 2018

Ch. Gielen (red.), *Kort begrip van het intellectuele eigendomsrecht (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2018

Hartlief 2018

T. Hartlief (red.), *Verbintenissen uit de wet en schadevergoeding*, Deventer: Wolters Kluwer 2018

Lindenbergh, in: T&C BW 2019

S.D. Lindenbergh, 'Commentaar op art. 6:96 BW', in: H.B. Krans, C.J.J.M. Stolker & W.L. Valk (red.), *Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek*, Deventer: Wolters Kluwer 2019

Spoor 2019

J.H. Spoor, D.W.F. Verkade, D.J.G. Visser, *Auteursrecht, auteursrecht, portretrecht, naburige rechten en databankrechten (studenteneditie)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019

Vrendenburg 2018

C.J.S. Vrendenburg (red.), *Proceskostenveroordeling en toegang tot de rechter in IE-zaken. Regelingen over proceskosten getoetst aan het EU-recht*. Deventer: Wolters Kluwer 2018

Juridische vaktijdschriften

Bekema, AMI 2019/6

A. Bekema, 'Foto-auteursrecht en de begroting van de schade', *AMI* 2019/6

Engelfriet, AMI 2012/5

A.P. Engelfriet, 'Schadevergoeding bij online auteursrechtinbreuk: stand van zaken 2015', *AMI* 2012/5

Janssens, AB 2016/6

C. Janssens, 'De proceskostenveroordeling in IE-zaken', *AB* 2016/6

Truijens, BIE 2018/6

M. Truijens, 'Nieuwe indicatietarieven, meer zekerheid?', *BIE* 2018/6

Elektronische bronnen

Indicatietarieven in IE-zaken 2017

Indicatietarieven in IE-zaken 2017 (versie 1 april 2017), www.rechtspraak.nl > zoek op: 'indicatietarieven IE-zaken 2017' (geraadpleegd op 23 april 2020)

Liquidatietarieven kanton 2019

Liquidatietarieven kanton 2019, www.rechtspraak.nl > zoek op: 'liquidatietarieven kanton 2019' (geraadpleegd op 20 april 2020)

Wet- en regelgeving

Auteurswet

Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Berner Conventie

Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst van 9 september 1886

Richtlijn 2001/29/EG

Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij

Jurisprudentie

Hof van Justitie van de Europese Unie

- HvJ EU 16 juli 2009, ECLI:EU:C:2009:465 (Infopaq 1)
- HvJEU 28 juli 2016, ECLI:EU:C:2016:611 (United Video Properties)
- HvJ EU 7 augustus 2018, ECLI:EU:C:2018:634 (Land Nordrhein-Westfalen/Renckhoff)
- HvJ EU 13 november 2018, ECLI:EU:C:2018:899 (Levola/Smilde)

Hoge Raad

- HR 3 april 1987, NJ 1988/275 (L&L/Drenth)
- HR 4 januari 1991, NJ 1991/608 (Van Dale/Romme)
- HR 27 januari 1995, NJ 1995/669 (Bigott/Doucal I)
- HR 16 maart 2006, NJ 2006/585 (Lancome/Kecofa)
- HR 30 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC2153 (Endstra tapes)
- HR 22 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY1529 (Stokke/H3 Products)

Rechtbank

- Rb. Den Haag 19 mei 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:5461
- Rb. Noord-Holland 6 april 2018, ECLI:NL:RBNHO:2017:10089

Bijlagen

Bijlage 1: Transcript interview

- B: Ik zal eerst een introductie geven. Mijn afstudeeronderzoek gaat over de begroting van schadevergoeding en proceskostenvergoeding bij een inbreuk op het auteursrecht van fotografische werken.
- M: Ja.
- B: Samen met de heer Pouw heb ik ervoor gekozen om deze twee vergoedingen te combineren, om zo uiteindelijk een beroepsproduct af te leveren met daarin een advies over de kosten en baten van de procedure. Hij heeft mij laten weten dat je op basis van beide vergoedingen een beeld kunt schetsen van het procesrisico voor je cliënt.
- M: Ja.
- B: Aangezien ik zelf niet weet hoe het er in de praktijk aan toegaat, ben ik bij u uitgekomen. Zou u iets kunnen vertellen over uw werk als advocaat?
- M: In '93 ben ik begonnen als juridisch adviseur. Pas in 2007 ben ik advocaat geworden, nadat ik in dat jaar ervoor heel veel zaken had die door een advocaat behandeld moesten worden. Dat betekende dat ik zelf wel de stukken schreef, maar dat een vriend van mij daar de handtekeningen onder moest zetten.
- B: Ja.
- M: Toen dacht ik: dan kan ik het ook zelf gaan doen.
- B: Ja.
- M: Zo ben ik uiteindelijk de advocatuur ingerold. In het begin met een algemene praktijk en vooral veel ICT-cliënten en van lieverlee, doordat ik in Amsterdamse zat, kwamen daar meer fotografen bij. Daarna ging ik samenwerken met een advocaat die eigenlijk alleen maar optrad voor fotografen. Toen is het in een stroomversnelling gekomen en ben ik meer fotografen gaan bedienen.
- B: Ja.
- M: Ik denk dat dat het belangrijkste is voor jouw onderzoek.
- B: Ja, inderdaad. Dus u bent sinds 2007 advocaat, maar u ging al snel meer fotografen bijstaan.
- M: Het is vanaf 2010 dat ik in mijn praktijk meer fotografen ging bedienen.
- B: Oké, dan is dat duidelijk.
- B: Ik wil u graag iets vragen met betrekking tot de begroting van de schadevergoeding. In de praktijk kan de vordering tot schadevergoeding worden begroot aan de hand van de misgelopen licentievergoeding van de fotograaf of op basis van tarievenlijsten, zoals bijvoorbeeld die van Stichting FotoAnoniem. Hoe kijkt u tegen deze onderbouwingen aan?
- M: De toepassing van de eigen tarievenlijst is meest logisch wanneer je een 'going' praktijk hebt. Fotografen die verschillende doelgroepen bedienen, hebben ook verschillende tarieven. Dan kun je in ieder geval aantonen dat je dat tarief ook daadwerkelijk hanteert. Voor gevallen waarin dat niet kan, bijvoorbeeld natuurfotografen die boeken maken en voor een hele publicatie

- betaald worden, is dat soms heel lastig. Het is dan makkelijker om aansluiting te zoeken bij de tarieven van FotoAnoniem.
- B: U zegt eigenlijk dat het afhangt van de situatie.
- M: Nee, dat zeg ik niet. Ik zeg dat het afhangt van de vraag of een fotograaf wel of niet kan aantonen welke tarieven hij hanteert.
- B: Ja.
- M: FotoAnoniem is vaak ook niet representatief. Ik kijk dan met name naar de tarieven die ANP bijvoorbeeld werkelijk in rekening brengt en die dan toch op basis van tarieven van FotoAnoniem probeert binnen te harken. Dan denk ik: Wanneer jij tegen krokettenprijzen verkoopt en nog geen €75,- voor een foto vraagt, dan kun je moeilijk met droge ogen beweren dat die foto €360,- aan licentiekosten zou moeten opleveren. Dat is natuurlijk gewoon in strijd met de waarheid. Maar het gebeurt wel.
- B: U zegt eigenlijk dat zij op een verkeerde manier gebruik maken van de lijst.
- M: Ja, ik vind dat zij op een verkeerde manier gebruik maken van de lijst. Iedereen weet dat wanneer je bij het ANP een foto voor redactioneel gebruik overneemt, je daar een heel wat lager bedrag voor betaald. Ook de particulier betaald daar volgens mij niet de hoofdprijs voor.
- B: Ja.
- M: Dan wordt een dergelijke manier van schadeberekening opkloppen. Wanneer een fotograaf een individuele foto voor eenmalig gebruik verkoopt voor €350,-, maar hij levert voor €75,- een soortgelijke foto aan een krant die iedere week of iedere dag twee foto's van hem afneemt, dat is wat anders. Dat is een ander tarief. Dan heb je een gedifferentieerd tarief. Voor eenmalig gebruik op een website betaalt iemand €350,- en een grootgebruiker krijgt een fixe korting. Ook omdat die grootgebruiker anders niet wil afnemen, maar dat is een ander verhaal. Die individuele gebruiker of diegene die opdrachten geeft om die luchtfoto te maken, is wel bereid een ander tarief te betalen. Ik ken ook luchtfotografen die €700,- vragen voor een luchtfoto. Dat is dan het tarief waar je mee rekt.
- B: Ja, precies.
- M: Er zijn ook luchtfotografen die €400,- of €450,- vragen en ik ken er zelf een paar die €350,- vragen. Ik denk dat dat zakelijk gezien niet slim is, want als die foto van de lucht mislukt vanwege te veel zon, te weinig zon of verkeerde slagschaduw, dan zal de foto opnieuw moeten en die kosten maak je dan opnieuw. Ik vraag me bij sommige fotografen wel eens af of hun kostenplaatje wel correct is. Dat de prijs die ze vragen wel volgt uit de kosten die ze moeten maken.
- B: Hoe oordeelt de rechter over zo'n vordering die eigenlijk in werkelijkheid lager is?
- M: Rechters willen eigenlijk alleen maar bij voorkeur schriftelijk bewijs dat iemand een bepaald tarief hanteert. Je ziet dan ook vaak dat mensen zeggen dat het tarief dus overeenstemt met wat FotoAnoniem vraagt en dat is eigenlijk een mogelijkheid om te zeggen dat het een normaal tarief is. Wanneer ik voor een klant optreedt en ik voeg twee facturen bij waarin staat dat de foto voor een website gebruikt wordt of voor een magazine en daar wordt dat tarief in gevraagd of gefactureerd, dan heb je daarmee voldoende bewijs geleverd dat dat een gangbaar tarief is.

- B: Het gaat er dus om dat het gebruik van het tarief wordt aangetoond.
- M: Ik denk dat dat vooral bepalend is. Daarnaast heb je natuurlijk situaties waarin je fotografen hebt die geen gangbaar tarief hebben. Er was een zaak in zo'n situatie waarbij een kozijnenbouwer of een dakkapel fabrikant zijn foto's op de website van zijn concurrent zag.
- B: Die zaak ken ik nog niet.
- M: Wanneer ze de foto in opdracht gegeven hebben aan een externe fotograaf, dan kunnen ze zeggen dat het dagtarief maal zoveel dagen de waarde vertegenwoordigt van de opdracht. Wanneer daar x foto's uitkomen, dan is de tegenwaarde per foto's dus het totaal maal dagtarief gedeeld door het aantal foto's dat gebruikt is. Zijn dat twee foto's, dan zijn dat hele dure foto's.
- B: Ja, inderdaad.
- M: Maar ze kunnen ook 40 foto's op de website hebben gezet en hiervoor één dagtarief hebben betaald. Ik weet niet wat op het ogenblik het dagtarief is, maar ik weet dat er fotografen zijn die het voor minder dan €500,- doen. Dan zou de waarde van de foto dus heel laag zijn. In zo'n geval is het handiger om aansluiting te zoeken bij de tarieven van stichting FotoAnoniem.
- B: Ja, want dan valt de vergoeding dus hoger uit.
- M: Dan zou de vergoeding hoger uit vallen. Daarbij is het verdedigbaar dat het de waarde van een commerciële foto is.
- B: Ja, precies.
- M: Het ligt er dus ook aan wat je in handen hebt als advocaat. Die beginnende fotograaf die ook video-opnames maakt en een shot uit een van z'n opnames verkoopt aan de Telegraaf, kan hij daar natuurlijk een bepaald bedrag voor krijgen. Hij is dan natuurlijk nog niet iemand die kan onderhandelen over tarieven, want hij is net begonnen. Wat is dan redelijk, dat hij afgepoeierd wordt? Wat natuurlijk de grote dagbladuitgevers proberen te doen: "Meneer is geen professional". Dat hoeft ook niet. Meneer is een beginnend professional, dus hij heeft nog geen groot trackrecord en dus zeker niet een groot database met facturen van grote opdrachten, maar u heeft deze foto gekozen omdat die zo uniek was. Ja, dan mag u kiezen.
- B: Oké, duidelijk. Adviseert u fotografen om een prijslijst te hanteren om aan de hand daarvan de schade te kunnen begroten?
- M: Ik raad fotografen altijd aan om met een prijslijst te werken, zodat ze daarmee in ieder geval kunnen aantonen wat hun gangbare tarief is.
- B: Als ik het goed begrijp hoeven professionele fotografen zich dus in principe niet aan te sluiten bij tarievenlijsten, aangezien zij een eigen tarievenlijst hanteren.
- M: Dat ligt eraan wie je vertegenwoordigt. Er zijn ook fotografen die een stuk goedkoper zijn dan de tarieven van de tarievenlijst.
- B: Dan zou u dus alsnog aansluiten bij de tarievenlijst?
- M: Ja, maar dan loop je het risico dat iemand aantoonst dat je andere tarieven hanteert. Ik kan mij herinneren dat, volgens mij het ANP, een wederpartij hadden aangesproken. Toen bleek dat ANP helemaal niet de enige partij was die de foto aanbood. De foto was zelfs door meerdere partijen in Nederland aangeboden en ook tegen heel wat lagere tarieven. Op dat moment heeft

- de rechter gezegd: A, het gevraagde tarief is niet in overeenstemming met wat gebruikelijk gevraagd wordt en B, er wordt geen schade geconstateerd.
- B: Oké, duidelijk.
- M: Toen kreeg ANP ineens plotseling alleen de rekening te betalen. Ja, en dat is wat er dan heel terecht gebeurt. Ik weet van de partij, helaas heeft die er geen zaak van gemaakt, die op een gegeven moment heel veel tijd heeft moeten steken in het behoud van een cliënt omdat die cliënt aangesproken was door de Belgen met ANP voor het gebruik van een foto waarvoor keurig een licentie was afgegeven. Het ANP had niet eens het recht tot wederverkoop van de foto. Hoe die in hun systeem terecht was gekomen was nog maar de vraag. Ze hadden in ieder geval ook niet het recht om te mogen handhaven.
- B: Ja, dus dan wordt er eigenlijk misbruik van gemaakt door het ANP.
- M: Ja, precies. Het gaf op dat moment een enorm probleem. De klant was boos op de fotograaf, want die zou zijn licentieadministratie niet op orde hebben.
- B: Terwijl dat niet het geval was.
- M: Ja, dat blijkt er dan uit te volgen. Hier was dus gewoon ANP de boosdoener, want die had een verkeerde aanduiding bij de foto staan.
- B: Ik heb veel zaken voorbij zien komen van het ANP.
- M: Ja, je ziet er heel wat voorbijkomen.
- B: Zij maken in die uitspraken vaak gebruik van de tarievenlijst van FotoAnoniem.
- M: Het voordeel is dat wanneer je een zaak hebt waarbij je niet weet of jij steekhoudend bewijs kunt leveren, je de fotograaf nog niet lang genoeg als cliënt kent of je het idee hebt dat hij de tarieven die hij vraagt in de praktijk helemaal niet kan waarmaken, dan doe je er beter aan om bij FotoAnoniem aan te kloppen.
- B: Oké. Je maakt dus een keuze.
- M: Een afweging. Je moet het belang van je cliënt dienen. Hoe dien je het belang van je cliënt optimaal? Soms is dat om de eigen tarieven te handhaven, wetende dat die hoger liggen en er daarmee dus meer te verdienen valt. Soms zijn de tarieven van de cliënt onduidelijk, ondefinieerbaar of je hebt er onvoldoende bewijs voor, dan is het eenvoudiger om aan te kloppen bij stichting FotoAnoniem.
- B: Dat is duidelijk. Ik zou u graag iets willen vragen met betrekking tot de begroting van de proceskosten. In de jurisprudentie die ik heb gelezen komen een aantal dingen naar voren. Er wordt vanuit de advocaat bij de begroting van de proceskosten in principe altijd aansluiting gezocht bij art. 1019h Rv. De rechter heeft verschillende mogelijkheden om daarover te oordelen. Hij kan bijvoorbeeld de indicietarieven toepassen. Wat is uw ervaring over het gebruik van deze tarieven door de rechter?
- M: Dan moet ik je heel eerlijk bekennen dat mijn ervaring gering is, omdat ik gestopt ben om zaken aanhangig te maken toen bleek dat ook daar waar gepleit werd door twee advocaten, de rechter in Midden-Nederland toch in haar vonnis had opgenomen dat er sprake was van een zeer eenvoudige zaak en daarmee de proceskostenveroordeling niet werd toegewezen. Dus de rechter paste de laagste treden van 1019h toe, wat neer komt op forfaitaire afwikkeling.

B: Ja.

M: Ja, en dat is nou juist niet de bedoeling. Op het moment dat de CV Betaald Voetbal een klein kroegje aanpakt, en daar een verstekvonnis uitkomt, dan wordt toch de proceskostenveroordeling toegewezen. Terwijl bij een fotograaf die een verstekvonnis vraagt per definitie, zelf als er in het voorstadium behoorlijk fel van argumenten gewisseld is, er altijd wordt gezegd dat het zeer eenvoudig is. Voor een kleine zelfstandige is dat dus een heel groot risico. Terwijl de CV betaald voetbal bestaat uit allemaal clubs die miljoenen omzetten. Wanneer die elk een bedrag lager dan €150,- vorderen, maar gezamenlijk een bedrag van €3.000,- is dat natuurlijk heel onredelijk, want daar is de wanverhouding. Voor de rechter gaat een wanverhouding over het verschil tussen wat je vordert en wat er aan kostenveroordeling toegewezen wordt. Er zijn in het verleden een paar juristen en advocaten geweest die gewoon met een vork hun uren geschreven hebben en een vordering van €250,- vergezeld deden gaan van een proceskostenveroordeling van boven de €2.000,-. Daar is op een gegeven moment door de rechter van gezegd dat hij dat niet wil toewijzen want, en dan komen er heel veel argumenten, één van de argumenten is bij niet zakelijke partijen. Nou daar heb ik al niet mee te maken, want ik heb alleen zakelijk gebruikers met zakelijke wederpartijen. Ik weiger om te procederen tegen particulieren. Dat doe ik niet. Dat is gewoon een keuze die ik met mijn klanten gemaakt heb. Ik wil wel eens een keer een particulier die bij herhaling inbreuk maakt aanspreken. En ja, soms blijkt iemand die heel professioneel een website heeft toch een particulier met een hobbymatige insteek. Dan denk ik: als je het zo professioneel maakt, dan loop je ook het risico dat je als professional wordt aangesproken. Daar moet je dan maar mee dealen. Maar dat is niet het uitgangspunt, dat zijn de uitzonderingen. Als dat 1 op de 200 is, dan is dat zelfs nog veel.

B: Maar zelf procedeert u op dit moment dus weinig.

M: Ik ben even gestopt met procederen. Ik ga binnenkort wel weer beginnen, want dat moet gewoon. Ik heb ze gewoon laten liggen. Ook op verzoek van mijn cliënten, want ik ben een eenpitter. Ik heb geen stagiaires die tegen lage tarieven stukken opstellen, dus dan liggen de proceskosten altijd al wat hoger. Ik neem alleen zaken in behandeling waarbij het om meerdere foto's gaat of luchtfoto's en het belang dus ook op €1.000,- of meer ligt. Zodra je in die regionen komt, mag je er ook vanuit gaan dat de rechter sneller op basis van 1019h een eenvoudige zaak of normale zaak zal toewijzen.

B: Oké

M: Maar dat is een inschatting. Ik heb van een collega gehoord, die ook veel zaken doet voor fotografen, dat zij uiteindelijk een zaak geschikt had, maar dat de rechter in die zaak uitgesproken had dat hij dat als een normale zaak behandeld zou hebben en niet als een zeer eenvoudige zaak.

B: Dat is wel opvallend.

M: Daaruit kwam wel naar voren dat zij ook de reden zag om ook weer wat meer te gaan procederen in zaken die ertoe doen. Een aantal van mijn collega's stappen voor €350,- naar de rechter. Dat vind ik een beetje griezelig. De kans dat je er dan niet uitkomt is gewoon aanwezig.

Zodra iemand drie foto's pakt of bijvoorbeeld een krant één foto bij drie verschillende onderwerpen in drie verschillende jaren, dan kun je gewoon zeggen dat het niet hetzelfde gebruik is. Dan kun je gewoon zeggen dat het drie keer gebruikt is, want stichting FotoAnoniem gaat ook uit van het gebruik in een jaar.

B: En als u zeg maar...

M: Dan haak ik natuurlijk weer even op dat argument aan, dat is iets wat wel te verkopen is.

B: Als u in zijn algemeenheid zou beoordelen, ook op basis van ervaringen van collega's, heeft u dan het idee dat de indicatietarieven iets toevoegen? Want ik heb vernomen dat sinds de invoering van art. 1019h Rv de vergoedingen heel hoog uitkwamen en dat ze daardoor hebben besloten om het in te voeren.

M: Bedoel je de onder categorie of het gemiddelde bedrag voor een soort zaak? Bedoel je de indicatietarieven in zijn algemeenheid of de later toegevoegde laagste treden, de zeer eenvoudige zaken?

B: Nee, gewoon in zijn algemeenheid.

M: Daar had ik op zich wel vrede mee, ware het niet dat het voor veel rechters in plaats van een gemiddelde plotseling ook het maximum geworden is.

B: Oké.

M: Wanneer je dan gaat kijken, zul je zien dat wanneer je iets wat in eerste instantie bedoeld is als een richtprijs tot maximum gaat maken, dan betekent het dat er in de praktijk dus een lager gemiddelde komt. Daarmee heb je dus ook prijserosie in een tijdperk waarin prijzen stijgen, want dat betekent dat je niet eens je inflatie zou kunnen corrigeren op dat moment. Daar moet je als fotograaf rekening mee houden en dan krijg je hetzelfde effect dat de minister beoogde te bereiken met gefinancierde rechtshulp. Daar heb ik wel bezwaren tegen, want ik denk ook dat dat niet juist is.

B: Oké, ik begrijp het.

M: Wanneer je het gemiddelde tot maximum gaat laten verworden, dan deugt er iets niet in je redentie. Er zijn dus heel veel rechters die het gemiddelde als maximum hebben aangemerkt. Het rare is, daar mag je eens over nadenken, bij alle oude zaken die mij bekend zijn is er nooit meer dan €2.500,-, ik geloof één keer €3.000,-, aan proceskosten toegewezen in een fotozaak. Dat is dus altijd ruim onder die gemiddelde indicatie van een normale zaak gebleven. Zelfs van een eenvoudige zaak.

B: Ja.

M: Op grond daarvan is het dus eigenlijk heel erg lastig om aan te nemen dat in overleg met de advocatuur de categorie 'zeer eenvoudige zaak' onder 1019h is gebracht. Toen ik daar ooit een keer navraag over heb gedaan bij de deken heeft hij ook gezegd: "Er wordt wel zo vaak gesuggereerd dat er in overleg met de Orde van Advocaten iets is gedaan, maar dan zijn er een of twee individuele advocaten geconsulteerd *and that's it.*" Er zijn natuurlijk, wanneer je op internet gaat kijken, een paar advocaten die faliekant tegen het gebruik van 1019h bij foto inbreuken zijn. [REDACTED] is er daar één van. Ook een jongen van ICT-recht. Hij is ook ingenieur. Ik ga het even opzoeken.

- M: Even kijken of ik dat zo snel kan vinden. Die naam zal ik je nog even per mail nasturen, want die heb ik even niet paraat. Ik weet in ieder geval van twee regelmatig publicerende juristen en advocaten dat die heel erg faliekant tegen het gebruik van 1019h in dit soort zaken waren, omdat ze vonden dat daarmee partijen te veel onder druk gezet werden.
- B: Dus zij zijn dan wel blij met die richtlijn, of niet?
- M: Dat weet ik niet, dat zou je daar moeten vragen. Aan de andere kant treden deze partijen alleen op voor grote institutionele partijen. [REDACTED] heeft bijvoorbeeld opgetreden voor het [REDACTED] [REDACTED] dat toen aangesproken werd voor het gebruik van foto's. Ja, die heeft daar wel degelijk geprobeerd zelf ook €20.000,- aan proceskostenveroordeling uit te slepen.
- B: Zij kijken het vanuit een ander perspectief misschien?
- M: Zij kijken vanuit een heel ander perspectief. Zij kijken alleen naar grote zaken met een groot belang of buitengewoon ingewikkeld belang, dan wel meer interessant. Het vervelende is dat ze daarmee uit het oog verliezen dat er een hele grote groep kleine ondernemers is die er gewoon belang bij heeft dat ze nu eindelijk met 1019h die partijen kunnen aanpakken waar ze vroeger helemaal niet naar hoefden te kijken, omdat het vanwege het procesrisico gewoon onverantwoord was om in die prijs regionen een zaak te starten. Dat is een politieke keuze. Er is uiteindelijk voor gekozen om voor al deze zaken 1019h van toepassing te verklaren, dus ook voor dit soort eenvoudige zaken. Het is dan naderhand natuurlijk sneu dat een rechter van een bepaalde discipline de keuze kan maken om dat te doorbreken. Een oud-rechter uit Den Haag die inmiddels hoogleraar is geworden in Utrecht en in Haarlem woont, [REDACTED], heeft ooit in Leiden op een alumnidag twee of drie jaar geleden ook een mooi voorbeeld gegeven van een zaak. Dat was een octrooizaak volgens mij. Wat het verschil was tussen de Nederlandse vergoeding indien die forfaitair afgerekend was en de werkelijk vergoeding van Europese billijkheid. De Europese billijkheid is een factor 200 groter dan de Nederlandse billijkheid was zijn stelling.
- B: Ja.
- M: Want je kon iets van een paar duizend euro tegemoetkoming in de proceskosten tegemoet zien als er forfaitair afgerekend was en er was uiteindelijk €230.000,- proceskostenvergoeding toegewezen, maar dat was een octrooizaak dus dat heb je andere kosten posten.
- B: Ja, precies dat is weer iets anders.
- M: Maar het is wel even belangrijk om te zien waar de Europese wetgever op heeft ingezet. Die heeft een ander begrip een redelijkheid en billijkheid als uitgangspunt genomen dan wij in Nederland deden.
- B: Dus eigenlijk zegt u dat door die andere interpretatie de uitwerking hiervan anders uitvalt?
- M: Nou, voor de kleine ondernemer is er eigenlijk weer een situatie ontstaan dat ze terug bij af zijn.
- B: Terwijl u denkt dat het misschien vanuit de EU niet zo bedoeld is? Of durft u dat niet te zeggen?
- M: Ik denk dat het inderdaad niet zo bedoeld is, want het ging om piraterij.
- B: Ja, precies.
- M: Je kunt piratenrij op twee manier beschrijven. Eén partij die heel veel inbreuken maakt of heel veel partijtjes die bij één aanbieder heel veel schade veroorzaken doordat ze telkens allemaal een te klein... Ja, ik zou eigenlijk het voorbeeld willen geven: Er staat op een drukke hoek in het

centrum een groenteboer en in de maatschappij waarin hij leefde was het gebruikelijk dat je de kisten met appels neerzetten en iedereen kwam netjes die appel afrekenen. Daar hoefde geen net overheen. Op een gegeven moment ging die samenleving veranderen en bleek aan het einde van de dag dat de helft van de appels niet afgerekend waren. Dat is eigenlijk wat er gebeurd met fotografen. Daar komt bij, en dat is een heel andere ontwikkeling maar het maakt wel deel uit van het grote geheel: ik ken een fotograaf in Nederland die inmiddels met pensioen is die normaal gesproken nooit handhaaft op inbreuken op zijn foto's. De enige reden waarom dat is, is omdat die man als een van de weinige fotografen in Nederland een goed pensioen heeft.

B: Ja.

M: Dat is de vroegere fotograaf van het NRC-handelsblad, Vincent Mentzel. Vincent Mentzel heeft echter wel een keer opgetreden tegen een brouwerij vanwege het gebruik van een foto ergens uit de jaren 50 of begin jaren 60 van een paar mannen met van die mooie ronde ziekenfondsbrilletjes en van die lange regenjassen aan die met een flesje Oranjeboom, wat een zeer Rotterdams biermerk was vroeger, naar een voetbalwedstrijd stonden te kijken van ik zeg Feyenoord. Die foto dook plotseling op met een ander merk bierflesje in de hand van diezelfde mensen. Dat was daar mooi *ingesloopt*. Die foto was plotseling in sportkantines op de muur geplakt. Toen de brouwer geen eerlijke opgave gedaan had van het aantal malen dat de foto gebruikt was, zijn ze daarachteraan gegaan en heeft die €25.000,- gekregen plus een volledige proceskostenveroordeling.

B: Ja, duidelijk ja.

verbinding valt weg

M: Ik had dan nog het voorbeeld waar ik in het begin al aan gerefereerd had. Twee advocaten pleitend voor de inbreukmaker. Dat ging niet alleen over foto's, ook over tekeningen en medeauteursrecht. Nu heb ik altijd van Feer Verkade begrepen dat medeauteursrecht de meest ingewikkeld constructie van het auteursrecht is. Die zaak werd door de rechter, misschien ook om reden dat er een toevoeging was aangevraagd voor het geval er niet gewonnen zou worden, toen forfaitair afgerekend, ondanks dat er twee advocaten pleiten aan de andere zijde. Eén officiële maar de andere heeft het woord gevoerd, wat ook al heel opmerkelijk was dat dat mocht. Iets waarvan ik heb gehoord dat het zo is, is dat er in bepaalde rechtbanken per definitie, Midden-Nederland is er daar een van, een fotozaak forfaitair afgewikkeld wordt.

B: Oké, maar dat zou dus...

M: Dat is dus een risico dat je onder ogen moet zien, maar dat kun je alleen doen wanneer je heel veel procedeert. Dit is dus een collega waarvan ik weet dat die wat meer procedeert. Dat kun je alleen zeggen op basis van eigen onderzoek wanneer je heel veel zaken doet, die dus ook niet openbaar worden, want er worden natuurlijk heel wat meer vonnissen gewezen dan dat we kunnen lezen.

B: Maar dat zou dan toch eigenlijk niet goed moeten zijn, dat je bij voorbaat weet hoe het eindigt?

- M: Dat is dus heel fout. Dat betekent zelfs wanneer je weet dat de nodige inspanning verricht wordt, dat je inderdaad dus gewoon geen kans maakt op een reële veroordeling, terwijl dat de default waarde is zoals opgenomen is in onze wet.
- B: Dan valt denk ik ook een beetje het doel van zo'n richtlijn weg.
- M: Ja, en dit is natuurlijk gewoon in flagrante strijd met de harmonisering waar wij voor gekozen hebben. Dat moet je dan heel goed realiseren, dat je dus je cliënt moet voorhouden van houdt er rekening mee: dit is het Europese recht, dit is de vertaling in het Nederlandse recht en zo zou het moeten zijn. Je zou x moeten kunnen terugkrijgen van de kosten, maar houdt er rekening mee dat je y terugkrijgt en y is 20% van x.
- B: Ja, oké.
- M: Dat is natuurlijk, zoals ik al eerder zei, een reden waarom er ook foto's zijn die dan maar even niet procederen. Dat is ook waarom ik zelf ook voorzichtig ben met dat soort procedures. Er zijn er een paar die ik moet opzetten en waarbij het gaat om ofwel meerdere inbreuk of andere dingen. Dan moet je op een gegeven moment zeggen we gaan procederen en testen of we de rechter kunnen motiveren om die 1019h toe te passen zoals bedoeld is.
- B: Nee, precies. Oké, duidelijk.
- M: Dan loop je enig risico. Misschien moet je daar afspraken over maken met je cliënt in hoeverre dat betekent dat je een lagere nota stuurt wanneer dat deel achterblijft. Of dat hij genoeg neemt met een lagere opbrengst omdat er kosten afgaan. Dat werkt natuurlijk niet wanneer je voor €350,- gaat procederen en €2000,- aan kosten moet maken. Want zelfs als je dan je factuur halveert, leidt de cliënt nog een forse schade. Oké, nou tot daar dus.
- B: Ja, precies.
- M: Had je nog andere vragen?
- B: Ja, maar meer gericht op de toekomst met betrekking tot zowel schadevergoeding als proceskostenvergoeding. Hoe denkt u dat de manier van begroten van schadevergoeding en proceskostenvergoeding, zowel door de rechter als door u, zou kunnen worden verbeterd?
- M: Nou ik denk dat dat vooral te maken heeft met een goede onderbouwing van kosten en schade door de partijen die het aangaat. Ik denk dat daar heel wat gewonnen kan worden door bijvoorbeeld het NVJ. Ik vind dat het NVJ wat dat betreft niet bepaald een toonbeeld is van opkomen voor de belangen van haar leden. Dat geldt met name voor de fotograferende journalist. Ik vind ook dat de schrijvende best behoorlijk ondergewaardeerd wordt. We hebben nu natuurlijk al te maken met een uitspraak waar grote uitgevers van dagbladen niet blij mee zijn. Ja, daar moet je wel mee dealen. Een ander belangrijk probleem waar we mee zitten: wat is je publiek? Het lijkt een zijsporing, maar het is wel een wezenlijk onderdeel van de waardering. Wanneer het in journalistieke kringen geaccepteerd is dat wanneer je schrijft of fotografeert voor een lokaal blad, je een lagere vergoeding krijgt dan wanneer je voor een landelijk blad werkt. Dat het usance is dat lokale bladen afhankelijk zijn van landelijke bladen, en dat het ook usance is dat die foto gedeeld kan worden zonder dat er een nieuwe vergoeding voor verschuldigd is. Dan betekent het dus dat er eigenlijk sprake is van een differentiatie op grond van een fysiek publiek, namelijk de lokale nieuwskijker. Dat terwijl je moet gedogen dat wanneer een foto

eenmaal op internet staat middels 'linking' en welke andere techniek dan ook, er sprake is van een uitputting van het publiek, omdat het beoogde publiek het internet gebruikende publiek is. Dat is natuurlijk ook een hele kromme gedachte. Aan de ene kant is dus een differentiatie in prijs van de uitgeverijen, maar de Europese wetgever zegt dat je het zo moet begrijpen dat als je het eenmaal op internet gezet hebt, het vrij toegankelijk is en niet achter een betaalmuur geplaatst is of een andere blokkade, dan heb je het daarmee eigenlijk beoogd. Dat is natuurlijk heel raar.

B: Ja, precies.

M: Wanneer mijn foto terecht komt in de plaatselijke kant van een Indonesisch dorpje waar alles wat met de foto te maken heeft in het Bahasa staat, mag ik ervan uit gaan dat iemand die foto niet kan vinden tenzij die kan zoeken in het Bahasa. Datzelfde geldt voor de Chinees. Dus er is niet sprake van één internetpubliek.

B: Ja, en daar wordt nu wel vanuit gegaan.

M: Ja, dat is natuurlijk gewoon onzin. Je kunt wel zeggen dat als iedereen Engels gebruikt, die groep vele malen groter.

B: Dat is niet altijd zo natuurlijk.

M: Voor iedere andere schrifttaal geldt iets anders en er zijn nogal wat schrifttalen in de wereld. Die worden ook gebruikt op internet, want daar hebben we tegenwoordig allemaal computer emulaties voor. Daar mag je ook over nadenken: Wat is nou de toekomst? Is dit wel houdbaar op termijn?

B: Ja.

M: Ik hoop van niet. Het is natuurlijk van de zotte dat wanneer jij niet ziet waar iets vandaan komt en het lijkt dat het op de website staat waar je zakendoet, dat de fotograaf daar niet voor beloond wordt, terwijl iemand daar wel degelijk voordeel van probeert te verkrijgen. Ik heb jouw stagebegeleider ook al aangegeven in een zaak van een partij die links naar foto's op de eigen commerciële site zet. Ja, zet over elke foto: 'voor meer informatie bel.' En dan het telefoonnummer van de partij die het aangaat, want het zijn de fotograaf zijn foto's en hij mag reclame maken voor zichzelf. Dan stopt het ook vanzelf, want dan wil die partij natuurlijk niet dat mensen plotseling die foto zien en dat nummer gaan bellen, want dan komen ze niet bij hem uit. Dan maak je gebruik van zijn techniek in je eigen voordeel. Maar dat betekent wel dat je jouw telefoonnummer over al die foto's moet zetten op je eigen website.

B: Ja, dat is wel lastig inderdaad.

M: Dat is natuurlijk ook niet handig.

B: Nee, precies.

M: Dat is dus waarvan ik zeg dat je zult moeten kijken naar hoe houdbaar de jurisprudentie is op Europees niveau op dit punt. Is er inderdaad wel sprake van één markt? En wanneer dat inderdaad zo is: Hoe komt het dan dat wij in Nederland accepteren dat er een tweedeling in vergoedingen is? Van professionele partijen naar professionele partijen. Daar mag je iets mee doen wanneer je wilt.

B: Het is in ieder geval een onderwerp dat niet stil staat denk ik.

M: We zullen nog wel meer ontwikkelingen meemaken. Ik hoop heel eerlijk gezegd dat er op een gegeven moment ook weer een kans ontstaat voor fotografen dat ze wel met een normaal calculeerbaar risico kunnen procederen. Daarbij is het natuurlijk van belang dat je niet overvraagt. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Daar ben je als opdrachtnemer zelf bij. Als die fotograaf jou opdraagt om drie keer de woordwaarde te vragen, maar waarvan jij denkt 1,5 keer is geïndiceerd en verdedigbaar. Ja, dan moet je keuzes maken of je die cliënt wel of niet wilt bedienen.

B: Die keuze blijft natuurlijk altijd bij de advocaat zelf.

M: Ja.

B: In principe heb ik alles besproken wat ik wilde bespreken met betrekking tot de begroting van de schadevergoeding en de proceskostenvergoeding. Daar kan ik mee aan de slag.

M: Oké, dan ga ik nog even die naam van die advocaat voor jou zoeken.

B: Ja, fijn en die mailt u dan naar mij?

M: Dat lijkt mij wel het makkelijkst.

B: Dat is goed.

M: Ik heb zijn naam al, [REDACTED].

B: Ik ga hem opschrijven.

M: Die naam had je waarschijnlijk al een keer gelezen, want hij schrijft wel meer dingen. [REDACTED] is een groot tegenstander van het opkloppen van tarieven voor foto's en het toewijzen van hoge schadevergoedingen. Daar heeft hij dus ook [REDACTED] in gevonden.

B: Dan ga ik daar eens naar kijken.

M: Kijk dan ook even wat je bij [REDACTED] kunt vinden. [REDACTED] is alleen niet zo bekend van zijn auteursrechtzaken, maar meer van zijn octrooizaken. En hij is nu hoogleraar. Ik meen dat hij zich nu vooral met privacy bezighoudt.

B: Oké, daar ga ik dan even naar kijken.

M: Dat zijn wel interessante mensen die ook wat meer schrijven over waar het naartoe moet.

B: Sowieso is het interessant om verschillende visies te bekijken.

M: Ik ben natuurlijk een kleine speler en ook niet verbonden aan een groot kantoor met een specifieke visie daarover.

B: Oké, nee duidelijk.

M: Ik hoop dat je hiermee uit de voeten kunt.

B: Ja, dank u wel voor uw tijd.

M: Ik ben nieuwsgierig naar het eindresultaat.

B: Ja, ik ook.

M: Heel veel succes.

B: Ja, dank u wel, dag.

M: Dag.

Bijlage 2: Geanalyseerde uitspraken

Uitspraak	Instantie	Datum	ECLI
1	Rechtbank Den Haag	19 december 2017	ECLI:NL:RBDHA:2017:15526
2	Rechtbank Noord-Holland	24 januari 2018	ECLI:NL:RBNHO:2018:361
3	Rechtbank Noord-Holland	31 oktober 2018	ECLI:NL:RBNHO:2018:10058
4	Rechtbank Noord-Holland	20 december 2018	ECLI:NL:RBNHO:2018:11702
5	Rechtbank Den Haag	13 februari 2019	ECLI:NL:RBDHA:2019:1044
6	Rechtbank Midden-Nederland	20 februari 2019	ECLI:NL:RBMNE:2019:630
7	Rechtbank Limburg	6 maart 2019	ECLI:NL:RBLIM:2019:2046
8	Rechtbank Midden-Nederland	6 maart 2019	ECLI:NL:RBMNE:2019:928
9	Rechtbank Rotterdam	7 maart 2019	ECLI:NL:RBROT:2019:2464
10	Rechtbank Midden-Nederland	13 maart 2019	ECLI:NL:RBMNE:2019:1069
11	Rechtbank Overijssel	19 maart 2019	ECLI:NL:RBOVE:2019:1633
12	Rechtbank Amsterdam	26 maart 2019	ECLI:NL:RBAMS:2019:2267
13	Rechtbank Midden-Nederland	10 april 2019	ECLI:NL:RBMNE:2019:1499
14	Rechtbank Rotterdam	16 mei 2019	ECLI:NL:RBROT:2019:4259
15	Rechtbank Noord-Nederland	10 september 2019	ECLI:NL:RBNNE:2019:4096
16	Rechtbank Gelderland	9 oktober 2019	ECLI:NL:RBGEL:2019:4427
17	Rechtbank Rotterdam	10 januari 2020	ECLI:NL:RBROT:2020:124
18	Rechtbank Amsterdam	12 maart 2020	ECLI:NL:RBAMS:2020:1721

Bijlage 3: Legenda

In de analyseschema's in bijlage 4 en 5 zijn een aantal begrippen afgekort of gegeneraliseerd om de leesbaarheid van de analyses te vergroten. Deze bijlage bevat de uitleg en betekenis van deze begrippen.

Uitleg afkortingen

Afkorting	Betekenis	Uitleg
AV DuPho	Algemene voorwaarden Dutch Photographers	Fotografen kunnen zich aansluiten bij deze algemene voorwaarden. Aan de hand van deze algemene voorwaarden is het mogelijk om in de procedure een verhoging van de schade te vorderen bij een inbreuk op de persoonlijkheidsrechten. In uitspraak 6 en 12 gebruikt de rechter de naam 'Nederlandse Fotografen Federatie'. DuPho is hetzelfde als de Nederlandse Fotografen Federatie, nu zij in 2014 haar naam heeft gewijzigd naar DuPho. De algemene voorwaarden zijn in bijlage 6 aan dit onderzoek toegevoegd.
CVA	Conclusie van antwoord	
LV	Licentievergoeding	
PHR	Persoonlijkheidsrechten	Als bedoeld in art. 25 Aw.
PKV	Proceskostenvergoeding	
PM	Permission Machine	www.permissionmachine.com
R&E	Redelijk en evenredig	De rechter dient te beoordelen of de proceskosten redelijk en evenredig zijn, hetgeen voortvloeit uit art. 1019h Rv.
Tarievenlijst van SFA	Tarievenlijst van Stichting FotoAnoniem	
IT	Indicatietarieven	De indicatietarieven zoals bedoeld in de richtlijn 'Indicatietarieven in IE-zaken' versie 1 april 2017. De indicatietarieven zijn in bijlage 8 aan dit onderzoek toegevoegd.
VDT	Vordering deels toegewezen	De vordering die door eiser is ingediend wordt deels door de rechter gevolgd. Dit betekent dat de rechter het bedrag aan de hand van zijn beoordeling aanpast en het gevorderde bedrag verlaagt.
VO	Vordering onduidelijk	Wanneer de vordering door eiser niet kenbaar is gemaakt kan niet worden geoordeeld of de rechter de vordering van eiser heeft gevolgd.
VT	Vordering toegewezen	De vordering die door eiser is ingediend wordt door de rechter gevolgd. In bijlage 4 (begroting schadevergoeding)

		ziet deze vordering door eiser uitsluitend op de schade en niet op een andere soort vordering zoals een verbod. In bijlage 5 (begroting proceskostenvergoeding) ziet deze vordering door eiser uitsluitend op het salaris van de gemachtigde. Hierover wordt meer uitleg gegeven bij de uitwerking van de onderzoeksmethoden.
X	Niet op te maken uit de uitspraak	Aan deze uitkomst kan geen waarde worden ontleend, nu over dit onderdeel in de desbetreffende uitspraak niet aan de orde komt.

Uitleg begrippen

Begrip	Uitleg
Vordering	Bij bijlage 4 (begroting schadevergoeding) ziet deze vordering door eiser uitsluitend op de schade en niet op een andere soort vordering zoals een verbod. Bij bijlage 5 (begroting proceskostenvergoeding) ziet deze vordering door eiser uitsluitend op het salaris van de gemachtigde. Hierover wordt meer uitleg gegeven bij de uitwerking van de onderzoeksmethoden.
Richtprijzen fotografie 2012	In uitspraak 2 wordt verwezen naar de richtprijzen fotografie 2012. Na contact te hebben opgenomen met de gemachtigde van eiser in deze uitspraak, is gebleken dat hiermee de Richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie wordt bedoeld.
FotografenFederatie	In uitspraak 6 en 12 gebruikt de rechter de naam 'Nederlandse FotografenFederatie'. DuPho is hetzelfde als de Nederlandse Fotografen Federatie, nu zij in 2014 haar naam heeft gewijzigd naar DuPho.
EOK&PS-vereiste	Het vereiste dat een werk een eigen oorspronkelijk karakter dient te hebben en een persoonlijk stempel van de maker draagt. Indien dit niet het geval was, is er geen sprake van een werk. Dit betekent dat het werk niet auteursrechtelijk kan worden beschermd.
Grondslag uitspraak	Op basis van welke grondslag onderbouwt de rechter zijn uitspraak.
Grondslag vordering	Op basis van welke grondslag onderbouwt eiser zijn vordering.

Bijlage 4: Analyse begroting schadevergoeding

Uitspraak	Partij	Voortraject	Auteursrechtinbreuk	Hoogte vordering	Begroting vordering	Inhoud van de vordering	Onderbouwing van de vordering	Verweer	Inhoud van de uitspraak	Beoordeling inbreuk auteursrecht	Beoordeling vordering	Onderbouwing van de uitspraak
1	SP networks (licentienemer van de foto's)	Eiser heeft brieven naar gedaagde gestuurd om afspraken te maken over het gebruik van de foto's en de betaling van de schadevergoeding. Gedaagde heeft hier niet op gereageerd.	Veelvoudiging en openbaarmaking van 5 foto's op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€4.560,-	(5 x €285,-) + (5 x € 285,-) + (5 x € 285,-) + eenmaal €285,- (+ €285 per inbreuk per foto)	Gederfde licentievergoeding, inbreuk ontbreken naamsvermelding, inbreuk ontbreken dat de foto's van gedaagde afkomstig zijn en vermindering bevestiging van één foto.	Misgelopen LV en AV DuPho	Gedaagde stelt dat er sprake was van een onbewuste inbreuk.	VT (+ €285,- per inbreuk per foto)	De foto's voldoen aan EOK&PS-vereiste. Gedaagde is schadeloosgesteld door het zonder toestemming openbaar maken van de foto's. Dat eiser geen professionele partij is of zich niet bewust was van de inbreuk, doet hier niets aan af. Onbewust schenden van het auteursrecht is het risico van de inbreukmaker.	Eiser doet tenminste aanspraak op de schade gelijk aan de gebruikelijke LV die gedaagde verschuldigd zou zijn geweest. Gedaagde heeft de hoogte van de LV niet bewist. Schadebedrag redelijk toetsend aan de hand van de AV DuPho. Toepassing AV DuPho bij verhoging persoonlijkheidsrechten van eiser is aanvaardbaar en geaccepteerd, ondanks dat voorwaarden niet van toepassing waren op de relatie tussen eiser en gedaagde.	Misgelopen LV en AV DuPho
2	Professionele fotograaf	Eiser heeft gedaagde tweemaal aangeschreven. Gedaagde heeft vervolgens de foto van de website verwijderd. Eiser heeft gedaagde een voorstel gedaan over de te vergoeden schade. Eiser en gedaagde konden hier geen overeenstemming in vinden. Gedaagde heeft wel een bedrag van €250,- overgemaakt.	Openbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€540,-	3 x €270,- + € 270,-. Eiser beperkt vordering tot €540,- = 2 x €270,- (+100% opslag per foto)	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding en een inbreuk op het zelfbeschikingsrecht.	Misgelopen LV, Richtprijzen 2012 en voorbeelden van door andere fotografen gehanteerde tarieven	De websitebouwer van de inbreuk gepleegd. Tevens wordt de site rauwelijks bezocht. Volgens gedaagde is het een 'stock photo' waarvan de tarieven variëren. De foto is al 14 jaar oud. Gedaagde had geen kwade opzet.	VT (+100% opslag per foto)	De foto voldoet aan EOK&PS-vereiste en is auteursrechtelijk beschermd. De openbaarmaking is vastgesteld aan de hand van een afdruk van de website van gedaagde, inbreuk door de websitebouwer is door eiser bewist en door gedaagde niet nader onderbouwd. Gedaagde is zelf verantwoordelijk voor de inhoud van zijn website. Gedaagde had als onderneming onderzoek moeten doen om de maker te achterhalen. Ook het onbewust schenden is het risico van gedaagde. Het auteursrecht is nog niet vervallen na 14 jaar.	Gelet op de door andere fotografen gehanteerde tarieven is het gehanteerde tarief redelijk. Het gebruik van de richtprijzen is door gedaagde niet weersproken. Nu eiser onbesteden heeft aangevoerd dat zij naast de misgelopen licentievergoeding schade heeft geleden aan het ontbreken van de naamsvermelding en de inbreuk op zijn zelfbeschikingsrecht, acht de rechter de verhoging op zijn plaats.	Misgelopen LV, Richtprijzen 2012 en voorbeelden van door andere fotografen gehanteerde tarieven
3	Professionele fotograaf	Gedaagde heeft de foto's verwijderd nadat zij werd aangeschreven door eiser. Gedaagde heeft geen vergoeding betaald, hetgeen eiser wel om had verzocht.	Openbaarmaking van 4 foto's op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€1.740,-	€1.195,- + 3 keer de licentievergoeding. Eiser beperkt vordering tot €1.740,00 (€1.195,- x 1,5) (+50% opslag)	Gederfde licentievergoeding en ontbreken naamsvermelding.	Tarievenlijst van SFA en AV DuPho	Gedaagde stelt dat er sprake is van misbruik van het recht door eiser, nu eiser geld wil verdienen aan dergelijke procedures. Gedaagde wist niet dat de foto's op haar facebookpagina stonden. Eiser had meer moeten doen om hergebruik van de foto's tegen te gaan	VT (+50% opslag)	De foto's voldoen aan het EOK&PS-vereiste en zijn auteursrechtelijk beschermd. Opzet of kwade trouw is voor een inbreuk geen voorwaarde. Gedaagde heeft het watermerk van eiser op de foto geregeerd. Eiser heeft niet de plicht om zijn foto's technisch beveiligen om hergebruik tegen te gaan. Het is het risico van gedaagde dat zij dacht dat ze de foto's die zij op internet had gevonden mocht gebruiken. Gedaagde heeft onvoldoende gesteld dat er sprake is van misbruik van het recht. Dat eiser inkomsten krijgt aan het claimen van zijn rechten leidt niet tot de conclusie dat er sprake is van uitlokking.	Gedaagde is schadeloosgesteld door het openbaar maken van de foto's zonder toestemming en zonder naam van eiser. De gemiste LV is uitgevend bij de berekening van het schadebedrag. Eiser heeft bij de begroting van dit bedrag aansluiting gezocht bij de tarievenlijst van SFA. Het is gebruikelijk dat er bij onbevoegd gebruik meer wordt betaald dan alleen de licentievergoeding. Toepassing AV DuPho is geoorloofd.	Tarievenlijst van SFA en AV DuPho
4	Professionele fotograaf	Eiser heeft gedaagde verzocht de foto's te verwijderen, hetgeen gedaagde direct heeft gedaan. Gedaagde is niet ingegaan op het schikingsvoorstel van eiser.	Openbaarmaking van 6 foto's op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€1.440,-	6 x €240,- (geen opslag)	Gederfde licentievergoeding en ontbreken naamsvermelding.	Misgelopen LV	Gedaagde stelt dat de foto's al openbaar waren. Gedaagde heeft de nieuwste instellingen overgenomen en links toegevoegd. Tevens doet hij een beroep op het klaatrecht ex art. 15a Av. Er is geen sprake van een commercieel gewin. Tevens was er geen sprake van kwade opzet. Gedaagde stelt dat kranten normaal een lager bedrag voor foto's betalen.	VT (geen opslag)	Niet in het geschil is dat er auteursrechten aan de foto's verbonden zitten. Vaststaat dat gedaagde voor het gebruik van de foto's geen toestemming heeft gevraagd aan eiser. Er is geen sprake van inbreuk of embedded linken. Een beroep op het klaatrecht gaat niet op, nu gedaagde de links volledig heeft overgenomen en bronvermelding ontbreekt. Het is geen vereiste dat de inbreuk opzettelijk was of dat er sprake was van een commercieel gewin.	Het gevorderde schadevergoedingsbedrag is op basis van gebruikelijke licentievergoeding redelijk. Gedaagde stelt dat kranten normaal een lager bedrag voor foto's betalen. Dit is niet relevant, nu gedaagde met eiser had kunnen onderhandelen over het tarief.	Misgelopen LV

5	ANP beheert en exploiteert auteursrechten van fotografen. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PM ziet toe op de hardhaving.	Eiser heeft gedaagde aangeschreven en op de hoogte gebracht van de inbreuk. Eiser heeft gedaagde in de gelegenheid gesteld om alsnog een licentie te kopen. Gedaagde heeft hier niet op gereageerd.	Openbaarmaking van 2 foto's op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€645,- + €318,- kosten vaststelling van de inbreuk	1,5 x € 215,00 x 2 (+50% per foto)	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, vernietiging foto, inbreuk op het zelfbeschikingsrecht, kosten vaststelling van de inbreuk en ontmoediging tot het plegen van een inbreuk.	Tariefenlijst van SFA	De foto's zijn volgens gedaagde niet auteursrechtelijk beschermd. Tevens heeft eiser niet voldaan aan de substantiëringplicht.	VDT: €397,50 (geen opslag) (+€318,- kosten vaststelling inbreuk)	Het verweer dat de foto's niet auteursrechtelijk beschermd zouden zijn wordt tardief gepasseerd, nu gedaagde dit verweer niet reeds bij CVA heeft aangevoerd.	Eiser heeft voldoende aangevoerd dat zij inkomsten is misgelopen. Aansluiting bij tariefenlijst van SFA is onvoldoende bewijst, dus gaat de rechter vanuit. Er is geen plaats voor een verhoging van 50% nu er in het Nederlandse recht geen plaats is voor schadevergoeding bij wijze van straf. De kosten ter vaststelling van de inbreuk zijn onvoldoende bewijst. Kosten zijn onderbouwd aan de hand van specificaties. Het niet naleven van de substantiëringplicht heeft geen wettelijke gevolgen voor de vordering.	Tariefenlijst van SFA
6	Fotograaf	Eiser had eerst toestemming verleend aan gedaagde voor het gebruik van 3 foto's onder bepaalde voorwaarden. Gedaagde hield zich hier niet aan. Eiser trok de toestemming in. Eiser heeft gedaagde gesommeerd de foto's te verwijderen, hetgeen gedaagde niet heeft gedaan.	Openbaarmaking van 3 foto's op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 2.400,00	Begroting door eiser onduidelijk	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding en vernietiging van de foto's.	Tariefenlijst van SFA en AV FotografenFederatie	Gedaagde stelt dat eiser geen professionele fotograaf is. Eiser mocht de toestemming niet intrekken. Eiser maakt misbruik van zijn recht, nu de inbreuk beperkt was en eenvoudig te herstellen was.	VDT: €843,75 (+25% opslag)	Net in het geschil is dat er auteursrechten aan de foto's verbonden zitten. Er is geen sprake van misbruik van het recht, nu gedaagde de voorwaarden heeft geschonden. Daartoe heeft eiser de toestemming pas ingetrokken nadat gedaagde op de niet-naleving van de voorwaarden was gewezen. Het standpunt van gedaagde dat eiser geen professionele fotograaf is, heeft zij onvoldoende toegelicht.	Eiser doet tenminste aanspraak op een schadevergoeding gelijk aan de misgelopen LV. Eiser heeft voldoende onderbouwd en gesteld dat zij tarieven hanteert die overeenstemmen met de tariefenlijst van SFA, hetgeen gedaagde niet (gemotiveerd) heeft bestreden. De vordering eiser is onjuist, nu de AV van de FotografenFederatie niet van toepassing zijn verklaard. Opslag van 25% is redelijk voor het ontbreken van de naamsvermelding.	Tariefenlijst van SFA
7	Professionele fotograaf	Gedaagde heeft de foto direct nadat zij door eiser werd aangeschreven verwijld. Eiser en gedaagde zijn niet tot een oplossing gekomen.	Openbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 405,00	1,5 x €270 (+50% per foto)	Gederfde licentievergoeding en ontbreken naamsvermelding	Misgelopen LV, Tariefenlijst van SFA en Richtprijzen Nederlandse Vakfotografie	Gedaagde stelt dat hij niet kwader trouw heeft gehandeld. De foto was slechts voor een korte periode zichtbaar op de website. Tevens heeft de website van gedaagde slechts een beperkt aantal bezoekers. Eiser maakt misbruik van zijn recht.	VDT: €270 - (geen opslag)	Niet in het geschil is dat er auteursrecht aan de foto verbonden zit. Het onbewust schenden van het auteursrecht komt voor het risico van de inbreukmaker. Tevens is gedaagde ondernemer en had hij zich moeten realiseren dat er auteursrechten aan de foto verbonden zat. Ook het beperkt aantal bezoekers van de website en het feit dat de foto slechts voor een korte periode zichtbaar was, doet niets af aan het oordeel dat er sprake is van een inbreuk. De stelling dat er sprake is van misbruik van het recht is onvoldoende onderbouwd.	Ontdanks betwisting van de redelijkheid door gedaagde, is de vordering van eiser middels producties voldoende gemotiveerd en onderbouwd aan de hand van de tarieven op zijn site, de tariefenlijst van SFA en de richtprijzen van de Nederlandse Vakfotografie. De beperkte zichtbaarheid van de foto heeft geen invloed op de hoogte van de misgelopen licentievergoeding, maar wel voor de inbreuk op het PHR. Het schadebedrag wordt om die reden niet verhoogd.	Misgelopen LV, Tariefenlijst van SFA en Richtprijzen Nederlandse Vakfotografie
8	ANP beheert en exploiteert auteursrechten van fotografen. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PM ziet toe op de hardhaving.	Eiser heeft gedaagde gewezen op de inbreuk waarna gedaagde de foto's heeft verwijld van zijn website. Gedaagde is niet op het aanbod ingegaan om alsnog een licentie van €185,50 per foto te kopen.	Openbaarmaking van 4 foto's op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€1.290,-	1,5 x €215,00 x 4 (+50% per foto)	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding en kosten vaststelling van de inbreuk.	Tariefenlijst van SFA	De foto's zijn al 19 jaar oud en staan al die tijd al op de site. Al die tijd heeft gedaagde geen claim van eiser gekregen. Verschillende websites hadden de foto op hun site staan zonder bronvermelding.	VDT: €608,00 (incl. kosten vaststelling inbreuk) (+ 25% opslag)	Gedaagde heeft de foto's zonder toestemming van eiser op zijn website geplaatst. Het feit dat de foto al 19 jaar oud is en het recht nooit is geclemd, is niet van belang. Eiser was niet eerder op de hoogte van de inbreuk. Dat meerdere websites de foto gebruiken, doet niets af aan de inbreuk door gedaagde. Gedaagde had onderzoek moeten doen naar de op internet gevonden foto's om de auteursrechtelijke te achterhalen.	Het forfaitaire bedrag kan worden vastgesteld aan de hand van de licentievergoeding die verschuldigd zou zijn geweest. De rechter volgt eiser in haar schadeberekening aan de hand van de tariefenlijst van SFA. De foto's lagen dieper dan op de homepage, dus korting van 25% is van toepassing. Opslag van 25% wegens inbreuk PHR redelijk, nu eiser nieuwe opdrachten is misgelopen door het ontbreken van de naamsvermelding. De osten voor onderzoek/opsparing van de inbreuk worden ook vergoed, hetgeen is onderbouwd aan de hand van specificaties.	Tariefenlijst van SFA

9	ANP beheert en exploiteert auteursrechten van foto's. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PN ziet toe op de handhaving.	Eiser heeft gedaagde gewezen op de inbreuk. Gedaagde heeft hier niet op gereageerd. Gedaagde heeft de foto's verwijderd. Gedaagde heeft een voorstel van €200,- gedaan. Eiser heeft hier niet mee ingestemd.	Openbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€322,5 + €177,50 kosten vaststelling van de inbreuk	1,5 x €215 (+50% per foto)	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, wijziging foto en kosten vaststelling van de inbreuk.	Tariefenlijst van SFA	Foto is niet auteursrechtelijk beschermd. Gedaagde had de foto van een andere bron gehaald en wist daardoor niet dat de foto auteursrechtelijke bescherming had. Gedaagde heeft de bron van de foto vermeld.	VT (incl. kosten vaststelling inbreuk) (+ 50% per foto)	Standpunt dat de foto niet auteursrechtelijk is beschermd is onvoldoende gemotiveerd. Eiser heeft aangevoerd dat de foto voldoet aan het EOK&PS-vereiste. Ontvankelijkheid van de inbreuk komt voor het risico van de inbreukmaker. Gedaagde kan gebruik van bronvermelding niet aantonen. Gedaagde is schadeloosstelling jegens eiser.	Eiser heeft voldoende gemotiveerd en onderbouwd dat zij inkomsten is misgelopen. Het gebruik van de tariefenlijst van SFA door gedaagde is onvoldoende bewist, dus de rechter gaat hier van uit. Tevens worden de kosten voor vaststelling van de inbreuk vergoed, hetgeen is onderbouwd met specificaties.	Tariefenlijst van SFA
10	Professionele fotograaf. PN ziet toe op de handhaving.	Eiser heeft gedaagde gewezen op de inbreuk en in de gelegenheid gesteld alsnog de licentie te betalen van €318,-. Gedaagde heeft de foto verwijderd en een schikkingsofferstel gedaan. Eiser en gedaagde hebben geen regeling kunnen treffen.	Openbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 322,50	1,5 x €215 (+50% per foto)	Gederfde licentievergoeding, inbreuk op het zelfbeschikingsrecht en kosten vaststelling van de inbreuk.	Tariefenlijst van SFA	Motivering van de betwisting door verweerder is onduidelijk.	VDI: €149,06 (geen opslag)	Niet in het geschil is dat er auteursrecht aan de foto verbonden zit. Gedaagde heeft de foto zonder toestemming openbaar gemaakt en is derhalve schadeplichtig.	Eiser heeft aangevoerd dat er schade is geleden. Eiser begroot de schade aan de hand van de tariefenlijst van SFA, hetgeen gedaagde niet heeft betwist. Om die reden gaat de rechter hiervan uit. De rechter gaat uit van €198,75 per foto o.b.v. de tariefenlijst van SFA geleid op de piekmaten en het gebruik van één week. Een korting van 25% is van toepassing, nu de foto een niveau lager ligt dan op de homepage. De rechter ziet geen aanleiding om een verhoging toe te passen wegens een inbreuk op het zelfbeschikingsrecht. De kosten voor vaststelling van de inbreuk worden toegewezen op basis van de specificatie.	Tariefenlijst van SFA
11	ANP beheert en exploiteert auteursrechten van foto's. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PN ziet toe op de handhaving.	Eiser heeft gedaagde in de gelegenheid gesteld alsnog drie licenties te kopen voor €274,50. Gedaagde heeft de foto's verwijderd, maar geen licenties gekocht.	Openbaarmaking van 3 foto's op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 967,50	1,5 x €215,00 x 3 (+50% per foto)	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding en kosten vaststelling van de inbreuk.	Tariefenlijst van SFA	Gedaagde stelt dat het een onbewuste inbreuk was. Hij wist niet dat de foto's auteursrechtelijk beschermd waren. Gedaagde heeft de foto's van internet gehaald. Zijn website heeft weinig bezoekers.	VT (+50% per foto)	De foto's zijn auteursrechtelijk beschermd, nu zij voldoen aan het EOK&PS-vereiste. Foto's die van internet worden gehaald, mogen niet zomaar gebruikt worden. Opzet of kwade trouw is geen voorwaarde voor een inbreuk. Ook het feit dat de website weinig bezoekers heeft doet niets af aan de inbreuk.	Eiser sluit zich bij de begroting van de vordering aan bij de tariefenlijst van SFA, hetgeen gedaagde bewist. Rechter stelt dat eiser de vordering voldoende heeft gemotiveerd en onderbouwd, alsmade dat het een redelijk tarief is in de branche. Kosten voor de opsporing van de inbreuk worden gekwalificeerd onder buitengerechtelijke incassowerkzaamheden.	Tariefenlijst van SFA
12	Professionele fotograaf	Eiser heeft gedaagde gewezen op de inbreuk en een schikkingsofferstel gedaan van €1.500,-.	Openbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 2.500,00	€750,- + 4 x €750 (+ €750 per inbreuk) Schade beperkt tot €2.500,-	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, vermindering foto, inbreuk op het zelfbeschikingsrecht en kosten vaststelling van de inbreuk	Misgelopen LV en AV DuPho	Website van gedaagde is al enige tijd uit de lucht, hierdoor kan eiser niet verifiëren dat gedaagde daadwerkelijk de inbreuk heeft gemaakt. Gedaagde doet een schikkingsofferstel van €1.500,-. Gedaagde stelt dat de inbreuk niet opzettelijk is gepleegd.	VDI: €750,- (geen opslag)	De inbreuk kan worden vastgesteld aan de hand van een foto van het pc-scherm van eiser. Hierop is de foto van eiser op de website van gedaagde te zien. De niet opzettelijke inbreuk van gedaagde komt voor het risico van de inbreukmaker.	Gedaagde dient de schade te vergoeden. Eiser verhoogt de misgelopen LV op grond van de AV DuPho. Gedaagde tarief niet concreet wegens een inbreuk van de PHR en zelfbeschikingsrecht is in dit geval buitenproportioneel. De rechter stelt dat eiser ten minste aanspraak maakt op een schadevergoeding gelijk aan het LV. Dat tarief is €750,-. Kosten voor de opsporing van de inbreuk worden gekwalificeerd onder buitengerechtelijke incassowerkzaamheden.	Misgelopen LV

13	Hollandse Hoogte beheert en exploiteert auteursrechten van foto's. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PW ziet toe op de handhaving.	Eiser heeft gedaagde gewezen op de inbreuk en een schikkingsoorstel gedaan van €295,-, hetgeen gedaagde niet heeft betaald.	Operbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 372,38	1,5 x €248,25 (+50% opslag per foto)	Gedeelde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, inbreuk op het zelfbeschikingsrecht en kosten vaststelling van de inbreuk	Tariefenlijst van SFA	Gedaagde stelt dat de afbeelding slechts door een aantal website bezoekers kan zijn gezien.	VDT: €208,44 (incl. kosten vaststelling inbreuk) (+25% opslag per foto)	Niet in het geschil is dat er auteursrecht aan de foto verbonden zit. Gedaagde heeft de foto zonder toestemming openbaar gemaakt. Gedaagde had onderzoek moeten doen naar de herkomst van de door hem gevonden foto op internet. Een beperkt aantal websitebezoekers kan niet leiden tot verlaging van de vergoeding.	Eiser heeft voldoende aangetoond dat hij schade heeft geleden ten gevolge van de inbreuk. Eiser doet terminatie aanspraak op de misgelopen LV. Eiser zoekt aansluiting bij de tariefenlijst van SFA, hetgeen gedaagde niet heeft bewist. Om die reden gaat de rechter hier van uit. Foto ligt dieper dan op de homepage, dus korting van 25% is van toepassing. Opslag van 25% voor inbreuk PHR redelijk geacht. Kosten opsparing worden vergoed.	Tariefenlijst van SFA
14	Visions, Botanische- en reclamefotografie B.V. beheert en exploiteert auteursrechten van foto's. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PW ziet toe op de handhaving	Eiser heeft gedaagde gewezen op de inbreuk en een schikkingsoorstel gedaan van €175,-, hetgeen gedaagde niet heeft betaald.	Operbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 372,38	1,5 x €248,25 (+50% opslag per foto)	Gedeelde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, inbreuk op het zelfbeschikingsrecht, verlies exclusiviteit en kosten vaststelling inbreuk	Tariefenlijst van SFA	Gedaagde stelt dat de foto veelvoorkomend op verschillende websites en social media wordt gebruikt. Tevens is de foto op andere sites voordeliger te verkrijgen. De inbreuk was volgens gedaagde onbewust.	VDT: €262,50 (+50% opslag per foto)	Vaststaat dat gedaagde de foto zonder toestemming van eiser op zijn website heeft geplaatst. Het feit dat het een vergissing was doet hier niets aan af. Onbewust schenden is het risico van de inbreukmaker. Gedaagde had onderzoek moeten doen naar de herkomst.	Voorstel van eiser voortgaand aan procedure	
15	Hollandse Hoogte beheert en exploiteert auteursrechten van foto's. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PW ziet toe op de handhaving.	Eiser heeft gedaagde gewezen op de inbreuk en een schikkingsoorstel gedaan van €285,-, hetgeen gedaagde niet heeft betaald.	Operbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 372,38	1,5 x €248,25 (+50% opslag per foto)	Gedeelde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, inbreuk op het zelfbeschikingsrecht en kosten vaststelling van de inbreuk	Tariefenlijst van SFA	Gedaagde heeft geprobeerd de fotoграф te achterhalen. Tevens zou het om een andere foto gaan dan eiser stelt.	VDT: €345,31 (incl. kosten vaststelling inbreuk) (+25 opslag per foto)	Eiser heeft onweersproken gesteld dat de foto auteursrechtelijk is beschermd. Gedaagde heeft geen bewijs overgelegd om haar standpunt te ondersteunen dat het om een andere foto zou gaan.	Tariefenlijst van SFA	
16	ANP beheert en exploiteert auteursrechten van foto's. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PW ziet toe op de handhaving.	Eiser heeft gedaagde meerdere keren aangeschreven en gewezen op de inbreuk. Eiser heeft gedaagde een schikkingsoorstel gedaan van €265,-, hetgeen gedaagde niet heeft betaald.	Operbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming.	€ 372,38	1,5 x €248,25 (+50% opslag per foto)	Gedeelde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, inbreuk op het zelfbeschikingsrecht, verlies exclusiviteit en kosten vaststelling inbreuk	Tariefenlijst van SFA	Gedaagde heeft de foto direct verwijderd na de realisatie dat er sprake was van een auteursrechtinbreuk.	VDT: €248,25 (geen opslag)	Eiser onderbouwt de opslag van 50% o.b.v. van vergelijkbare zaken. Rechter acht het bedrag van €248,25 voldoende toegelicht. Verhoging met 50% is niet op zijn plaats voor de inbreuk op het zelfbeschikingsrecht. Verlies aan exclusiviteit van de foto is geen reden tot verhoging. Het Nederlandse recht kent geen grondslag van een schadevergoeding bij straf. De kosten voor opsparing van de inbreuk worden gekwalificeerd onder buitengerechtelijke incassowerkzaamheden.	Tariefenlijst van SFA	

17	ANP beheert en exploiteert auteursrechten van foto's. Zij is gerechtigd om op te treden tegen auteursrechtelijke inbreuken. PM ziet toe op de handhaving.	Eiser heeft gedaagde gewaarsd op de inbreuk en een schikkingsoffer van €318,- gedaan, hetgeen gedaagde niet heeft betaald.	Openbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 372,38	1,5 x € 248,25 (+50% opslag per foto)	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, inbreuk op het auteursrecht, zelfbeschadiging en verlies van aanspraak op kosten vaststellen van de inbreuk	Tariefenlijst van SFA	Eiser zou de website van gedaagde hebben gehackt. Tevens is €248,25 volgens gedaagde geen marktconforme prijs. Gedaagde betwist dat eiser de rechtshandeling is.	VDI: €310,30 (+25% opslag per foto)	Niet in het geschil is dat er auteursrecht aan de foto verbonden zit. Eiser heeft aan de hand van een screenshot van haar archief aangegeven dat zij de rechtshandeling van de foto is. Standpunt dat gedaagde gehackt zou zijn heeft zij niet nader onderbouwd.	Gedaagde is schadeloosgesteld nu de onrechtmatige daad haar kan worden toegerekend. Schade wordt forfaitair begroot. De tariefenlijst van SFA is een aanknopingspunt, maar heeft de doorslaggevend. Gedaagde heeft de verdediging niet versproken. Het Nederlandse recht kent een puntief deels. Verhoging van 25% tegen inbreuk PM is passend. De inbreuk van de exclusiviteit is onderworpen aan de kosten voor opsporing van de inbreuk worden gekwalificeerd onder buitengerechtelijke incassowerkzaamheden.	Tariefenlijst van SFA
18	Eiser is licentienemer.	Eiser heeft gedaagde een licentienota gestuurd van €371,- die onbetaald is gebleven.	Openbaarmaking van 1 foto op de website van gedaagde zonder toestemming van eiser.	€ 372,38	1,5 x € 248,25 (+50% opslag per foto)	Gederfde licentievergoeding, ontbreken naamsvermelding, vernieling, verlies exclusiviteit van het werk en kosten vaststelling van de inbreuk	Tariefenlijst van SFA	Gedaagde heeft geen winstoogmerk met website, nu gedaagde gemiddeld slechts twee bezoekers per maand heeft. De foto was embedded gelijk naar de website van eiser. Gedaagde doet een schikkingsoffer van €170,-.	VDI €180,- (geen opslag)	Eiser heeft terecht gesteld dat de foto voldoet aan het EOK&PS-vereiste. Het standpunt van gedaagde dat de foto embedded is gaat niet op, nu de foto te zien is op de website van gedaagde. Dit blijkt ook uit de screenshot van eiser.	Gedaagde is schadeloosgesteld. Het bedrag €180,- is het huidige tarief op basis van de tariefenlijst van SFA voor plaatsing van een foto op een website. Een verhoging wegens verlies aan exclusiviteit is onredelijk, nu de website van gedaagde slechts twee bezoekers per maand heeft en er geen onzekerheid wordt gerealiseerd. Het tarief is bijna gelijk aan het voorstel van gedaagde bij duplek te weten €170,-. De kosten voor opsporing van de inbreuk worden gekwalificeerd onder buitengerechtelijke incassowerkzaamheden.	Tariefenlijst van SFA

Bijlage 5: Analyse begroting proceskosten

Uitspraak	Vordering eiser	Kostenspecificatie	Verweer	Uitspraak rechter	R&E	Beoordeling vordering	Onderbouwing uitspraak
1	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €4.804,15	Ja (inhoud: onduidelijk)	Gevorderde kosten zijn volgens gedaagde onredelijk.	VT: €5.362,45 waarvan €4.808,15 salaris gemachtigde	Ja	De kosten zijn redelijk nu een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was. Gedaagde heeft in het minnelijke traject op geen enkele brief van eiser gereageerd. Tevens heeft de gemachtigde van eiser minder dan de helft van de bestede tijd gevorderd.	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv
2	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €1.859,03	Ja (inhoud: onduidelijk)	Eiser had volgens gedaagde niet direct een gemachtigde hoeven in te schakelen.	VT: €2.040,13 waarvan €1.859,03 salaris gemachtigde	Ja	Eiser heeft duidelijk gemaakt waarom procederen noodzakelijk was, nu gedaagde niet is ingegaan op de schikkingsvoorstellen van eiser om de kosten te beperken. De rechter stelt dat de kosten vallen binnen de IT, hierdoor zijn de kosten niet onredelijk hoog	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv
3	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: € 2.210,25	x	x	VT: €2.536,16 waarvan €2.210,25 salaris gemachtigde	x	De gevorderde kosten zijn voldoende gesteld en onderbouwd.	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv
4	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv	x	Nee, kosten zijn door gedaagde onvoldoende gemotiveerd weersproken.	VO: €2.216,46 waarvan €1.884,75 salaris gemachtigde	Ja	De kosten zijn redelijk, nu een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was. Gedaagde is in het voortraject voldoende in de gelegenheid gesteld om de kwestie af te doen zonder gerechtelijke procedure. De kosten zijn onvoldoende gemotiveerd weersproken.	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv
5	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €579,-	Ja (kosten opstellen dagvaarding, kosten bestuderen stukken, overleg met eiser, reiskosten, bijwonen comparitie)	Nee, gedaagde heeft geen specifiek verweer gevoerd.	VT: €1.147,- waarvan €579,- salaris gemachtigde	Ja	De kosten zijn redelijk geacht aan de hand van de specificaties.	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv
6	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv	x	x	VO: €480,89 waarvan €300,- (2 punten x tarief €150,-) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: een eenvoudige inbreukwettie, een beperkt feitencomplex en geen uitgebreid verweer. Tevens is gedaagde niet op zitting is verschenen	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)

7	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €2.669,63	x	De kosten zijn volgens gedaagde buitenproportioneel.	VDT: €452,90 waarvan €144,- (2 punten x tarief €72,-) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: de processtukken van de gemachtigde van eiser zijn qua inhoud niet zo omvangrijk. Veelal citaten uit de jurisprudentie en kopieën van processtukken uit oudere vonnissen.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
8	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €300,-	x	x	VDT: €899,20 waarvan €240,- (begroting onduidelijk) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: een beperkt feitencomplex en geen uitgebreid inhoudelijk verweer. De kosten zijn voldoende gesteld en onderbouwd.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
9	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €604,-	Ja (inhoud onduidelijk)	Nee	VT: €815,00 waarvan €604,- salaris gemachtigde	Ja	De kosten zijn redelijk, nu een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was. Gedaagde is in het minnelijke traject niet bereid geweest het door eiser gevorderde bedrag te vergoeden. Gedaagde heeft de kostenspecificatie niet betwist.	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv
10	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv	Ja (inhoud onduidelijk)	x	VO: €315,- waarvan €144,- (2 punten x tarief €72) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	De kosten zijn redelijk, nu een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was. Gedaagde is in het minnelijke traject niet bereid geweest om de schade te vergoeden. Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: een beperkt feitencomplex en geen uitgebreid inhoudelijk verweer.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
11	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: € 869,-	Ja (inhoud: onduidelijk)	x	VDT: €712,00 waarvan €144,- (2 punten x tarief €72,-) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: de intellectuele eigendomsaspecten zijn van zeer eenvoudige aard en de zaak is niet bewerkelijk. Het ANP heeft de afgelopen periode meerdere procedures gevoerd tegenover andere partijen aan de hand van dezelfde gronden.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
12	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv	Ja (inhoud: onduidelijk)	x	VO: €801,44 waarvan €240,- (begroting onduidelijk) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: de zaak is qua materie zeer eenvoudig en niet bewerkelijk. Dit blijkt ook uit de standaardteksten in de dagvaarding.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)

13	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv	x	x	VO: €347,21 waarvan €144,- (2 punten x tarief €72,-) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	De kosten zijn redelijk nu een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was. Gedaagde is in het minnelijke traject niet tot betaling van de schadevergoeding overgegaan. Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: beperkt feitencomplex en geen uitgebreid inhoudelijk verweer.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
14	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €604,-	Ja (inhoud: onduidelijk)	Nee, er is door gedaagde geen inhoudelijk verweer gevoerd m.b.t. de vordering.	VDT: €357,- waarvan €144,- (2 punten x tarief €72,-) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: een beperkt feitencomplex, nu gedaagde de inbreuk heeft erkent. Tevens is er geen uitgebreid verweer gevoerd. De omvang van de schade is beperkt.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
15	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv	x	x	VO: €393,83 waarvan €180,- (2,5 punten x tarief €72,-) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	De kosten zijn redelijk, nu een gerechtelijke procedure onvermijdelijk was. Gedaagde is in het minnelijke traject niet bereid geweest om de schadevergoeding te betalen. Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: een beperkt feitencomplex en geen uitgebreid inhoudelijk verweer. De kosten zijn voldoende onderbouwd en gesteld.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
16	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €600,-	Ja (inhoud: kosten opstellen dagvaarding en kosten vervaardigen en opvragen van gegevens voor de conclusie van repliek)	De kosten zijn volgens gedaagde buitenproportioneel hoog. De kosten zouden niet bedoeld zijn voor gedaagde, maar voor de overkoepelende onderneming die door eiser steeds werd aangeschreven in de procedure.	VT: €813,83 waarvan €600,- salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Het verweer van gedaagde gaat niet op, nu gedaagde de brieven heeft ontvangen. Eenvoudige zaak o.b.v. IT. De kosten worden redelijk en evenredig geacht.	IT IE-zaken (eenvoudige zaak)
17	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv: €1.023,-	Ja (inhoud: onduidelijk)	x	VDT: €429,83 waarvan €216,- (3 punten x tarief €72,-) salaris gemachtigde	Ja, conform IT	Zeer eenvoudige zaak o.b.v. IT: de zaak is gelet op de juridische inhoud eenvoudig. De gemachtigde van eiser heeft veelal gebruik gemaakt van standaardteksten.	IT IE-zaken (zeer eenvoudig)
18	Volledige PKV o.g.v. art. 1019h Rv	x	x	Kosten gecompenseerd	x	Partijen krijgen elk voor een deel gelijk, nu het voorstel van gedaagde m.b.t. de schade deels wordt gevolgd. Slechts een verhoging met €10,- ten opzichte van de vordering van eiser. Iedere partij draagt de eigen gemaakte kosten.	Compensatie van de kosten o.g.v. art. 237 lid 1 Rv

Bijlage 6: Algemene voorwaarden DuPho

DuPho.

Algemene voorwaarden van DuPho.

1. Definities

In deze Algemene Voorwaarden wordt verstaan onder: Aw: Auteurswet 1912
Fotografisch werk: fotografische werken zoals bedoeld in artikel 10 lid 1 sub 9 Aw, dan wel andere werken in de zin van de Aw, welke met bedoelde fotografische werken op één lijn kunnen worden gesteld.
Fotograaf: de gebruiker in de zin van art. 6:231 BW.
Wederpartij: de wederpartij in de zin van art. 6:231 BW.
Gebruik: verveelvoudiging en/of openbaarmaking in de zin van artikel 17a, 12 en 13 Aw.

2. Toepassing

Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op alle rechtsbetrekkingen tussen een Fotograaf en een Wederpartij, inclusief offertes, opdrachtbevestigingen en mondelinge of schriftelijke overeenkomsten, ook na het beëindigen van een overeenkomst, tenzij partijen schriftelijk en uitdrukkelijk van deze voorwaarden zijn afgeweken.

3. Vergoeding

3.1 Indien partijen geen vergoeding zijn overeengekomen, bepaalt de Fotograaf eenzijdig en naar redelijkheid en billijkheid de vergoeding, waarbij rekening gehouden wordt met de omvang en de reikwijdte van het door de Wederpartij gewenste gebruik van het werk.
3.2 Noodzakelijke kosten en/of meerwerk dienen door de Wederpartij te worden vergoed.

4. Factuur en betaling

4.1 Betaling dient te geschieden binnen 14 dagen na factuurdatum.
4.2 Indien de Fotograaf het verschuldigde bedrag niet binnen de in 4.1 bedoelde termijn heeft ontvangen, is de Wederpartij de wettelijke rente te vermeerderen met 2% verschuldigd over het factuurbedrag.
4.3 Indien de Wederpartij in verzuim is of op andere wijze tekort geschoten in de nakoming van één of meer van zijn verplichtingen, een inbreuk op auteursrecht daaronder begrepen, dan komen alle kosten die de Fotograaf ter verkrijging van voldoening in en buiten rechte voor rekening van de Wederpartij.
4.4 Geen enkel gebruik van het Fotografisch werk op welke wijze dan ook is toegestaan, zolang de Wederpartij enige uitstaande factuur van de Fotograaf nog niet heeft voldaan.

5. Klachten

Klachten inzake het geleverde werk dienen zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval binnen tien werkdagen na levering van de Fotografische werken schriftelijk/per mail aan de Fotograaf te worden medegedeeld. De Fotograaf heeft het recht binnen redelijke termijn alsnog goed werk voor afgekeurd werk te leveren, tenzij dit tot onevenredige schade voor de Wederpartij zou leiden.

6. Opdracht

6.1 De Fotograaf heeft het recht om alles dat bij een opdrachtovereenkomst niet uitdrukkelijk is omschreven naar eigen technisch en creatief inzicht uit te voeren.
6.2 Wijzigingen in de opdracht door de Wederpartij om welke reden dan ook, komen voor rekening van de Wederpartij en zullen door de Fotograaf slechts worden uitgevoerd na aparte offerte van meerkosten die door de Wederpartij voor akkoord is ondertekend en aan de Fotograaf is geretourneerd.
6.3 In geval van annulering van een opdrachtovereenkomst door de Wederpartij op welk moment dan ook en om welke reden dan ook, heeft de Fotograaf recht op de overeengekomen vergoeding. In geval van annulering is de niet-professionele opdrachtgever enkel verschuldigd een naar redelijkheid vast te stellen deel van de vergoeding waarbij rekening wordt gehouden met de reeds verrichte werkzaamheden.

7. Auteursrecht

Het auteursrecht op de Fotografische werken berust bij de fotograaf.

8. Licentie

8.1 Toestemming voor gebruik van een Fotografisch werk door de Wederpartij wordt uitsluitend schriftelijk/per mailen voorafgaand verleend in de vorm van een licentie zoals die naar aard en omvang door de Fotograaf is omschreven in de offerte en/of de opdrachtbevestiging en/of de daarop toeziende factuur.
8.2 Indien omtrent de omvang van de licentie niets is bepaald, geldt dat deze nimmer meer omvat dan het recht tot éénmalig gebruik, in ongewijzigde vorm, ten

behoefte van een doel, oplage en wijze zoals partijen bij het aangaan van de overeenkomst conform het begrip van de Fotograaf, hebben bedoeld.

8.3 Exclusieve exploitatie moet altijd expliciet schriftelijk overeen worden gekomen en valt niet onder het in artikel 8.2 genoemde exploitatierecht.

8.4 Het is de Wederpartij niet toegestaan het in dit artikel omschreven exploitatierecht over te dragen aan derden behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van de Fotograaf.

8.5 Tenzij anders overeengekomen, is de Wederpartij niet bevoegd om sub-licenties te verlenen aan derden.

9. Inbreuk op auteursrecht

9.1 Elk gebruik van een Fotografisch werk dat niet is overeengekomen, wordt beschouwd als een inbreuk op het auteursrecht van de Fotograaf.
9.2 Bij inbreuk komt de Fotograaf een vergoeding toe ter hoogte van ten minste driemaal de door de Fotograaf gebruikelijk gehanteerde licentievergoeding voor een dergelijke vorm van gebruik, zonder enig recht te verliezen op vergoeding van overige geleden schade (waaronder begrepen het recht op vergoeding van alle directe en indirecte schade en alle daadwerkelijke gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten).

10. Naamsvermelding en Persoonlijksheidsrechten

10.1 De naam van de Fotograaf dient duidelijk bij een gebruikt Fotografisch werk te worden vermeld, of met een verwijzing naar het Fotografisch werk in de publicatie te worden opgenomen.
10.2 De Wederpartij neemt bij de verveelvoudiging en openbaarmaking van een Fotografisch werk te allen tijde de persoonlijkheidsrechten van de fotograaf conform artikel 25 lid 1 sub c en d Aw in acht.
10.3 Voor iedere inbreuk op de aan de Fotograaf toekomende persoonlijkheidsrechten ex artikel 25 Auteurswet, waaronder het recht op naamsvermelding, is de Wederpartij een vergoeding verschuldigd van ten minste 100% van de door de Fotograaf gebruikelijk gehanteerde licentievergoeding, zonder enig recht te verliezen op vergoeding van overige geleden schade (waaronder het recht op vergoeding van alle directe en indirecte schade en alle daadwerkelijke gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten).

11. Aansprakelijkheid en rechten van derden

11.1 De Fotograaf is bevoegd deze Overeenkomst aan te gaan en voornoemde Licentie te verlenen.
11.2 De Fotograaf is jegens de Wederpartij niet aansprakelijk voor aanspraken van derden en/of schade voortvloeiend uit de exploitatie en openbaarmaking van het Werk, tenzij er sprake is van grove schuld of opzet aan de zijde van de Fotograaf.
11.3 De aansprakelijkheid van Fotograaf is in elk geval beperkt tot de hoogte van het factuurbedrag, dan wel, indien en voor zover er sprake is van een verzekerde schade, tot de hoogte van de onder de verzekering feitelijk uitgekeerde som.
11.4 Indien derden jegens de Fotograaf en/of Wederpartij een vordering aankondigen of aanhangig maken met betrekking tot het Werk, dan zullen de Wederpartij en de Fotograaf in onderling overleg vaststellen of zij daartegen verweer voeren en op welke wijze dat zal geschieden.

12. Faillissement/surveillance

Zowel de Fotograaf als de Wederpartij hebben het recht de overeenkomst onmiddellijk te beëindigen in geval van faillissement of surveillance van betaling van de andere partij. In geval van faillissement van de Wederpartij heeft de Fotograaf het recht de verstrekte licentie te beëindigen.

13. Rechts- en forumkeuze

13.1 Alle gevallen waarin deze Algemene Voorwaarden van toepassing zijn, worden beheerst door Nederlands recht.
13.2 Ieder geschil met betrekking tot de tekst en uitleg van deze Algemene Voorwaarden en een rechtsbetrekking tussen de Fotograaf en de Wederpartij, zal worden voorgelegd aan de bevoegde rechter in Nederland.

DuPho. | Dutch Professional Photographers
Piet Heinkade 181-K
1019 HC Amsterdam

© DuPho. Augustus 2016

Deze Algemene Voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Rechtbank Amsterdam onder nummer 66/2016

Bijlage 7: Liquidatietarieven kanton 2019

Per 1 januari 2019 zijn de liquidatietarieven kanton voor het eerst in 14 jaar opnieuw geïndexeerd. Het Landelijk Overleg Vakinhoud Civiel, Kanton & Toezicht (LOVCK&T) heeft daartoe een voorstel gedaan en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) is hiermee akkoord gegaan. De indexaties per 1 januari 2019 bedragen 20,1% (net zoals bij de liquidatietarieven voor rechtbanken en gerechtshoven). Het nieuwe tarief geldt in procedures bij de rechtbank voor alle zaken waarin vanaf 1 januari 2019 vonnis wordt gewezen.

Het LOVCK&T is met de NOvA overeengekomen dat het LOVCK&T in het vervolg (eens in de twee jaar) de liquidatietarieven zal indexeren.

Liquidatietarieven Kanton

Hoofdsom en rente en buitengerechtelijke incassokosten tot en met	Salaris Oud d.d. 2005 (bedrag per punt)	Maximaal aantal punten	Salaris nieuw d.d. 1/1/2019 (+120,1%)
€ 250	€ 30	3	€ 36
€ 500	€ 60	4	€ 72
€ 1.250	€ 100	5	€ 120
€ 2.500	€ 150	5	€ 180
€ 3.750	€ 175	5	€ 210
€ 5.000	€ 200	6	€ 240
€ 10.000	€ 250	6	€ 300
€ 20.000	€ 300	7	€ 360
€ 40.000	€ 400	10	€ 480
€ 100.000	€ 600	10	€ 721
€ 200.000	€ 700	geen	€ 841
€ 400.000	€ 800	geen	€ 961
€ 1.000.000	€ 1.000	geen	€ 1.201
meer	€ 1.200	geen	€ 1.441
Onbepaald	€ 60-800	geen	€ 72-961
Ontruiming	€ 150	5	€ 180
Overige verzoeken*	€ 200	geen	€ 240

* Indien de aard en/of zwaarte daartoe aanleiding zou geven, kan een hoger salaris worden toegekend.

Voor wat betreft het salaris voor kort geding wordt verwezen naar de Aanbeveling tarieven kort gedingen kantonzaken en handelszaken per 1 januari 2019.

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Aanbeveling-tarieven-kort-geding-kanton-en-handel-2019.pdf>

De bedragen voor de exploitkosten kunt u vinden in het [Besluit Tarieven Ambtshandelingen Gerechtsdeurwaarders](#) (overheid.nl)

Bijlage 8: Indicatietaarieven in IE-zaken (versie van 1 april 2017)

Indicatietaarieven rechtbanken

Categorieën (zie ook punt 8)

Categorie I. Kort geding

- a. zeer eenvoudig, niet bewerkelijk: liquidatietaarif
- b. eenvoudig: maximaal € 6.000
- c. normaal: maximaal € 15.000
- d. complex: maximaal € 25.000

Categorie II.a Bodemzaken

- a. zeer eenvoudig, niet bewerkelijk: liquidatietaarif
- b. eenvoudig: maximaal € 8.000
- c. normaal: maximaal € 17.500 (t/m CNA of re- en dupliek)
maximaal € 20.000 (na aanvullende akte-/conclusiewisseling en/of pleidooi)
- d. complex: maximaal € 35.000 (t/m CNA of re- en dupliek)
maximaal € 40.000 (na aanvullende akte-/conclusiewisseling en/of pleidooi)

Categorie II.b. Incidenten in bodemzaken

- a. zeer eenvoudig, niet bewerkelijk: liquidatietaarif
- b. eenvoudig: maximaal € 1.000
- c. normaal: maximaal € 2.500
- d. complex: maximaal € 5.000

Hof van Justitie EU

Verhoging voor procedures waarin de rechtbank prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft gesteld: maximaal € 15.000

Bijlage 9: Tarievenlijst Stichting FotoAnoniem (oud)

Tarievenlijst Stichting FotoAnoniem, 2015

Internet.

Voor sites met een internationale domeinnaam of niet Nederlandstalig:

maat in pixels	50x75	100x150	200x300	400x600
uur van het gebruik, tot één week	€ 222	€ 266	€ 320	€ 384
tot één maand	€ 278	€ 333	€ 400	€ 480
tot een kwartaal	€ 347	€ 416	€ 500	€ 599
tot een half jaar	€ 434	€ 520	€ 624	€ 749
tot een jaar	€ 542	€ 650	€ 780	€ 937
langer dan een jaar	€ 677	€ 813	€ 976	€ 1.171

Voor Nederlandstalige sites met een .nl domeinnaam:

maat in pixels	50x75	100x150	200x300	400x600
uur van het gebruik, tot één week	€ 148	€ 178	€ 213	€ 256
tot één maand	€ 185	€ 222	€ 266	€ 320
tot een kwartaal	€ 231	€ 278	€ 333	€ 400
tot een half jaar	€ 289	€ 347	€ 416	€ 500
tot een jaar	€ 361	€ 434	€ 520	€ 624
langer dan een jaar	€ 452	€ 542	€ 650	€ 780

Voor sites zonder eigen domeinnaam:

maat in pixels	50x75	100x150	200x300	400x600
uur van het gebruik, tot één week	€ 111	€ 133	€ 160	€ 192
tot één maand	€ 139	€ 167	€ 200	€ 240
tot een kwartaal	€ 173	€ 208	€ 250	€ 300
tot een half jaar	€ 217	€ 260	€ 312	€ 375
tot een jaar	€ 271	€ 325	€ 390	€ 468
langer dan een jaar	€ 339	€ 406	€ 488	€ 585

De prijzen gelden voor de openings- of homepage van de site.

Voor pagina's die 1 niveau dieper liggen: -25% Voor pagina's die 2 niveau's dieper liggen: -50% Voor pagina's die 3 of meer niveau's dieper liggen: -60%

Ook kan aan de gebruiker gevraagd worden om een tekst op te nemen die de bezoekers duidelijk maakt dat alle foto's beschermd zijn door de auteurswet en dat er voor ieder gebruik eigenlijk toestemming van de fotograaf vereist is, maar dat dat in het geval van de onvindbare fotograaf via Fotoanoniem geregeld is.

Prijzen in euro's en exclusief BTW.